

4/951
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΙΖΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ
ΣΑΤΥΡΕΣ

ΣΤΑΜΠΟΥΛ

1945

Κριζολλαρίνης
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΙΖΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ
ΣΑΤΥΡΕΣ

SISMATOLOGIO
MILANO

ΣΤΑΜΠΟΥΛ
1945

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σ' ένα δάσος μυρωμένο τραγουδοῦσεν ἔν' ἀηδόνι
καὶ χαρὲς πάντοῦ σκορπίζαν οἱ χρυστάλλινοί του τόνοι.

Μιά,—φαιδρότης, καὶ μιὰ πάλι—σοβαρὴ μεγαγχολία,
πότε γέλιο, πότε κλάμμα καὶ ποτὲ μονοτονία
καὶ τοῦ δάσους τὰ πουλάκια πὺν τριγύρω του πετοῦσαν
σὴ γλυκόλαλη φωνή του μαγεμένα σταματοῦσαν.

Τὰ τραγούδια τ' ἀηδοῦντοῦ μου, πὺν γελοῦνε καὶ πὺν κλαῖνε
πὺν τ' ἀνάποδα τοῦ κόσμου μὰ καὶ τὰ καλὰ του λένε,
ἔνα κί ἔν' ἀπὸ τὸ δάσος μὲ στοργὴν τάχως συνάξει
καὶ σὲ τοῦτο τὸ βιβλίον γιὰ σὰς τᾶγραφα μὲ τάξει.—

Ἐάν ἴσως σὰς ἀρέσουν τ' ἀγοράζετε συντόμως
γιὰ νὰ δῇ τὸ φῶς κατόπι κι' ἕνας ἄλλος τέτοιος τόμος.
Ἀλλ' ἂν ὄχι, κι' ἴαν πᾶνε τὰ τραγούδια αὐτὰ χαμένα
δὲν πειράζει.—Καὶ τ' ἀηδόνι
ποῦνε συντροφιά μου μόνη
δὲν θὰ παύσῃ μὲν νὰ ψάλλῃ· μὰ θὰ ψάλλῃ μόν' γιὰ μένα.

Γ. Ρ.

ΤΟ ΕΚΘΕΤΟ

Ἐκθετο καὶ νόθο, δίχως προστασία,
ἓνα μαραμένο, κάτωχο παιδάκι,
πήγαινε ποῦ καὶ πού μπρὸς στήν Ἐκκλησία
κι' ἀπ' τοὺς εὐλαβεῖς μας γύρευε ψωμάκι.

Καὶ μιὰ μέρα κάποια κόρη τιμημένη
τοῦδ' ἓνα γρόθο κι' εἶπε θυμωμένη:
— «Φύγε ζητιανόπαιδο κι' ἀπὸ μπρὸς μου χάσου,
λέρωσαν τὸ ροῦχο μου τὰ βρωμόχερά σου».

Κι' ἔφυγε τὸ νόθο καταλυπημένο
καὶ κανεὶς δὲν βρέθηκε, μὰ κανεὶς μπροστά του,
γιὰ νὰ πῇ σ' ἐκεῖνο τὸ δυστυχισμένο,
πὼς αὐτὴ πού τ' ὠσπρωξεν ἦταν... ἡ μαμά του!

.

ΦΘΟΝΟΣ

Είδε μιὰ πεταλούδα μιὰ φορά,
τὴ νύχτα, μιὰ μικρὴ πυγολαμπίδα
κι' ἀνοίγοντας τὰ μαῦρα τῆς φτερά
ἐχύθηκεν ἐπάνω στὴν ἀχτίδα.

Γιατί μὲ κατατρέχεις τὴν φτώχῃ;
ἐρώτησεν αὐτὴ μὲ ταραχή.

Τὸ σῶμα μου, μικρὸ κι' ἀσθενικὸ,
δὲν ἔχει κἄν τὸν ὄγκο μιᾶς κάμπης.
Καὶ τὸ πουλὶ τοῦ σκότους τὸ κακὸ
τῆς εἶπε: «Σὲ μισῶ διότι λάμπεις».

Κι' ὁ κόσμος, σὰν τὴν νυχτερίδ' αὐτὴ
ἀπόλαυσιν αἰσθάνεται φρικτὴ
μὲ τὰ γαμπά του νύχια νὰ ξεσχίζει
τὴν ΑΡΕΤΗ πὺλ λάμπει καὶ φωτίζει.

ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ

Ἔχει σκυλιὰ πὺλ τὸ καλὸ ποτὲ δὲν τὸ ξεγνοῦνε
κι' ἐπάνω στοῦ κυρίου τῶν τὸ μνήμα ξεψυχοῦνε.

Ὑπάρχουν ὅμως ἄνθρωποι κι' ἐδῶ καὶ σ' ἄλλους τόπους,
πὺλ νὰ τοὺς κάμης προσπαθεῖς ἀληθινούς ἄνθρώπους
κι' ἐκεῖνοι, μόλις αἰσθανθοῦν ὅτι γενῆκαν κάτι,
σοῦ στρέφουν ἀδιάφορα κι' ἀναίσχυντα τὴν πλάτη

καὶ τότε μὲ κατάπληξι καὶ ψυχικὴν ὁδύνη
παρατηρεῖς. Φιλάνθρωπε, πὺς τὴν εὐγνωμοσύνη,
κατὰ κανόνα γενικὸ, τὴν ἀπαντᾷ στοὺς σκύλους
καὶ μόνο κατ' ἐξαίρεσιν καμμιά φορὰ στοὺς φίλους.

ΜΑΜΑΔΕΣ

Κι' ἔλεγε ἡ μιὰ στὴν ἄλλη μὲ καυμό:

—« Ἀχ! νᾶξερες, Κλειώ, πῶς πολεμῶ
μὲ τὰ παιδιά.— Πῶς μὲ κουράζουν! Πάλι
ἂν λίγο τ' ἀνεγνώριζαν, χαλάλι!

Πρώτη πρωϊ-πρωϊ θὰ σηκωθῶ
καὶ μόλις βιαστικὴ μισοντυθῶ,
θὰ τρέξω νὰ χωθῶ μέσ' τὴν κουζίνα
ν' ἀσχοληθῶ μὲ τοῦτα καὶ μ' ἐκεῖνα.

Φωνάζουν: «Τὸ κουμπὶ μου θέλει ράψιμο!
Ἐμένα τὰ παπούτσια θέλουν βάψιμο!
Τὸ τσαϊ! Κάμε γρήγορα! θὰ φύγω!
Τὸ βούτυρο μᾶς φαίνεται σὰν λίγο!

Κάλτσες, μανούλα! Ροῦχα! Μιὰ γραβάτα!
Φέρε τὴ βοῦρτσα κι' ἄφησε τὰ πιάτα!
Τὸ πανταλόνι, μάνα, τσαλακώθηκε
γιατὶ προχθὲς καλὰ δὲν σιδερώθηκε!

Θὰ φύγουν! Οὐφ! Κι' ὁπότε μείνω μόνη,
θὰ πέσω μὲ τὰ μοῦτρα στὸ βελόνι
κατόπι τὸ φαγί τους θὰ φροντίσω,
θὰ πλύνω, θὰ μπαλώσω, θὰ ρουντίσω.

Τὸ βράδυ στὸ τραπέζι γύρω γύρω,
ἐκείνους πάντα πρώτα θὰ σερβίρω,
κι' ὁπότεν κατορθώσω πειὰ νὰ φάγω,
θὰ βρῶ τὸ φαγητό μου σὰν τὸν πάγο.

Θὰ κοιμηθοῦν ἐκεῖνοι πρώτα-πρώτα
ἀφήνοντας νὰ καίουνε τὰ φῶτα.
Θὰ τοὺς τὰ σβήσω. Μιὰ στιγμούλα θὰ διαβάσω
κι' ὕστερα τελευταία θὰ πλαγιάσω.

Τὰ ξέρουνε, Κλειώ, τὰ βάσανά μου
ἐκεῖνες πῶχουνε σὰν τὰ δικά μου
παιδιά, κι' ἓνας Θεός...

—Ἐ! Τί νὸ κάνης!...
κι' ἐγὼ τὰ ἴδια δὲν τραβῶ; Μὴ χολοσκάνεις
καὶ πὲς πῶς ἂν δὲν θέλαμε μπελάδες
δὲν ἔπρεπε νὰ γίνωμε μαμάδες.—

ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟΣ -- ΠΑΝΖΟΥΡΛΙΣΜΟΣ

Προχθές στῆς νύκτας τῇ σιγῇ μονάχος ἀγρυπνοῦσα
ὁπότε μ' ἐπεσκέφθηκεν ἀπρόσκλητος ἡ Μοῦσα.

Τί νά σᾶς πῶ, μοῦ φάνηκε σαχλὴ καὶ φορτικὴ
καὶ νευρικὰ τῆς φώναξι νά πάγῃ παρ' ἐκεῖ,
μὰ τούτῃ καλοκάθησε καὶ μοῦπε ἀδημονοῦσα:
— « Ἐχεις λοιπὸν παράπονα; Πέστα ν' ἀκούσω.

— Μοῦσα,

ὥς τώρα μὲ περίπαιξες μὲ ρίμες τεχνικὲς
ἀλλὰ ποτὲ δὲν γίνεται χρυσάφι ὁ τενεκὲς
κι' ἀδίκως κουραστήκαμε. — Κι' ἐφ' ὅσον προχωρῶ
κυνταῶ πὼς ἐχάσαμε πολὺτιμο καιρὸ...

— Ἡ Ποίησις...

— Μὴ βλασφημεῖς! Τί σχέσιν ἔχει αὐτὴ
μ' ἐμένα πού μουντζούρωσα μονάχα τὸ χαρτί;
Ἐγὼ δὲν εἶμαι ποιητής. Ὀλίγο ρημαδόρος
κοινότηπιές μπόλικες κομματί λιμαδόρος
κάτι σκηνὲς ἀπ' τῇ ζωῇ τὴν καθημερινή,
εἶναι, νομίζεις, ποίησις βαθεῖα κι' ἀληθινή;
Τώρα ζητοῦν τὴν Ποίησις — καὶ συμφωνῶ μαζί τους —
μὲ λόγους καὶ συμβολισμοὺς στρυφνοὺς καὶ δυσνοήτους
μὲ στοχασμοὺς ὁποῦ κανεῖς γιὰ νὰ τοὺς ἐννοήσῃ
πρέπει νὰ πάθῃ κι' ἴλιγγο καὶ ζάλη καὶ μεθύσι!
Ἄμμ' τί νομίζεις; ὁ καθεὶς θὰ χάψῃ τὴ σοφία
χωρὶς καμμιὰ προσπάθεια καὶ κόπο κι' ἐργασία;
Ὅταν καθένας εὐχολὰ καὶ καταλαβαίνει
ἐκεῖνο γίνεται κοινὸ κι' ἀξία δὲν τοῦ μένει.

Ἄκουσ' ἐδῶ πὼς ἐννοῶ τὴν Ποίησις φιλιότη:
« Ψυχὲς βουβὲς καὶ φλύαρες! Κουτσοὶ - Στραβοὶ - Παλάτι!
« Τελώνια, Φαντάσματα - Μυστήρια - Μαγίστρες
« Νόημα δίχως νόημα, - Γρηὲς ἀντροχωρίστρες
« Σάπια λεμόνια - Κάθουνα - Μαλλιά κονβάρια - Χάδια
« Καρδιές, Τσιγέρια, Κεφαλές, Σκεμπέδες καὶ Γλυκάδια».

Κι' ἄλλα πολλὰ καθὼς αὐτὰ πού μὲ τὴν ἐννοιά τους
γεμίζεις περιοδικὰ καὶ τόμους ἀθανάτους.

Κύτταξ' ἐδῶ τριγύρω μου πὼς ἦλθαν σὰν φαντάσματα
βαρβάτοι Νεοῖλληνες ν' ἀκούσων αὐτὰ τ' ἄσματα!
Γιὰ κύττα πὼς φεγγοβυλᾷ καθέννας σὰν ἀδάμας
πὼς χαίρει, πὼς χροοπηδᾷ καὶ κρούει τὰς παλάμας
Νὰ σέ τοὺς πῶ; Ἀλλὰ πρὸς τί; Τοὺς ξέρεις καὶ τοὺς ξέρω
κι' εἶνε, νομίζω, περιττὸ νὰ σέ τοὺς ἀναφέρω.

Κι' ἐμένα τέτοιο ποιητὴ, Μοῦσα, μπορείς νὰ κάνῃς;
εἰδ' ἄλλως τράβα κι' ἄδικα μὴ τὸν καιρὸ σου χάνεις.
Μπροστὰ σέ τέτοιους χολοσσούς, σέ τέτοιους κορυφαίους
ἕνας Θεοσίτης σὰν κι' ἐμὲ παθαίνει τειαρταίους.
Φύγε ἀπὸ δῶ!

Κι' ἡ Μοῦσα μου, μὲ κίνημα γοργὸ
μιὰ μουντζιὰ μὲ κατάφερε στὰ μοῦτρα, πλὴν ἐγὼ
ἐγκαίρως παραμέρισα κι' ἡ μουντζιὰ σὰν βραβεῖο
ἐκόλλησε στῶν χολοσσῶν τὸ Μέτωπο τὸ Θεῖο!

Κι' ἐξύπνησα! Καλὸ κι' αὐτό. Ἄν ἦτο ἀλήθεια, φίλοι,
οἱ χολοσσοὶ κι' οἱ μολοσσοὶ θὰ μ' ἔκαναν πεστίλι!

ΤΙΠΟΤΕ ΜΗ ΡΙΧΝΕΤΕ!...

Τίποτε μὴ ρίχνετε! Μήτε ψυχουλάκι!
Πάντοτ' ἓνα νηστικό θὰ βρεθῇ πουλάκι,
πὺ μ' αὐτὸ τὸ ψίχουλο θὰ τραφῇ, θὰ ζήσῃ,
κι' ὕστερα χαρούμενο θὰ μᾶς κελαϊδήσῃ.

Μὴν πειᾶτε τίποτε κι' ὅλα χρησιμεύουν!
Σεῖς ἂν δὲν τὰ θέλετε, πόσοι τὰ γυρεύουν!
Ἐνα ξεροκόματο, τίποτε δὲν εἶνε:
δὸς το σ' ἓναν πὺ πεινᾶ καὶ κατόπι κρῖνε.

Πάντοτε στὸν κόσμον, μὰ πρὸ πάντων τώρα,
πὺ μᾶς δαιμονίζει τέτοιο μαύρη πόρα,
ὁ καθένας πρέπει δίχως νὰ διστάζῃ
τοὺς καὺμοὺς τοῦ κόσμου νὰ τοὺς μετριάζῃ
κι' ὁ φτωχὸς ἀκόμα πρέπει νὰ ζητήσῃ
ἓναν πειὸ φτωχό του, νὰ τὸν ἐλεήσῃ.

Μὴ σπατάλες ἀδικες! Μὴ καταστροφές!
Ἐχει τόση στέρησι καὶ πληγὲς κρυφές!
Ἐνα παληοπάπουτσο τὸ πειᾶς καὶ πάει:
δὸς το στὸν ξυπόλυτο καὶ θά σ' εὐλογάει.

Ἄδικα μὴ ρίχνετε μήτε τὸ κουρέλι.
Σίγουρα θὰ βρίσκεται κάποιος πὺ τὸ θέλει
καὶ μὲ τὸ κουρέλι σας ἴσως ἡμπορέσῃ
νὰ σφογγίσῃ δάκρυα καὶ πληγὲς νὰ δέσῃ.

Πόσα μικροπράγματα μένουν κλειδωμένα
μέσα στὰ ντουλάπια μας. Κι' ὅμως τὸ καθένα
εἶνε γιὰ τὸν ἄμοιρο, πὺ μοχθεῖ καὶ σβύνει,
μιὰ στιγμῆς χαμόγελο, μιᾶς στιγμῆς γαλήνη.

Πόσοι Καραγκιόζηδες καὶ στρατιωτάκια
— ἀηβασιλειάτικα μικροπαιγνιδάκια —
μέσα στὰ συρτάρια μας μένουνε νεκρὰ
ἐνῶ τόση θάδιδαν στοὺς φτωχοὺς χαρά.

Ὅλοι κι' ὅλες ἔχομε κάποιο συγγενῇ μας,
μᾶνα μας, πατέρα μας, ἀδελφό, παιδί μας
πάνω στὰ οὐράνια κι' ὅταν ἐλεοῦμε
κάνωμε μνημόσυνο καὶ παρακαλοῦμε.

ΨΥΧΡΑΙΜΙΑ

Ἐθέμισσα μὲ κάποιο προπετιῇ
καὶ θέλω νὰ ξεσπάσω μὲ μανία,
μὰ ἡ λογικὴ μὲν λέγει μέσ' σ' αὐτὶ
πὺς πρέπει πάντα νάχω ψυχραιμία.

Κάτω ἀπ' τὴν ψυχραιμία, βρὲ λογικὸ θηρίο,
τοῦ φοβεροῦ θυμοῦ σου νὰ κρούβῃς τὸ νιέλῃριο.—
Μόνο τὰ ζῶα πῶχουν σιτῆς φλέβες αἷμα κρύο,
αὐτὰ θανατηφόρο σιτᾶζον δηλητήριο!

ΔΕΝ ΑΛΛΑΖ' Η ΦΥΣΙΣ

Μιά φορά στο δρόμο μου βρήκα ένα πουλάκι
πούπεσεν απ' τή φωλιά, τόσο πλασματικά :
μίζερο, χωρίς φτερά, με μικρούλα μύτη.
Τόβαλα στὸν κόρφο μου καὶ τὸ πῆγα σπῆτι.

Τί καὶ τί δὲν ἔκανα γιὰ νὰ συγκρατήσω
τὴ μικρὴ ζωούλα του... Γιὰ νὰ τὸ ταγίσω
πότε σπόρους τοῦδ' ἴνα, πότε πάλι κρόκους,
μ' αὐτὸ μούτρωγε τ' αὐτὰ κι' ἄφηνε τοὺς κόκκους.

Τὰ καμωματάκια του, νόστιμα, κομψά,
μὰ καὶ τὰ νυχάκια του σὰν πολὺ γαμψά
καὶ τὸ ραμφουδάκι του καθαυτὸ τσιγγέλι,
ὅ,τι πιάση κι' ὅ,τι βρῇ νὰ τὸ σχίσῃ θέλει.

Μέρα μετ' ἡμέρα πειὸ κακὸ τὸ μαῦρο·
μετ' ἡμέρα τὸ διαβόλακι τὸ μετὰ μου θαύρω.
— Ἐλα βρε γαιούλα νὰ τοῦ βάλῃς γνῶσι!
Μὰ κι' αὐτὴ φοβάται νὰ κοντοζυγώσῃ.

Πόσο προσεπάθησα νὰ τὸ διορθώσω
κι' ἀγωγή πολίτικη στὸ πουλί νὰ δώσω.
Κρίμα πᾶν οἱ κόποι ποῦχα τότε χάσῃ
ἤτο καμωμένο νὰ πετᾷ στὰ δάση.

Καὶ μιὰ μέρ' ἀνοίγοντας διάπλατες φτεροῦγες
στῶν βουνῶν ἐπέταξε τῆς πλαγιῆς καὶ ροῦγες,
ἀφοῦ πρῶτα μ' ἔσχισε μοῦτρα καὶ σακάκι.
Τὸ θαρροῦσα Πέρδικα κι' ἦτανε Γεράκι.

Ὁ μικρὸς αὐτὸς ὁ μῦθος
καὶ στοὺς λίγους καὶ στὸ πλῆθος
εἶν' εὐνόητος πολὺ
καὶ δὲν βλέπω τὴν αἰτία
μὲ μιὰ νέα σιχουργία
νὰ σὰς εἶπω τί δηλοῖ.

ΑΧ! ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΨΥΛΛΟΙ!

(Τὸ καλοκαῖρι πλάκωσε. Μπὲν μίξτ! Σωστὴ μαγεία!
Καιρακυλᾷ στὴ θάλασσα κάθε σεμνοτυφία
κι' ἐνῶ πολλοὶ πού τὸν φυσσοῦν τραβοῦν στῆς *ἐξοχές τους*
— μετ' ἡμέρα — καὶ λησμονοῦν ἐκεῖ τῆς *ταραχῆς τους*,
ἔμεῖς γιὰ τὸν ἰδρώτα μας δὲν βρίσκομε μανδύλι
μᾶς τρῶνε δὲ κι' ἐκ περισσοῦ χαριτωμένοι ψύλλοι)

Κι' ἔλεγε μιὰ φλύαρη, νόστιμη γειτόνισσα :
— «Ποῦ στὸ δαίμονα, καλέ, τόσους ψύλλους ψώνισσά
Χθὲς τὴν νύχτα ξαφνικὰ τόσος ἕνας ψύλλος
στρώθηκε στὸ σπῆτι μου σὰν παλιός μου φίλος
κι' ὅλη νύχτα μ' ἔτρωγε μέσα στὸ κρεβάτι,
καὶ στιγμὴ δὲν μ' ἄφησε νὰ σφαλίσω μάτι!

Πότε μετ' ἡμέρα πειὸ κακὸ τὸ μαῦρο·
μετ' ἡμέρα τὸ διαβόλακι τὸ μετὰ μου θαύρω.
Κρίμα πᾶν οἱ κόποι ποῦχα τότε χάσῃ
ἤτο καμωμένο νὰ πετᾷ στὰ δάση.

Ζωηρὸς ὁ μασκαρᾶς! Μοῦδινε φιλάκια
πότε πίσω ἀπὸ τ' αὐτί, πότε στὰ χειλάκια
κι' ἔχανε τόσο πολὺ κάποτε τὶς φρένες
πού σὲ ζῶνες τρύπωνε... ἀπηγορευμένες!

Πότε μέσ' στὸν κόρφο μου, πότε μέσ' στὴ ράχη,
μ' ἔλυωσε μ' ἀφάνισε, κακοχρονονάχη.
Κάτι λόγια ἀφάνταχτα μοῦλεγε σι' αὐτί μου
πού κατακοκκίνιζα... ἀπὸ τὴ ντροπὴ μου.

«Μωρὲ κάτσε φρόνιμα» τοῦλεγα, βρὲ μπόγια!
μὰ δὲν ἄκουε ποτὲ συμβουλὲς καὶ λόγια
κι' ἦταν πότε στὰ μαλλιά, πότε στὸ λαιμό μου,
κι' ὅλο τοῦμπες ἔκανε μέσ' στὸ νυχτικό μου.

Φθάνει! Κάτσε φρόνιμα! Μὴν πηδοκοπᾶς!
Φύγε καὶ ξημέρωσε. Πρέπει πειὰ νὰ πᾶς.
"Αν μᾶς νοιώσ' ἡ γειτονιά, θὰ μᾶς γλωσσοφάη.
Πλήν... ἀγρόν ἀγόρασε κι' οὔτε τὸ κουνάει.

Τοῦλα κι' ἄλλη μιὰ φορά· Δὲν θὰ σὲ τσακώσω;
μέσα στὰ νυχάκια μου θὰ σὲ διορθώσω
γιὰ νὰ μάθης ἄλλη μιὰ, τοῦ διαβόλου γέννα,
πῶς πηγαίνουν καὶ γλεντοῦν σὲ χωράφια ξένα.

Τὸ πρωί, χαράματα, τσάκωσα τὸν ψύλλο.
"Ἦτανε κατάχλωμος. "Ἐτρεμε σὰν φύλλο
κι' ἔπεσε στὰ πόδια μου μεταννημένος.
"Ἦταν ὁ κακόμοιρος τόσο λυπημένος,
ποὺ τὸν ἄφησα νὰ ζῇ κι' εἶπα θὰ γνωστήψῃ
κι' ἴσως ἄλλη μιὰ φορά δὲν θὰ ρεμπελέψῃ.

Μ' ἂν τυχὸν μ' ἐγέλασε, μέσ' στὴν παραζάλη,
κι' ἂν πεινάσῃ καὶ σκεφθῇ σπῆτι νᾶρτη πάλι,
ἀπ' τὴν κλειδαρότρυπα μιὰ ματιὰ θὰ ρίξω
κι' ἂν ἰδῶ πῶς εἶν' αὐτός, δὲν θὰ τὸν ἀνοίξω.

Μέσ' ἀπ' τὴν παρέα μας κάποια δεσποσύνη,
ποῦταν ὅλο προσευχὴ κι' ὅλο ἀγίωσύνη
εἶπε τότε ντροπαλὰ καὶ συνεσταλμένα:
«Ὁ καυμένος! ἂν πεινᾷ... στείλτε τὸν σ' ἐμένα!»

ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ

"Ἦταν ἓν' ἀσήμαντο μικρουλὸ σκουλήκι,
τυλιγμένο στοργικὰ μέσα σὲ βομβῦκι.-
Μὲ τὸ χρόνο γένηκε μιὰ πεταλουνίτσα
κι' ἦταν τῶν πεταλουνιδιῶν ἡ κοπελλουνίτσα.-

Πεταλούδα ζηλευτή. Χρώματα σὰν τρέλλα!
Τὰ φτερά της ἔξοχη τεχνικὴ δαντέλα.
Γιὰ νὰ τὴ θαυμάσουνε δὲν εὗρισκαν λόγους
κι' ἐνθουσίαζε πολὺ τοὺς ἐντομολόγους.

"Ἐξησεν ἡ χρυσαλλίς ἓνα καλοκαῖρι
κι' ὅταν εἶπε ἡ Μοῖρα της: «Φθάνει τόσο, φύγε»
σὰν καπνὸς διαλύθηκε τὸ γλυκὸ τ' ἀστέρι.-
Χρυσαλλίς γεννήθηκε· χρυσαλλίδα πῆγε.

Μόνο ἐμεῖς τὰ τέλεια πλάσματα τῆς Φύσης,
μ' ὅλες τῆς προόδου μας τίς ἐπινοήσεις,
δὲν τὰ καταφέρνομε—τί τρελλὲς ἐλπίδες—
νὰ τελειώσουμε καὶ μεῖς σὰν τίς χρυσαλλίδες.-

Πόσες ἐγνωρίσαμε, ποὺ κι' αὐτὲς πετοῦσαν,
καὶ τριγύρω τους δροσιὲς κι' ἐμμορφιὲς σκορποῦσαν
κι' ὕστερα, μὲ τὸν καιρό, κάθε πεταλούδα
γέννηκεν—ἀλλοίμονο—φάλαινα κι' ἀρχοῦδα!

Ο ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΣ ΨΑΡΑΣ

Σ' ένα νησί μαγευτικό. — "Ας πούμε στη Χαβάη—
(αὐτὸς ὁ τρελλο-Πήγασσος ὅπου κι' ἂν θέλῃ πᾶει.)
Κάποιος ἐκεῖ πολὺ γνωστὸς ψαράς ἐρασιτέχνης,
μὲ βάρκες καὶ μὲ σύνεργα τῆς ψαρικῆς του τέχνης,
προχθὲς μὲ τῆς Πανσέληνου τῆς ἀργυρῆς ἀκτίνες,
ὅλη τὴ νύχτα ψάρευε σκορπίδια κι' ἀθερίνες.—

Πρωτὶ - πρωτὶ χαρούμενος ἐβγήκε στὸ νησί του
κι' ὅλος ὁ κόσμος ἔτρεξε νὰ δῇ τὴν προκοπὴ του.
Κοπέλλες γλυκομίλητες, παιδιὰ καὶ παλληκάρια
ξερόβηχαν γιὰ τὸν ψαρά καθὼς καὶ γιὰ τὰ ψάρια,
κι' ἐκεῖνος, γενναιοδωρός, σ' αὐτοὺς πὺν ξεροβῆχαν
ἐμοίραζε καὶ μοίραζε καὶ μοιρασμὸ δὲν εἶχαν.

Καὶ γίνετ' ἔτσι τακτικὰ χρόνια καὶ χρόνια τώρα,
ἀφ' ὅτου πῆγεν ὁ ψαράς στὴν ἔμμορφη αὐτὴ χώρα.
Μὲ τρεῖς κολιοὺς κι' ἓνα σκουμπρί, πολλὰς φορὲς τυχαίνει,
ὁλόκληρος ὁ πληθυσμὸς τοῦ τόπου νὰ χορταίνει
κι' ὅπως τὸ λέγει ὁ κύρ ψαράς καὶ μᾶς τὸ βεβαιώνει,
τοῦ μένει καὶ περισσεύμα καὶ τότε τὸ παστώνει.

Τέτοια πολλὰ μᾶς ἔλεγεν ὁ κύριος ὁμνύων
κι' ἐνῶ σκεπτόμουν ἐκθαμβος τὸ θαῦμα τῶν ἰχθύων,
κάποιος βρακᾶς ἀνευλαβής, ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα,
πὺν τοῦ ψαρά δὲν ἔλαχε νὰ δῇ μήτε λαπίνα,
μοῦ λέγει χαμογελαστός: «Αὐτὸς ὁ γεροκάρτης
πὺν τὸν πιστεύεις τώρα σύ,
προτοῦ μᾶς ἔλθῃ στὸ νησί
σὲ κάθε δικαστήριον πῆγαινε ψευδομάρτυς!»

ΜΟΝΤΕΡΝΟ ΚΟΡΙΤΣΙ

Στὴν Ἀντιγόνη. Στὸν Ἰνδὸ. Χαρούμενη παρέα
ἀφήνοντας τὴν Κυριακὴ τοῦ κόσμου τὰ σπουδαῖα
γλεντοκοποῦσεν εὐθυμία καὶ μ' ὅλη τὴν καρδιάς της.
Θέλει κι' ἡ νεότης νὰ χαρῇ κι' εἶνε δικαίωμά της,
ἐφ' ὅσον μὲ τὸ γλέντι της κανένα δὲν πειράζει
κι' οὔτε γι' αὐτὴν ἀργότερα πικρίες ἐτοιμάζει.
Ὅποτεν μιὰν ὁλόκληρη κουραστικὴ ἐβδομάδα,
δουλέψῃ σὰν τὸν εἴλωτα, μὲ λίγη πρᾶσινάδα,
μ' ἓνα ταγκὸ λικνιστικό, μὲ γέλοια καὶ μὲ μπύρα
ἡ νεότης θαρρεῖ πὺν ἀλλάξεν ἡ τσαγικὴ της Μοῖρα
καὶ ρίχνεται στῆς ἐξοχὲς ν' ἀλλάξῃ τὸν ἀέρα
γιὰ νὰ δουλέψῃ πειὸ καλὰ μὲ θάρρος τὴ Δευτέρα.

Ἄλλ' ὅπως δὲ ἀνάποδα στὸν κόσμον καὶ στὴ Φύσιν,
ἔτσι κι' ἐκεῖ στὸ ξένοιαστο καὶ χαρωπὸ μελῆσσι,
κοντὰ στὴ ζωηρότητα βρισκόταν καὶ κατσούφια,
κι' εἶχε κεφάλια δυνατὰ μὰ κι' ἄλλα λίγο κούφια,
κι' ἐν' ἀπ' αὐτὰ πὺν λίγωνε μὲ κάθε φουστανάκι
εἶπε σὲ κάποιον νεαρὸ μοντέρνο κοριτσάκι:

— «Ἐχεῖ πολὺ συνωστισμό κι' ἐγὼ ζητῶ γαλήνη.
Πάμε στὰ τσάμια, Μαργαρώ;— Προθύμως, εἶπ' ἐκείνη.
Κι' ἐπῆγαν. Κι' ἄρχισεν αὐτός:— Ἐδῶ σ' αὐτὸ τὸ μέρος
μὲς ἔφερεν ὁ δυνατός, ὁ καρδιοσφάχτης Ἔρως!

Κύττα λαγκάδια και βουνά, κύττα δροσιά και τσάμια.
Κύτταξε δένδρα δυνατά μὰ κι' ἄλλα σὰν καλάμια!
Κύττα βρουσοῦλες παρ' ἐκεῖ (βρέ ψεύτη ποῦ τῆς εἶδες).
ὁποῦ σταλάζουνε στὴ γῆ λαμπρὲς δροσαστολίδες,
καὶ στάλαξε λίγη δροσιά στὴ διψασμένη σάρκα μου!
(Νὰ τὰ καταλαβαίνουμε!) Στὴ Χάλκη μὲ τὴ βάρκα μου
πᾶμε μαζὺ μαζὺ κι' ἐκεῖ τὰ τσάμια θὰ μᾶς κρύψουνε
κι' ἐπάνω μας τῆς λησμονιάς τὸ πᾶπλωμα θὰ ρίψουνε.

Ἐκεῖ στῆς Χάλκης τὰ βουνὰ τὰ πευκοφυτεμένα,
σὰν δυὸ πουλάκια ξένοιαστα θὰ ζοῦμε τὸ καθένα.
Ἐδῶ κι' ἐκεῖ θὰ τρέχουμε σὰν νέοι Ροβινσῶνες,
καὶ βουτηγμένοι σὲ ὄνειρα καὶ σὲ φαιδρὲς εἰκόνες
θὰ λησμονοῦμε τῆς ζωῆς διαφθορὲς κι' ἀντάρες!...

Ἄ! τί φορικτὴ διαφθορά! Τί τρομερὲς κατάρες
βαραίνουν τὰ κορίτσια μας, τ' ἀγόρια καὶ τὰ ρέστα.
Μιλῶ γι' αὐτὰ κι' ὅλοι μοῦ λέν πέστα καὶ ξαναπέστα!
Μὰ ποιὸς μ' ἀκούει; Στου κουφοῦ τὴν πόρτα πάνε βρόντα!
Ὅταν ὁ κόσμος γέμισε μὲ τέτοια, προϊόντα
ποῦ τὴν κακία ἀπ' τὸ βυζὶ τῆς μάνας τὸν βυζάνουν.
ἠθικολόγοι σὰν κι' ἐμὲ τὸν πούσουλά τους χάνουν.

Πᾶμε στὴ Χάλκη. Μαργαρώ.—Μαζὺ γλυκὰ νὰ ζήσουμε
καὶ τὴν ἀγάπη τὴν ἀγνὴ σὲ τὰ τσάμια σὰν γνωρίσουμε
δὲν θὰ γυρίσουμε ποτὲ στοῦ κόσμου τὶς ἀντάρες...

—Καὶ τί θὰ τρώμε, δὲν μοῦ λές; Ἀγριοκουκουνάρες;
Μὲ τί θὰ σκεπαζόμεθα τὴν νύχτα; τὸν χειμῶνα;
Μὴν ἴσως μὲ τὸ πᾶπλωμα ποῦ μοῦπες, Ροβινσῶνα;
Ἄν εἶνε αὐτὸ πραγματικὰ καὶ νόστιμο κι' ἀστεῖο.

Ἐγὼ δουλεύω, μάθε το, σ' ἓνα γνωστὸ γραφεῖο.
Εἶμαι κορίτσι καὶ γι' αὐτὸ πολὺ μισθὸ δὲν παίρνω,
μὰ μὲ πολὺ λογαριασμὸ καλὰ τὰ καταφέρνω
καὶ ζῶ κι' ἐγὼ κι' ἡ μάνα μου μὲ τὸ μικρὸ μισθό μου.
Δὲν ἤμπορῶ, φαντάζεσαι, κατὰ μεσῆς τοῦ δρόμου
ν' ἀφήσω τὴ μανούλα μου. Γιὰ νὰ μὲ μεγαλώση
δὲν ξέρεις πῶς κουράσθηκε κι' εἶνε καιρὸς νὰ νοιώση
κι' αὐτὴ καμμιὰ ξεκούρασι. Κι' ἂν κάπου-κάπου πάω
στὰ κέντρα καὶ στὶς ἐξοχές, μὰ δὲν τὴν λησμονάω
κι' ὁπότεν στὴν μανούλα μου γυρίσω πρὸς τὴ δύση
λίγα λουλουῖδια τοῦ βουνοῦ τῆς πάγω νὰ μυρίση.

Τώρα κι' ἐσὺ πές μου πῶς ζῆς; Ἐργάζεσαι; Τί κάνεις;
Κερδίζεις χρήματα καὶ πῶς; Ἡ τὸν καιρὸ σου χάνεις;
Χωρὶς δουλειά κι' ὁ πλούσιος ὅλη τὴν μέρα πλήττει!...
Πιστεύεις ὅτι θὰ μπορεῖς νὰ συντηρῆς τὸ σπίτι;
Κι' ὅταν μᾶς ἔλθουν τὰ παιδιὰ—τῶν γηρατειῶν ἐλπίδες—
θᾶχουμε τότε πειότερα κι' ἐξοδα καὶ φροντίδες.
Μ' ὅσα κερδίζεις θὰ μπορεῖς αὐτὰ νὰ τ' ἀντικρύσης,
ἔστω κι' ἂν τὸ περιττὸ λιγάκι περιορίσης;
Μ' ἂν εἶνε ἀνάγκη στὴ δουλειὰ μπορῶ καὶ πάλι νὰ ἔβγω.
Θᾶχουμε καὶ τὴ μάνα μου νὰ βοηθήη...

—Φεύγω!

Θὰ χάσω τὸ βαπόρι μου... Θὰ χάσω καὶ τὸ τραῖνο!...
Κι' ὁ νεαρὸς μας ἔφυγε σὰν τὸν δαιμονισμένο.

Αὐτὴ μὲ περιφρόνησι κυττάζει τὴ φυγὴν του
καὶ φτύνει μερικὲς φορὲς πρὸς τὴν διεύθυνσί του
κι' ὕστερα, μὲ τὰ φουντωτὰ μαλλιά τὰ χρυσαφένια
ἢ μοντερνούλα Μαργαρώ
(μὰ τὸ Θεὸ νὰ τὴν χαρῶ)
γυρίζει πάλι στὸ χορὸ
καὶ στὸ ρυθμὸ τῆς μουσικῆς ξεχνᾷ κάθε τῆς ἔννοια.

ΚΕΡΑΜΙΔΙΑ ΚΑΙ ΘΕΜΕΛΙΑ

Στους μύθους επιτρέπονται πάρα πολλά. Γαϊδάροι μιλοῦν ἐκεῖ σὰν ρήτορες μ' εὐφραδεια καὶ χάρι, ⁽¹⁾ κύρ-ἀλεπουδες στρέφοντας τὰ μάτια στὴν ἀλήθεια συνομιλοῦν ἀδελφικὰ μὲ πτερινούς κι' ὄρνιθια κι' ἀφοῦ τοσαῦτα λέγονται καὶ γράφονται στοὺς μύθους μὲ κεραμίδια σήμερα θ' ἀσχοληθῶ καὶ λίθους.

Τὰ κεραμίδια μιὰ φορὰ πειραῖζαν τὰ θεμέλια τ' ἀκλόνητα, τὰ δυνατὰ καὶ λίγωναν στὰ γέλοια.
— «Εμεῖς ἐδῶ, φωναῖζανε, στὸν καθαρὸν ἀέρα ἔχουμε θεὰν ἀνοιχτὴ πού πάει πέρα πέρα.
Μέσ' στοὺς μεγάλους γίγαντας γιὰ γίγαντες περνοῦμε κι' ἐλεύθερ' ἀναπνέουμε κι' ἐλεύθερα ἐδῶ ζοῦμε!

«Ἡλιος λαμπρὸς κι' ὀλόφωτος τὴ ράχη μας θερμαίνει κι' ἐνίοτε κάποια βροχὴ γλυκειὰ δροσιὰ μᾶς ραίνει.
Γιὰ μᾶς τὸ πρῶτο φῶτισμα, γιὰ μᾶς τὸ πρῶτο χάδι, γιὰ μᾶς τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ λαμποκοποῦν τὸ βράδυ, ἐνῶ ὅσας πωληθέμελα καὶ βρώμικα καὶ μαῦρα, ὅσας τρώγει κάθε ποντικός, κάθε σκορπιὸς καὶ σαῦρα.

«Πῶς ζῆτε, βρὲ κακόμοιρα, μ' αὐτὴν τὴν μαύρη τύχη!
Ἐπάνω σας στηρίζονται πατώματα καὶ τοῖχοι κι' ἐσεῖς καθὼς τοὺς εἴλωτας, καθὼς τοὺς καταδίκους σηκώνετε στὴν πλάτη σας καὶ σπίτια καὶ κατοίκους.»

(1) Πολλοὶ θὰ ποῦν πὼς γαῖδαροι καὶ σήμερα μιλοῦνε.
Δὲν πρόκειται γιὰ δίποδας καὶ νὰ μὲ συμπαθοῦνε.

Μὰ καθὼς ἔλεγαν αὐτὰ τ' ἀστεῖα φληναφήματα,
ὄλο φωνὴ καὶ κομπασμός,
ἓνας ἀνέλπιστος σεισμὸς
κουνᾷ τὴν γῆ. Τὰ θεμέλια βαστᾶνε. Μὰ συντρίμματα
κι' ἄχρηστα πειὰ σκουπίδια
φαρδεῖα πλατεῖα ξαπλώνονται στὴν γῆ τὰ κεραμίδια.
.....

Η ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΝΑΔΙΑ

Nadia, ἡ μικρὴ μου γειτονίτσα,
τεσσάρων χορῶν νήπιο, μωρό.
Ξανθόμαλλη καὶ πρόσχαρη Τουρκίτσα.
Πουλὶ πού τερετίζει τρυφερό.

Στὸ ἐπάνω μας τὸ πάτωμα διαμένει
κι' ἐνίοτε τῆς λέμε γελαστοί:
Ναδία! τὸ σεπέτι σου, καθμένη
κι' αὐτὴ τὸ κατεβαίνει μὲ κλωστή.

Τῆς βάζομε κανένα κουφετάκι,
εἴτε κανένα γλύκισμα μικρό.
Αὐτὴ ξανατραβᾷ τὸ καλαθάκι
κι' ἀκούεται τὸ γέλοιο τῆς παιδρό.

Τῆς φέρανε προχθὲς μιὰ τροτινέτα
μ' αὐτὴ μήτε πλησίασε κοντά.
Σκέφθηκε, τ' ἀγγελοῦδι, τὰ κουφέτα
κι' εἶπεν: «olmaz, Madam var aşagada.»

ΑΓΑΠΗ - ΚΑΛΩΣΥΝΗ

Ἐκεῖνος τῆς κρυφόλεγε μ' ἀγάπη καὶ μὲ πόθο:

— «Ποτέ σου δὲν θὰ φαντασθῆς ὅ,τι γιὰ σένα νοιώθω,
οὔτε κι' ἐγὼ δὲν ἤμπορῶ μὲ λόγια νὰ σὲ πῶ
πόσο γιὰ σένα λαχταρῶ καὶ πόσο σ' ἀγαπῶ.

Βάλε, Λουλοῦ, τὰ μάτια σου μέσ' στὰ δικά μου μάτια
καὶ διάβασε τὸν πόνο μου καὶ διὲς πόσα κομμάτια,
πόσα κομμάτια γίνεται κι' ὁ νοῦς μου κι' ἡ ψυχὴ μου
γιὰ σένα, λατρευτὴ μου.

Ὅταν τὸ χέρι σου, Λουλοῦ, καμμιὰ φορὰ τ' ἀγγίζω,
μπροστὰ σὲ ξένους, νᾶξερές πόσο σκληρὰ πασχίζω
νὰ κρύψω τὴν συγκίνησι πού μὲ καταλαμβάνει
καὶ τὴν φωνή μου πιάνει.

Μιὰ δαχτυλήθρα, μιὰ κλωστή, μιὰ πούδρα, τὸ βελόνι
πού τῶπιασε τὸ χέρι σου πόσο μ' ἀναστατώνει.
Αὐτὰ τὰ μικροπράγματα πού σουῦτυχε νὰ πιάσης
καὶ ξέννοιαστη κατοπινὰ κάπου νὰ τὰ ξεχάσης,
ὅταν τὰ βρῶ καμμιὰ φορὰ, Λουλοῦ μου, τὰ ζηλεύω
καὶ λίγο ἀπ' τὴν ψυχούλα σου μέσα σ' αὐτὰ γυρεύω.

«Μπορεῖ νὰ ψάλλουν τὰ πουλιά, μπορεῖ νὰ λάμπ' ἡ μέρα,
ἡ φύσις ὅλη νὰ γελά, ν' ἀστράφτη πέρα πέρα
ὅταν ἐσὺ δὲν μοῦ μιᾶς, ὅταν ἐσὺ μοῦ λείπης,
ἀπλώνεται στὰ μάτια μου μαῦρο σεντόνι λύπης.
Τότε μισῶ τὸν ἥλιο, τὴν φύσι, τὰ λουλούδια,
τότε μισῶ καὶ τὰ πουλιὰ μὲ τὰ γλυκὰ τραγούδια,
γιατὶ δὲν σ' ἔχω πλάγι μου νὰ τὰ χαρῶ μαζὺ σου...

Τώρα τὸν πόνο μου, Λουλοῦ, τὸν ἔμαθες. Λυπήσου!...
Λυπήσου κι' ἔλα στὸ γιαλό. Κάτω στὸ περιγιάλι
μᾶς περιμένει καὶ τοὺς δυὸ μιὰ βάρκα—ὄχι μεγάλη—
ἀλλ' ἀρκετὴ καὶ δυνατὴ γιὰ νὰ μᾶς μεταφέρει
εἰς ἄλλους τόπους ἡρεμους κι' εὐτυχισμένα μέρη,
πού δὲν ὑπάρχει πρόληψις καὶ φθόνος καὶ κακία,
παρὰ μιὰ ἀγάπη στοργικὴ, μεγάλη κι' αἰωνία.

Εἶνε ἡ βαρκούλα τῆς ζωῆς μὲ τοὺς κλυδωνισμούς της
καὶ μὲ τοὺς ἀναλόφεικτους, Λουλοῦ μου, τιναγμούς της,
ἀλλ' ἂν βαστοῦμε τὰ κουπιὰ γερά καὶ τὸ τιμόνι
καὶ πᾶμε πάντοτε μπροστὰ μὲ τὴν Ἀγάπη μόνη
κι' ἂν γιὰ Πραγματικότητα δὲν παίρνωμε τὴν Πλάνη
τότε θὰ φθάσωμε γεροὶ στὸ ποθητὸ λιμάνι.

Ἐκεῖ στὴ νέα μας ζωὴ μιὰ μέρα σὰν βρεθοῦμε,
μὲ τοὺς θεοὺς στὸν Ὀλυμπο, Λουλοῦ μου, θὰ μιλοῦμε
μὰ καὶ στὸν Ἀδὴ τοῦ φτωχοῦ κι' οἱ δυὸ θὰ κατεβαίνωμε
κι' ἐκεῖ κοντὰ στὸν ἄρρωστο καὶ στ' ὀρφανὸ θὰ μένωμε
γιὰ νὰ γλυκαίνωμε κι' αὐτῶν τὴν πίκρα, τὴν ὀδύνη
καὶ θᾶχωμε γιὰ σύμβολο: «ΑΓΑΠΗ - ΚΑΛΩΣΥΝΗ».

Ἀλλ' ὅμως, ἂν στὸν δρόμο μας ἀνέλπιστα πιαστοῦμε
ἀπὸ φουρτοῦν' ἀλύπητη καὶ καταποντισθοῦμε
ἀγκυλιασμέν' οἱ δυὸ σφικτὰ, τὸ πρόσκαιρο θ' ἀφήσωμε
κι' αἰώνια στὸν οὐρανὸ μαζὺ, Λουλοῦ, θὰ ζήσωμε.

Τί λὲς Λουλοῦ μου; Συμφωνεῖς; Μ' ἂν ἴσως πῆς φοβᾶμαι...
Ἐκείνη τὸν διέκοψε κι' εἶπε στ' ἀντί του: «Πᾶμε»!

ΣΤΑ ΣΚΑΡΠΙΝΑΚΙΑ ΤΗΣ EMINE

Είπε στο γραφείο μου μιά μικρή τουρκίτσα
νόστιμη και χαρωπή σαν πεταλουδίτσα,
κι' όταν κάμνει τὸ πρωὶ τὴν ἐμφάνισί της
ἀπ' τὸν ἥλιο λίγο φῶς ἔρχεται μαζί της.

Στὸ γραφειουδάκι της πρὶν καλοκαθῆσθαι,
ὄλους μὲ χαμόγελο θὰ καλημερίσῃ,
ὕστερα σὲ μιά γωνιά, ποῦνε μέσ' στὴ σάλλα,
βγάζει τὰ σκαρπίνια της καὶ τ' ἀλλάζει μ' ἄλλα.

Φτωχικά μὰ καθαρά τ' ἄσπρα σκαρπινάκια
πλάγι πλάγι στέκονται σὰν περιστεράκια
καὶ συχνὰ — τί ποιητής! — ὅταν τὰ κυττάζω
τὰ νομίζω ζωντανὰ καὶ τὰ κουβεντιάζω.:

— «Ἄσπρα σκαρπινάκια της, κάθε βράδυ, πῆτε,
ὅταν σὰς ξαναφορεῖ ποὺ τὴν ὀδηγεῖτε;
Ἄς πηγαίνει στὰ χωριά κι' ἄς χαρῇ τὴ φύσι
μὰ νὰ βλέπετε καλὰ μὴν παραστρατήσῃ.

«Ἐχει χάρες ἡ ζωή κι' ὅλα μὰς μεθοῦνε,
ἔχει τριαντάφυλλα ποὺ μωσχοβολοῦνε,
ὁμως τ' ἀγκαθάρια τους ὅταν μὰς ἐγγίξουν
ἀπὸ τὴν ἀγνότητα κάτι τι ξεσχίζουν.

«Νὰ προσέχετε πολὺ τοὺς κρυμμένους λάκκους
κι' ἔχει πάντα καὶ παντοῦ κάτι χαιρεκάκους
ὁποῦ τρίβουν μὲ χαρὰ τ' αἰμὰ τους χέρια
ὅταν πέφτουνε χαμαὶ τ' οὐρανοῦ τ' ἀστέρια.

«Σ' ὅ,τι λέγ' ἡ μάνα της πάντα νὰ προσέχῃ
κι' ἄλλη φίλη σὰν κι' αὐτὴν πιὸ καλὴ δὲν ἔχει.
Μὲ τὴν ἀπειρία της νὰ μὴν κάνῃ λάθη
καὶ δακρύσ' ἡ μάνα της ἂν ποτὲ τὸ μάθῃ.

Υ. Γ. Ν' ἀποφεύγῃ πρὸ παντὸς τοῦ χοροῦ τῆς σάλλας.
Πῆτε το στὴν Emine καὶ σὲ κάποιες ἄλλες!

ΠΥΡΕΤΟΥ ΠΑΡΑΛΗΡΗΜΑΤΑ

Ἀρρώστησα προχθὲς κι' ἀντὶ σουλφάτο
παίρνω... καὶ στιχοιργῶ τὰ παρακάτω.
Στὸν πυρετό μου μέσα τᾶχω γράψει.
Κανέν' αὐτό, νομίζω, δὲν θὰ βλάψει.

Ἄνθρωπος ὁποῦ λέγεται γιατρός,
σοῦ λέγει τί νὰ τρῶς, τί νὰ μὴν τρῶς·
λιγάκι τὸ σφιγμό σου πασπατεύει
κι' ὕστερα δεκα λίρες σοῦ γυρεύει.

Ἄνθρωπος ὁποῦ λέγεται γιατρός
φέρεται κατὰ βάθος σὰν ἐχθρός:
Παρακαλεῖ κοσμάκης ν' ἀρρωστήσῃ
γιὰ νὰ μπορέσῃ μιά χαρὰ τὸν μαδήσῃ.

Μ' ἐνέσεις, μὲ σουλφάτα καὶ μὲ χάπια
τοῦ παίρνει καὶ τὰ ρουχ' ἀπ' ντουλάπια·
τὸν ἀφανίζει μὲ τὶς κοῦρες του κι' ἐν τέλει,
θεόγυμνο στὰ μνήματα τὸν στέλλει.

Ἄνθρωπος ὁποῦ σπούδασε γιατρός
εἰς τ' ὄνομα σοῦ λέγει τοῦ Πατρός·
βαπτίζει καὶ μυρώνει καὶ μουνιζώνει
κα' ὕστερα τὸ δεκόλιρο τσεπώνει.

Κι' ἂν ἴσως κάποιος ἄξεστος τολμήσῃ
τὴν κούρα τοῦ γιατροῦ νὰ συζητήσῃ
ὁ δόκτωρ μὲ πολλὴν εὐσχημοσύνη
τοῦ λέγει πὼς ἀκρίβαινε ἡ βενζίνη.

Ἄνθρωπος ποῦ ξεσκόλησε γιατρὸς
τὸν ἀσθενῆ του γύμνωσεν οἰκτρῶς·
διαθερμίες, κοῦρες, γιατρικὰ
δὲν ἄφησαν λεφτὸ γιὰ θαφτικά. —

Ὑπάρχουν ἐν τοσούτῳ μερικοὶ
ἀλτρουῖσταὶ γιατροὶ πραγματικοί,
ποὺ δὲν ἐνδιαφέρονται γιὰ χρήματα,
μὰ τοῦτοι τώρα βρίσκονται στὰ μνήματα
καὶ τρέχ' ἂν δὲν βαριέσαι γὰ τοὺς βρῆς,

Καϋμένε μου Ριζᾶ παραληρεῖς!

ΥΜΝΟΣ ΣΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Λουλούδια σὰν κεντήματα! Λουλούδια σὰν ταντέλεσι
Λουλούδια ποὺ στολίζετε τῆς νειότης μας τὶς τρέλλες!
Λουλούδια σεῖς ποὺ δίνετε τῆς ἐμμορφιᾶς τὸν τόνο
μεθυστικά, στὴν ἡδονή, παρήγορα στὸν πόνο!
Λουλούδια ποὺ σκορπίζετε τὶς ἴδιες εὐωδίες
σὲ γάμους καὶ κηδεῖες,

Λουλούδια ποὺ μυρώνετε τὴν γῆν καὶ τὸν ἀέρα,
ἡ βασιλεία σας βαστᾷ μονάχα μιὰν ἡμέρα
κι' ἀφοῦ σᾶς δοῦν μάτια θολὰ καὶ μάτια ζωηρά,
κι' ἀφοῦ σκορπίσετε παντοῦ μιὰ πρόσκαιρη χαρά,
στὸ τέλος, ἀντικρύζετε τὸν ἄδοξό σας Χάρο,
σὰν ὅλα μας τὰ πρόσκαιρα, στοῦ σκουπιδᾶ τὸ κάρο!

Λουλούδια—λοῦσα ἐφήμερα—λουλούδια· ματαιότης!
Ἀκούραστη σᾶς κυνηγᾷ φρενήρης ἀνθρωπότης
χωρὶς κανένα χαλινό, χωρὶς κανένα φράχτη
καὶ τέλος μέσ' στὰ χέρια τῆς τῆς μένει λίγη στάχτη!

Κι' ὅλα τὰ τόσο πρόσκαιρα καὶ κοσμικὰ στολίδια
λάμπουν ὀλίγο κι' ἔπειτα τραβοῦν γιὰ τὰ σκουπίδια.
Κι' ὅσοι μὲ τέτοια μάταια στολίσθηκαν θνητοί,
βλέπουν μιὰ μέρ' ἀνέλπιστα νὰ πέφτῃ ἡ λεοντῇ,
ἡ λεοντῇ ποῦταν γι' αὐτοὺς σκοπὸς τους καὶ καμάρι
καὶ ν' ἀπομένουν οἱ γυμνοὶ καὶ πρωτινοὶ γαῖδάροι.

Ἄν ὅμως ἀναφαίρετα χαρίσματα ζητοῦμε,
καὶ τέτοια ν' ἀποκτήσωμε στὸν κόσμον προσπαθοῦμε,
χαρίσματα ποὺ λέγονται: Συμπόνεια, Καλωσύνη,
Τρόποι καλοὶ, Προσπάθεια, Γνώσεις, Δικαιοσύνη,
αὐτὰ ποτὲ δὲν χάνονται, δὲν σβήνουν καθὼς τ' ἄλλα
κι' ἐὰν δὲν κάνουν πάντοτε τὰ Ἔργα τὰ Μεγάλα
κι' ἂν ἴσως δὲν δημιουργοῦν συχνὰ πυκνὰ φωστῆρες
ἐν τούτοις κάμουν κάτι τι: μορφώνουν χαρακτῆρες.

Ἔχει λουλούδια, βλέπετε, παντοτεινὰ κι' ἐφήμερα
διαλέξτε σεῖς μονάχοι σας τί σᾶς συμφέρει σήμερα.

ΚΥΤΤΑΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΓΛΑΣΤΡΑ ΜΟΥ

Φύτεψε κάποιος ἄνθρωπος μιὰ μέρα
ἓνα μικρὸ φυντάνι ντοματιάς.
Νεράκι, λίγο χῶμα, λίγο ἄερα
τοῦ φθάνει νὰ φυτρώσῃ μονομιᾶς.

Κι' ἔβγαλε τὸ φυντάνι του ντομάτες
σαρκώδεις, ἐρυθρές, χορταστικές
ποὺ κάμνουν δροσερώτατες σαλάτες
στὶς μέρες μας, αὐτὲς τίς καυστικές.

Φύτεψε κι' ἐν ἀνδρόγυνον φυντάνια
μ' ἐλπίδες, μὲ χαρὲς καὶ μὲ παλμούς
μὰ φύτρωσαν ἀνέλπιστα ζιζάνια,
ποὺ λύπες προξενοῦν καὶ ἀπαραγμούς.

ΚΡΙΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΑΙ

Σ' ἓνα φιλικὸ Σαλόνι μερικὲς καὶ μερικοὶ
σὲ συγκέντρωσι βρισκόταν πρόσχαρη καὶ φιλική.
Μοσχομύριζε τὸ τσαῖ, μοσχομύριζε ὁ καφὲς
κι' εἶχ' ἐντόπια πισκότα τῆς κυρίας ὁ μπουφές.

Σὲ δοχεῖα κρυσταλλένια ζωηρότατα λουλούδια
ἔδιναν μιὰ νέα λάμψη στὰ τριγύρω κοπελλούδια
καὶ τὸ ραδιόφωνό τους, μὲ τοὺς νέους τοὺς χορούς,
ἐνθουσίαζ' ἐκεῖ πέρα νεαροὲς καὶ νεαρούς.

Χόρευαν φαιδρὰ τὰ ζεύγη στὸ παρκέ τ' ὀλισθηρὸ
τῆς ἐρήμου καὶ τῆς Ζούγκλας τὸν ἐξωτικὸ χορὸ
κι' οἱ μπαμπάδες κι' οἱ μαμάδες νοσταλγούσανε μὲ φούρκα
τοῦ καλοῦ καιροῦ τὴν πόλκα, τοὺς λανσιέδες, τὴ μαζούρκα.

Κι' ἐνῶ κύτταζε θαυμάζων τὸν χορὸ τῶν Καννιβάλων
μοῦπε κάποιος ποὺ συνήθως ὠμιλοῦσεν ἄλλ' ἂντ' ἄλλων:

«Γεῶργο μὴ ζητᾶς τὸ λάθος
εἰς τὴν νέα καὶ στὸ νέο:
Φταῖνε ἐκεῖνοι ποὺ μὲ πάθος
διαστρέφουνε τὸ ὥραϊο».

Ὅταν σοῦ παρουσιάζουν τίς γατίσιες συμφωνίες
ὡσὰν κάτι Nec plus ultra καὶ γιὰ θεῖες ἁρμονίες,
δταν παίρνουν τὸν καβάφη — δηλαδὴ τὸν κουντουρά —
καὶ σοῦ τὸν παρουσιάζουν γιὰ τεχνίτη μιὰ φορὰ
καὶ χωρὶς ντροπῆς κουκουῦτσι
γι' ἀριστουργήματα σοῦ δείχνουν τοῦ καβάφη τὸ παποῦτσι
δταν μόνον παπαρδέλες ἀσυνάρτητες καὶ κρύες
τίς σερβίρουν στὸ *Νοῦμον* γιὰ τρανὲς φιλολογίες.

ὅταν παίρνουνε μιὰ λέξι τιποτένια κατὰ βάθος
καὶ σ' αὐτὴν ἀνακαλύπτουν Πνεῦμα κι' Ἐξαρσι καὶ Πάθος
πολὺ δόσι εὐθυκρισίας τὸ ΝΟΗΜΟΝ πρέπει νάχη
γιὰ νὰ μὴ τυχὸν πιστεύει δίχως ἔλεγχ' ὅ,τι λάχει.

»Ὅταν ἕνας, ποὺ δὲν ξέρεي μηδὲ τὸ Ἄλφα κἂν τῆς Τέχνης,
ἐμφανίζεται στὸ πλῆθος Κριτικὸς καὶ Καλλιτέχνης,
μερικοὶ θ' ἀδιαφορήσουν, μερικοὶ δὲν θὰ πιστέψουν,
μὰ τὰ λόγια του τὰ πλάνα πάντα κάποιους θὰ μαγέψουν
καὶ θὰ κάμῃ ὁ Τεχνοκρίτης ἕνα σεβαστὸν πυρῆνα
ἀπὸ κάθε νυσταλέο καὶ φυγόπονο κηφῆνα.

«Τότε ἀρπάζουνε τὴν βούρτσα καὶ τὴ σμίλη καὶ τὴ πέννα
κι' αἶντε μπακαλοῦμ σοῦ λένε τόσο δόστε καὶ σ' ἐμένα
κι' ἔμαθα νὰ κουτσοφκιάνω τέτοια ἀριστουργήματα,
ποὺ τὰ λέν Εἰκόνες, Γρίφους καὶ Μυθιστορήματα.

«Ὅσοι νάνοι καὶ πυγμαῖοι τὸ Μεγάλο τὸ φθονοῦν
κάθε μέτριο θαυμάζουν, κάθε μέτριο ἐπαινοῦν
κι' ἔτσι χρόνο μὲ τὸ χρόνο τ' αἵτεχνα καὶ τὰ χυδαῖα
κατορθώνουν νὰ περνοῦνε βαθυστόχαστα κι' ὠραῖα,
πρὸς ζημίαν τῆς Ἰδέας πρὸς ζημίαν τοῦ Καλοῦ».

Ὁ καυμένος θὰ χρωστοῦσε τὴν κυρία Μιχαλοῦ
γιατὶ τᾶλεγε μὲ στόμφο καὶ μὲ τόνον Ἀναγνώστην,
μὰ γὰρ τῶρριξα στὸν ὕπνο καὶ μιλοῦσε μοναχὸς του.

Κι' ὅταν φύγαν τὰ ζευγάρια μὲ χαρὰ καὶ μ' εὐθυμία
ἔφυγα κι' ἐγὼ μαζὺ τους κι' ὀλομόναχ' ἡ κυρία
κῦτταζε τοὺς μουσαμάδες ἡ ταλαίπωρη κι' ἐβόγγα
γιατὶ γένηκαν κουρέλια μὲ τὸ Σβίγκ καὶ μὲ τὴν Κόγκα!

Σὲ παραθαλάσσιο πῆγα καφενεῖο
κι' εἶπα νὰ μοῦ φέρουνε τὸν βαρὺ γλυκύ μου.
Ὁ καιρὸς ἐξαίρετος! λάμψις, μεγαλεῖο!
Κι' εἶχα μιὰν ἄγνὴ χαρὰ μέσα στὴν ψυχὴ μου.

Μὲ τὴν ὁρατότητα καὶ τὸ φῶς ἐκεῖνο,
ὅλα τί θαυμάσια ποὺ τὰ διακρίνω!
Δρόμοι, σπίτια, γέφυρες φαινόντ' ἕνα κι' ἕνα
μέρη καταπράσινα, δενδροφυτεμένα!

Ἦσυχος κι' ἀμέριμνος στὰ γλαυκὰ παράλια
μὲ τὴν ὁρατότητα χαίρει τὸ μυαλό μου.
Τῆς Εὐρώπης σκέπτομαι μπόμπες καὶ μυδράλλια
κι' ἄθιλα, στὸν καφενέ, κάνω τὸ σταυρό μου.

Μὲ τὴν ὁρατότητα πόσ' ἀεροπλάνα
βρίσκουνε τὸ στόχο τους, βρίσκουνε τὰ θύματα.
Θρυματίζουν ἄπονα νάνο καὶ τιτάνα
καὶ σὲ καθ' ἐξόρμησι δ' ἔκρουα καὶ μνήματα.

Ναί, τὸ φῶς ποὺ σήμερα μᾶς ἐνθουσιάζει.
πόσους, πόσους ἄστεγους δὲν κατατρομάζει.
Πόσοι θέλουν νὰ χαθῇ κι' ἥλιος καὶ Σελήνη,
γιὰ νὰ βροῦνε μιᾶς στιγμῆς ὕπνο καὶ γαλήνη.

Αἴτιο κι' αἰτιατό. — Ψάξε τὴν ἀλήθεια
στὰ νεκρὰ τὰ σώματα, στὰ σπασμένα στήθεια.
Τί περίεργοι! Τὸ φῶς, ποὺ μᾶς ἐκθαμβώνει,
ἄλλους τοὺς ζωογονεῖ κι' ἄλλους τοὺς νεκρώνει!...

ΕΙΡΗΝΗ

Ξέρω μιάν ὁμορφη θεά. Τῶν λουλουδιῶν λουλουδι.
Τὰ μάτια της: φῶς τ' οὐρανοῦ. Τὸ γέλιο της: τραγοῦδι.
"Όταν μιλεῖ τὸ στόμα της μαργαριτάρια φαίνει.—
Στὸν πλούσιο, στὸν μέτριο καὶ στὸν φτωχὸ πηγαίνει
σὰν μιὰ Νεράϊδα τοῦ Καλοῦ, σὰν μιὰ Χαροποιούσα,
κι' εἶνε κι' ἐδῶ κι' εἶναι κι' ἐκεῖ καὶ πανταχοῦ παροῦσα.

Νεράϊδα! ἀγαθοποιά! Κι' ὅταν μέσ' στοὺς ἀνθρώπους
εὐρίσκεται, διώχνει μακριὰ τὶς λύπες καὶ τοὺς κόπους.
Κι' ἐργάτης κι' ἐπιστήμονας κι' ἀγρότης καὶ τεχνίτης
δουλεύουνε χαρούμενοι μὲ τὴν ἐπίδρασί της
καὶ βγαίνουν ὅλα τ' ἀγαθὰ τὰ κοσμοξακουσμένα,
ποὺ κρύβ' ἡ μάνα μας ἡ γῆ στὰ σπλάχνα της θαμμένα.

Ποιὸς ἔχει τόση Δύναμι, ποιὸς ἔχει τόσα Κάλλη!
Χωρὶς αὐτὴν ἡμεῖς: Μηδέν, μαζὺ μ' αὐτήν: «Μεγάλοι»
Κι' ὅταν Αὐτὴ χαμογελά, μιὰ θεϊκὴ γαλήνη
τὸν κουρασμένον Ἄνθρωπο γλυκαίνει κι' ἐνθαρρύνει.
Καὶ προχωροῦν χάρις σ' Αὐτὴν καὶ Τέχναι κι' Ἐπιστήμαι
κι' ἐκείνη λέγει: «Πάντα μπρός! Ἐγὼ μαζὺ σας εἶμαι.»

Τὸν Ἄνθρωπο τὸν ἀγαπᾷ. Μὰ καῖνος τυφλωμένος,
ἀχάριστος καὶ βάνανσος τῆς φέρεται σὰν ξένος
κι' ἐκείνη φεύγει.—Μιὰ πνοὴ μικρούλα μόνο φθάνει
νὰ διώξη τὴν Νεράϊδα. Τὴν ἔδιωξε! Τί πλάνη!...
Τί πλάνη! Τί μαρτύριο! Τί βάσανα! Τί πάθη!
Ὁ κόσμος ὁ φωτόλουστος μέσ' στὸ σκοτάδι ἐχάθη!...

Καὶ τὸ σκοτάδι τὸ πυκνὸ, ποὺ τὸ λαιμὸ μας πνίγει,
τὸ διακόπτουν μοναχὰ λάμπεις ποὺ φέρουν ρίγη·
λάμπεις φρικτὲς ποὺ κάθε μιὰ χίλιες ψυχὲς θεοῖζει
κι' αἷμα — ποτάμι τρομερὸ — τὸν κόσμον πλημμυρίζει.
Σκορποῦν οἱ σφαῖρες ἄπונες ὁμαδικοὺς θανάτους·
τὰ παιδιὰ χάνουν τοὺς γονεῖς κι' ἐκεῖνοι τὰ παιδιὰ τους.

Ὀνειράτα καὶ σχέδια κι' ἐλπίδες καὶ προβλέψεις,
μνημεῖα προαιώνια ποὺ τᾶχτισεν ἡ Σκέψις
ὅλα ρημάδια καὶ καπνός. Πόλεις καὶ χωριονδάκια
πρῶτα: ζωὴ τώρα: νεκρά μὲ λάκκους καὶ χαντάκια
καὶ πεινασμένα φάσματα ζουλεύουνε τ' ἀγροῖμια
ποὺ σκάβουνε τὰ χώματα καὶ τρῶνε τὰ ψοφήμια.

Μέσ' στ' ἄπειρα γκρεμίσματα, στὸ κλάμμα, στὴ βοή,
ὁ ματωμένος Ἄνθρωπος ἀρχίζει κι' ἐννοεῖ
τί μαῦρο λάθος ἔκαμε καὶ πόσῃν ἀφροσύνῃ
νὰ διώξη τὴν Νεράϊδα, νὰ διώξη τὴν *Εἰρήνην*,
καὶ τῶρ' ἀνοίγωντας ὠχρὸς τὴν νοσταλγοῦς ἀγκάλῃ
διερωτᾶται μὲ λυγμούς: "Αἴ! πότε θάλῃ παλι;"

Νὰ φύγῃ τις εἰν' εὐκολο. Μὰ πότε θὰ γυρίσῃ;
Ρωτῇτ' Ἐκείνον ποὺ ἔπλασε τὸν Κόσμον καὶ τὴν Φύσιν.

.....
Ἦλθ' ἐπὶ τέλους! Ἀλλὰ πῶς; Ἀγνώριστη καθ' ὅλα
δὲν μᾶς κομίζει καθὼς πρὶν λουλούδια μυροβόλα,
λουλούδια ἀγάπης ποθητῆς, λουλούδια εὐδαιμονίας.
Ἦλθε καὶ πάλιν! Ἀλλὰ πῶς; Τὸ πνεῦμα τῆς κακίας
ποὺ τόσους χρόνους ἔσκαψε βαθειὰ τὴν οἰκουμένη,
τὴν ἔφερεν ἀγνώριστη κι' αἵματοκυλισμένη!...

Ποιὸς θὰ γιαιτρέψῃ τὴν φτωχὴ καὶ θὰ τὴν συνεφέρει;
Πῶς θὰ περάσουν οἱ πληγές; Μόν' ὁ Θεὸς τὸ ξέρει.

ΤΖΑΜΠΑ ΜΗ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ

Τζάμπα μὴ διαβάσετε τὶς ἑφημερίδες !
Δωρεὰν δὲν δγαίνουνε. Κι' ὅταν τζαμπαιζήδες
τὶς διαβάζουν ὅπως σεῖς καὶ τὶς ἐπιστρέφουν
κλέβουν βιοπαλαιστὰς καὶ τοὺς καταστρέφουν !

Στὴν ἑφημερίδα σας μιὰν ματιὰ πρὶν ρίξετε
πρέπει τὸ πούγγακι σας πρῶτα νὰ σκαλίζετε.
Πρέπει ! Κι' ἂν τὸ ἀντιτιμὸ τοῦτο φειδωλεύεσθε
δείχνετε πῶς ἄλλων ὦν κόπους δὲν τοὺς σέβεσθε.

Πέντε γρόσια κ' ἂν ὀκτῶ κι' εἴτε δέκα τί' ναι ;
Ὅλιγώτερο καπνὸ καὶ καφέδες πίνε
κι' ἔτσι πλήρωνε καὶ σὺ τὸ μερίδιό σου
εἰς αὐτὰ πὺν γράφονται μετὰ κόπου τόσου.

Δανεικὸ ἀπὸ γείτονα μὴ γυρεύεις φύλλο.
— «Νὰ θὰ ρίξω μιὰ ματιὰ καὶ θὰ σοῦ τὸ στείλω».
Σκέφθηκες ποτὲ νὰ πῆς σ' ἓνα γινώριμό σου :
δάνεισέ με σήμερα τὸ πουκάμισό σου ;

Ἐτυχὲς ποτὲ νὰ πᾶς πρὸς τὴ χαρὰν γῆ
μέσα στὸ γραφεῖο του πρὶν τὸ φύλλο βγῇ ;
Πᾶνε καὶ θὰ βρῆς ἐκεῖ μέτωπα σκυμμένα
πάνω στὴν σκληρὴ δουλειά, μάτια κουρασμένα.

Ὅταν στὸ κρεβάτι σου ξαπλωθῆς ἡρέμα
σκέψου μιὰ στιγμὴ κι' αὐτοὺς ὅπου φυτύνουν αἶμα
πὺν παλαίουν κι' ἀγρυπνοῦν γιὰ νὰ δυνηθῆς
νὰ διαβάσης τὸ πρῶτ' μόλις σηκωθῆς.

Μὲ τὸν τζαμπαιζήδικο κι' ἄνομό σας τρόπο,
ἔναν τέτοιον ἄγιο, τιμημένο κόπο
πῶς τὸν κατακλέθετε δίχως καμμιά τύψη,
ἂν καθ' αἴσθημα τιμῆς δὲν σᾶς ἔχει λείψη ;

Ἀπὸ τ' ἄνθη κρίνομε τὸν καλὸ τὸν κῆπο
κι' ἐνὸς τόπου πρόοδος φαίνεται ἀπ' τὸν Τύπο
κι' ὅταν δὲν συμβάλλωμε πῶς αὐτὸς θὰ ζήσῃ
τί λογῆς τιμὴ μπορεῖ νὰ περιποιήσῃ ;

Δζάμπα μὴ διαβάσετε, τὶς ἑφημερίδες,
δζάμπα δὲν ἐκδίδονται, κι' ὅταν τζαμπαιζήδες
τὶς διαβάζουν δωρεὰν καὶ τὶς ἐπιστρέφουν,
τὴν τιμὴ τοῦ τόπου των λίγο καταστρέφουν.

Η ΖΩΗ: ΜΙΑ ΦΛΟΓΑ...

Ἡ Ζωή: μιὰ φλόγα πὺν ὅλο τρεμοσδύνει
σὲ λαμπάδας ἄκρη κι' ὅσο φέγγει ἐκείνη
τόσο κι' ἡ ζωὴ σου τρέχει χαρωπὴ.

Ξόδευε τὸ φῶς της μὲ φειδῶ καὶ σκέψι
γιατὶ πρὸ τῆς ὥρας ἂν τυχὸν τελέψη
νύχτα σὲ προσμένει, νύχτ' ἀγριωπὴ.

Κέντρα καὶ ξενύχτια καὶ ραντεβουδάκια
μὲ ξεπεταρούδια καὶ μὲ φυντανάκια
πρόωρα σοῦ σβήνουν τῆς ζωῆς τὴ φλόγα.

Κάθε μιὰ σπατάλη κι' ἄνομ' ἡδονὴ
πειὸ κοντὰ τὴν ὥρα φέρνει τὴν στερνὴ
κι' ὅσο θὲς κατόπι τρέχα μοιρολόγα.

Κέντρα καὶ ξενύχτια! Φοβερὲς πλεκτάνες!...
Πόσες πικροκλαῖνε τὰ παιδιὰ τοὺς μάνες
καὶ τίς τρώγει λύπη, πόνος καὶ καῦμός.

Ξόδευαν ἐκεῖνα κάθε τοὺς ἱκμάδα,
ἔσθηνσε προῶπως ἡ μικρὴ λαμπάδα
κι' ἡ Ζωὴ μαζὺ της. Ἄδικος χαμός!

Νειάτα, τρελλὰ νειάτα, πὺν καταξοδεύεσθε
καὶ γιὰ τέτοιους «Ἀθλοὺς» ὑπερηφανεύεσθε,
τι πικρὸ ποτῆρι πὺν σὰς καρτερεῖ!

Μέσ' στὸ μαῦρο χῶμα μόνο σεῖς δὲν μπαίνετε,
μὰ καὶ τὴν φυλὴ σας ἔτσι τὴν πεθαίνετε,
κι' εἴν' αὐτὸ τὸ σφάλμα πολὺ πειὸ βαρὺ.

ΚΑΚΟΓΛΩΣΣΙΕΣ

Μιὰ κυρία καθὼς πρέπει παντρεμένη μὲ τιμὴ,
ξάφνω νοιώθει κάτι πόνους καὶ φωνάζει τὴ μαμμή.

Μέσ' στὴ νύχτα ξεφωνίζει
καὶ τοὺς γείτονες ξυπνᾷ
τὸν καθένα δαιμονίζει
καὶ τὸ εἶδος της γεννᾷ.

Κι' ὁ καλὸς ὁ σύζυγός της τὴν κυτᾷ μὲ στοργή
καὶ κοντεύει ἀπ' τὴ μεγάλη τὴ χαρὰ τοῦ νὰ πνιγῇ.

Ὅλο τρέμει μήπως θέλει
τὸ μωράκι κάτι τί
καὶ στοὺς φίλους ἀναγγέλει
τὴ μεγάλη τὴ γιορτὴ.

Μὲ τί ἀγάπη καὶ λατρεῖα νανουρίζει τὸ μωρό του,
πὺν κι' οἱ φίλοι τότε λένε: «Θᾶν' ἐξάπαντος δικό του».

ΟΣΟ ΚΙ' ΑΝ ΓΕΡΑΣΑΜΕ...

Όσο κι' αν γεράσαμε,
όσο κι' αν περάσαμε
κι' έχασαν κάθε δροσιά μάγουλα και χείλη,
πάντα κάποια δυνάμεις μᾶς τραβᾶ στο θῆλυ.

Πάντοτε μιὰ δόνησις,
μιὰ γλυκειὰ συγκλόνισις
μέσ', από τὸ *Εἶναι* μᾶς μᾶς ἐνθουσιάζει
καὶ μιὰ πειὸ καλὴ ζωὴ μᾶς παρουσιάζει.

Στὴ ζωὴ τὴ στεῖρα
φάρο καὶ λαμπτήρα
ἂν δὲν εἶχαμε ποτὲ δυὸ γλυκὰ ματάκια
(ὄλα) θάταν γύρω μας πίκρες καὶ φαρμάκια.

Εἶσαι μόνος, κατηφής,
μ' ἂν τυχὸν συναντηθῇς
μὲ καμμιὰ ποῦ συμφωνεῖ μὲ τὴν ὄρεξί σου
ἔγχεινες ἀλλοιιώτικος κι' ἄλλαξε ἡ ψυχὴ σου.

Τότε ἀπὸ τὴ μύτη
σ' ἔπιασε, σπουργίτη,
ὅπου (πάει) κι' ἐσὺ πᾶς, γίνεσαι σκιά της
καὶ γυρίζεις συνεχῶς μέσ' στὴν τροχιά της.

Βλέπεις μ' ἄλλα μάτια
γρῖνες καὶ γινάτια
κάθε τι τὸ παίρνεις νόστιμο κι' ἀστείο,
γίνεσαι μπροστὰ της... Ζαχαροπλαστεῖο.

Ἔχεις νεῦρα, λές, γερά
τὴν παθαίνεις μιὰ χαρά
κι' ὑποκύπτεις ἄθελα — θῦμα σκληρῆς βίας
στὸ μεγάλο πρόσταγμα τῆς Δημιουργίας.

Σὰν τὸν μεθυσμένο
τὸν ξετρελλαμένο
τὴ ζωὴ τὴ βλέπεις χάσμα καὶ στολίδι
καὶ τῆς ἀρραβώνας δίνεις δαχτυλίδι.

Ἐκδρομοῦλες καὶ νησιὰ
μέσ' στὰ τσάμια μοναξιά
χτυποκάρδια καὶ φιλιὰ, Ἔρωες! Μεγαλεῖο
καὶ μιὰ μέρα καταντᾷ μέσ' στὸ Δημαρχεῖο.

Μὲ χαρούμενη καρδιά
ἀραδιάζεις τὰ παιδιὰ
καὶ μ' ἀγάπη πατρικὴ βλέπεις τὰ ελαστάρια...
Εὐτυχὴς ἂν ἔπειτα δὲν γινοῦν γομάρια.

.....

Στὸ γεφύρι σήμερα
φύσαγεν ἀνήμερα
Ἐξαφνα σηκώθηκε κάποιο φουστανάκι
καὶ μὲ τοῦτο σκάρωσα τὸ ποιηματάκι.

Ο ΚΟΥΜΠΑΡΟΣ

Ένα νέο γνώρισα. Τώρα θάναι γέρος.
Πρόωρα τὸν γέρασε κάποιος μαῦρος ἔρως.
Όλο χάρι καὶ δροσιὰ πρὶν καμπόσα χρόνια
κι' ὅταν ἔπαιζε βίολι σὼπαιναν τ' ἀηδόνια.

Όπου γλέντι καὶ χορός, φούστα καὶ πλεξοῦδι,
ἦτο πάντοτε παρὸν τὸ ξεπεταροῦδι
ὥς πὺ κάποια παρδαλὴ μαγικὰ τοῦ ρίχτει
καὶ τὸν πιάνει ξαφνικὰ στὸ γερό της δύχτι.

Τὸν χειμῶνα σινεμά
Όρκοι δάκρυα θερμὰ
τρέχουν σὰν ποτάμια.
Καλοκαῖρι. Έκδρομές!
Τί χαρμόσυνες στιγμές
στὰ πυκνὰ τὰ τσάμια.

Μὲ τὴν λαύρα τῶν φιλιῶν
κι' ὅταν βλέπουνε πουλιῶν
ζευγαράκια γόνιμα,
καὶ τὴν ἔνοχη σιγὴ
ποῦνε γύρω των στὴ γῆ
πῶς νὰ κάτσουν φρόνιμα;

Μὰ σὰν ἔβαλε χαλκᾶ
δὲν τοῦ πῆγαν βολικὰ
κι' ὁ φτωχὸς μαράθηκε.
Μὲ φιλιὰ καὶ μ' ἀγκαλιὰ
φούντωσεν ἡ κοπελιὰ
μον' αὐτὸς ξεράθηκε.

Άπορεῖ κάθε φορὰ
πῶς φυτρώνουν τὰ μωρὰ
κάθε χρόνο κι' ἓνα.
Δὲν παρέρχεται στιγμὴ
νὰ μὴν τρέχη στὴ μαμμὴ
νὰ μὴν ἔχη γέννα.

Κι' ὁ καθένας ἀπορεῖ
πῶς ἐκεῖνος ἤμπορεῖ
νᾶχη τόσο βάρος.
Μόνον ἓνας δὲν μιλᾷ
καὶ γλυκὰ χαμαγελᾷ:
ὁ καλὸς κουμπάρος.

Τ Ο Π Α Ζ

Μικρούλης δάσκαλος συνεσταλμένος
μ' ὄλους γαλήνιος καὶ προσηνής
πάντοτε ἀδέκαρος καὶ πεινασμένος,
σιτὸ περιθώριο μαύρης ζωῆς.

Μέσ' ἱστοὺς παπύρους καὶ σιὰ κιτάπια
εἵρισκ' ἐκεῖνος χαρὰ κρυφή·
καὶ τὰ ποντίκια, σι' ἄδεια ντουλάπια
ἄλλη δὲν βρῖσκαν καμμιὰ τροφή.

Εἶχε τὴν γνώμη του. — Ψηλά κρατοῦσε
τὴν τιμιότητα, τὴν ἠθική.
Τὸ χρῆμα — μέταλλο — δὲν τὸ τιμοῦσε
κι' οὔτε τὸ θύμιαζε σὰν μερικοί.

Τὸ «Χρόνου φρίδου» Τὸ «Μηδὲν ἄγαν»
κι' ἄλλα καμπόσα τέτοια ρητά,
τοῦ δασκαλάκου τὰ χρόνια φάγαν,
χρόνια δροσάτα καὶ ζηλευτά.

Ὁ φτωχὸς κι' ὁ κουρελῆς χρήματα δὲν ἔχει
ὅμως ἔχει μιὰ καρδιά μὲ τρελλοὺς παλμούς.
Πρὶν ἅπ' τὴ διάνοια κάπου κάπου τρέχει
κι' ἡ μαργιόλα προξενεῖ λύπες καὶ καθμούς.

Ἔτσι μιὰ φορὰ κι' αὐτὸ τ' ἄμυαλο τ' ἀγόρι
ζήτησε δειλὰ δειλὰ νὰ στεφανωθῇ...
Τὸν ἐκοροΐδεναν κι' ὁ μπαμπᾶς κι' ἡ κόρη
καὶ τὸν στείλαν σιτὸν παπᾶ γιὰ νὰ διαβαστῇ.

Ὁ παστοურματῆς μπαμπᾶς κι' ἐφοροταμίας
μ' ὄλο του τὸ δίκαιο θύμωσε πολὺ.
Εἶπε ποῦν' ἀνήθικος μὲ τὰς μαθητείας
κι' ἔτσι τὸν ξεπέταξαν ἀπὸ τὴ σχολή.

Πάει τὸ μισθάριο κι' ἡ μικροῦλα θέσις!
Σὰν δὲν ἔχεις τί νὰ φᾶς πειὸ πολὺ πεινᾶς.
Σ' ὅποια πόρτα χτύπησε βρῆκεν ὑποσχέσεις
καὶ γυρνοῦσε νησιτικὸς κι' ἄδειος κορβονᾶς.

Μὰ μιὰ φορὰ συνήντησε κάποιον πικρὸ γνωστό του,
ποῦ πῆγαινε μ' ὁτομομπὶλ — ὄχι ταξί — δικό του,
κάποιον ποῦ τὸν ἐγνώρισε φτωχούλη σιτὸν σχολεῖο,
κάποιον ὅπου δὲν ἄνοιγε ποτέ του τὸ βιβλίο,
κάποιον ποῦ γέννηκ' ἔξαφνα περίφημος καὶ λάλος
μὲ τοὺς μεγάλους ταπεινός, μὲ τοὺς μικροὺς μεγάλος
κι' αὐτὸς σὰν εἶδε τοῦ φτωχοῦ τοῦ δασκαλοῦ τὰ χάλια
ἓνα κρυφὸ μέσα σι' αὐτὶ τοῦ λέγει ἀγάλια, ἀγάλια.
Ὁ Δάσκαλος ταραχθῆκε μὰ δέχτηκε. Πεινοῦσε....

Ὁ φίλος τὰ δεκόλιρα σὰν τίποτε πειτοῦσε....
Τὸν πεινασμένο τὸ ψωμί πολλὰς φορὲς μαγεύει
καὶ ψύλλους μέσα σι' ἄχυρα ποτέ του δὲν γυρεύει.
Ἐδέχτηκε τὴν πρότασι ποῦ τοῦχε κρυφὰ γίνεи
κι' ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη

σ' ὄλα τὰ κέντρα τὰ πειὸ σίικ, σιτὴν πειὸ μεγάλη πλάζ
θὰ συναντήσης ἐκθαμβος τὸν κύριο ΤΟΠΑΖ
νὰ σὲ κυτταζῇ ἅπ' τὰ ψηλὰ σὰν νᾶσαι ψωμοζήτητης.

Ἡ κακιὲς γλῶσσες ἴσως ποῦν πῶς εἶν' Μαυρογορίτης
καὶ βουτηχτὴς σιτὰ βούτυρα, σιτὰ λάδια, σιτὰ φασούλια.
Μὴν τὸ πιστεύει' εὐκόλα. Τὸ λέγουν ἀπὸ ζούλεια.

Δ Ρ Ο Σ Ο Υ Λ Α

Ήτον ἡ Δροσοῦλα
ἡ χωριατοπούλα
 μιὰ καστανομάτα,
καὶ τὰ μάγουλά της,
ὅπως τ' ὄνομά της,
 ἦτανε δροσάτα.

Τώρα τόσα χρόνια
μὲ βροχὲς καὶ χιόνια
 πάντα μοναχὴ της
πῆγαινε στὴ θρύσι,
δίχως νὰ τσακίση
 τὸ μικρὸ σταμνὶ της.

Ἀλλὰ μιὰν ἡμέρα
βρῆκεν ἐκεῖ πέρα
 ἐνῶ περπατοῦσε.
ἕναν καθαλάρη
ὅπου μὲ καμάρι
 τὴν γλυκοῦντοῦσε.

Ἄ! Δροσοῦλα στάσου!
Μ' ἔκαψ' ἡ ματιά σου,
 δὲν ἀντέχω πειό.
Μιὰ στιγμὴ λυπήσου,
κι' ἀπὸ τὸ σταμνὶ σου
 δόςσε με νὰ πιῶ.

Πιάσθηκε ἡ Δροσοῦλα,
ἡ χωριατοπούλα,
 στὰ γλυκά του μάτια
καὶ νερὸ τοῦ δίνει...
Ξάφνω τὸ λαγῆνι
 γίνεται κομμάτια!

Ὅλη της ἡ γλύκα
κι' ὅλη της ἡ προῖκα
 ἦταν αὐτὸ μόνο.
Τώρα τί θὰ κάμη;
Ποιὸς θὰ τὴν συνδράμη
 στὸν φρικτὸ της πόνο!

Καὶ τὸ παλλικάρι,
ποῦ τῆς εἶχε πάρει
 ὅλη τὴ δροσιὰ της,
ἔφυγε γελώντας
καὶ ποδοπατώντας
 τὴ φτωχὴ καρδιά της.

Ἡ δυστυχισμένη
καταλυπημένη
 στρέφει στὸ χωριό της,
καὶ τὴν ἄλλη μέρα
πῆγαν ἐκεῖ πέρα
 εἰς τὸ λείψανό της.

.....

Νέες κοπελλοῦδες
πού, σὰν πετιλοῦδες
 ξένοιαστες πετᾶτε,
τὸ μικρὸ λαγῆνι
μάθημ' ἄς σὰς γίνη
 καὶ μὴν τὸ ξεχνᾶτε. —

Ο ΒΡΟΝΤΑΣ

Ξέρετε τὸν ζητιάνο τὸν καυμένο
ποὺ πέθανε μιὰ νύχτα στὸ γεφύρι;
Παντέρημο, φτωχό, καταραμένο.
τὸν πέταξαν στῆς γῆς τὸ χωνευτήρι.

Τὸν εἶδα νὰ κοιμᾶται στὸ κρεβάτι
ποὺ τοῦχαν ἐκεῖ ρίξει σὲ μιὰν ἄκρη
καὶ μέσα στὸ σθημένο του τὸ μάτι
ξεράθηκε κι' ὁ πόνος καὶ τὸ δάκρυ.

Μὰ στὸ νεκρό του στόμα — πρᾶμα σπάνιο —
ποὺ πάντοτε βογγοῦσ' ἐνόσω ζούσε,
ἓνα χαμόγελο ἀνεγνώριζες οὐράνιο,
ποὺ σιὰ λευκά του χεῖλια περπατοῦσε.

Ἐκύτταζα τριγύρω του τοὺς ζῶντας,
μοῦ φάνηκε σὰν νᾶβλεπα διαβόλους
καὶ μόνον ὁ κακόμοιρος ὁ Βρόντας
ἦταν ὁ πλέον ἤρεμος ἀπ' ὅλους. —

Τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον τὸ σκοτάδι
τοῦ ἀγνώστου δὲν τὸν εἶχεν ἐκφοβίσει
καὶ θάλεγε κανεὶς ὅτι στὸν Ἄδη
χαίροντας εἶχ' ἐκεῖνος προχωρήσει.

Ἀληθινὴ κι' ἀνέκφραστη γαλήνη
κάθεται σιὰ κλεισμένα βλέφαρά του
κι' ἐμβρόντητο τὸ πνεῦμα διακρίνει
ἐκεῖ κάποιο μυστήριο τοῦ Θανάτου.

Ἡ δύναμις τῆς ὕλης ὅπου παῖει
ἐκεῖ θ' ἀρχίζει τὸ βασίλειο τοῦ νοῦ
κι' ὁ νεκροθάφτης ὁ σκυφτός ἐκεῖ ποὺ σκάβει
ἴσως ἀνοίγει καὶ μιὰ πόρτα εἰς οὐρανοῦ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ

Κατακλυσμὸς στὸν κόσμον εἶχε γίνει
ποὺ τάραζεν ὁλόκληρη τὴ γῆ.
Συντρίμματα παντοῦ καὶ σκοιοδίνη
καὶ τρόμος καὶ λαχτάρα κι' οἰμωγή.

Τὰ δέντρ' ἀπ' τὴ ρίζα τοὺς ἐγαλμένα
κυλιοῦνται κατὰ γῆς μὲ κραδασμό·
τὰ κύματα πετιοῦνται λυσσασμένα
στὴν γῆ μ' ἓνα μεγάλο παφλασμό.

Κι' ἀπὸ τὰ βάθη τῆς θαλάσσης σὰν λιθάρι
μὲ τ' ἄγρια τὰ κύματα κι' αὐτό,
πετιέτ' ἓνα στιλπνὸ μαργαριτάρι
καὶ πέφτει — συμφορὰ — στὸν ὀχετό.

Κι' ἔζησε πολλὰ χρόνια ξεχασμένο
τῆς καθαρῆς θαλάσσης τὸ παιδί,
μὲ χίλια καταφρόνια ποτισμένο
στὴν λάσπη τὴν δυσώδη κι' ἀηδῆ.

Ὡς ὅτου μιὰν ἡμέρᾳ κάποιο χέρι
χωρὶς νὰ φοβηθῇ τὴ λασπουριά,
τὸ παίρνει, στὸ νερὸ γοργὰ τὸ φέρει
καὶ ἐρρίσκει τὴν προτέρα του θωριά.

Καὶ πόσα σὰν κι' αὐτὸ μαργαριτάρια
ποὺ πέσανε στὸ βουρκο σὰν λιθάρια
σὲ κάποια τῆς ζωῆς τῶν τρικυμία,
μποροῦν νὰ ἐγοῦν ξανά στὴν ἐπιφάνεια
ὅταν βρεθῇ γι' αὐτὰ Φιλανθρωπία
κι' ὅταν αὐτὴ τὰ φέρει στὴν Μετάνοια.

ΓΥΡΩ Σ' ΕΝΑΝ ΟΡΝΙΘΟΝΑ

Πίσω από τὸ σπῆτι μου κάποιος βιρανὲς
μ' ὀρνιθες διάφορες ἀπ' τὶς γειτονιές.
Μιά προπάντων ἀπ' αὐτές, παχουλὴ κοτούλα,
πίσω ἀπ' τὰ μωρέλια της τρέχει σὰν τὴν δούλα.

Σὰν τὴν δούλα, μάλιστα. Μὰ καὶ σὰν μανίτσα,
κι' ὅταν πρέπει νὰ ἐπεμβῇ βγάζει τὴ φωνίτσα
καὶ «κλόκ», «κλόκ» στοὺς νεοσσούς ὅταν ξεφωνίζει
τὸ καθῆκον τῶν πουλιῶν τοῦς ὑπενθυμίζει:

«Νὰ μὴν πᾶνε μακριὰ καὶ τ' ἀρπάξ' ἡ γάτα·
νᾶνε μέσ' στὸ βιρανὲ κι' ὄχι μέσ' στὴ στράτα·
ν' ἀποφεύγουν πρὸ παντὸς κάτι τερατάκια
ποὺ συχνὰ πετροβολοῦν γάτες καὶ πουλάκια.

Σὰν τὰ ρίξωμε ποτὲ κάτι τι νὰ φᾶνε,
θὰ τὸ νοιώσουνε κι' εὐθὺς σὰν τρελλὰ θὰ πᾶνε
κι' ἡ κοτούλα πρόθυμη τὰ καθοδηγεῖ
λάμπουνε τὰ μάτια της ἀπὸ τὴ στοργή.

Δεξιά κι' ἀριστερά πῶς τσιμποκοποῦνε
κι' ἂν τυχὸν ἐρεθῇ ξερὸ κεῖνο ποὺ θὰ ἐροῦνε
ἡ κοτούλα μιὰ χαρὰ θὰ τὸ κομματιάσῃ
κι' ὅλο στὰ μωράκια της θὰ τὸ διαμοιράσῃ.

Τρῶν αὐτὰ τὰ λαίμαργα καὶ χορταίνουν πρῶτα
κι' εἰς μείνη τίποτε γιὰ τὴ μάνα - κόττα,
τότε παίρνει κάτι τι σὰν πνευσταλμένη.
Τὴν προσέξατε ποτὲ τὴν χαριτωμένη;

Ἦσυχ' ἡ κοτούλα μας. Ὅμως μὴ ξεχνᾷς
πῶς ἂν πᾶς πολὺ κοντὰ γίνεται μαινάς,
καὶ δὲν εἶχει τίποτε τὸ ἥσυχο τ' ὀρνίθι
νὰ σοῦ σχίσῃ μιὰ χαρὰ πρόσωπο καὶ στήθη.

Ἐκεῖ γύρω στὰ μωρὰ μὴν τυχὸν τολμήσῃ
καμμιὰ γάτα νὰ φανῇ καὶ νὰ ξεμυτίσῃ!...
δὲν τολμᾷ ἡ ἔρημη νὰ λακτίζει κέντρα
κι' εἶναι πάντοι' ἔτοιμη ν' ἀνεβῇ στὰ δέντρα.

Τὶ μανούλα στοργικὴ! Κι' ὅταν τὰ γεράκια
κάνουν ἐόλτες ὑποπτες γύρω στὰ πουλάκια
μ' ἓνα «κλόκ» προστακτικὸ — κίνδυνου σειρήνα —
κάτω ἀπ' τὴς φτεροῦγας της θὰ κρυφτοῦν ἐκεῖνα.

Τέτοιες μάνες στοργικὲς εἰσέκονται στὰ ζῶα!
Δὲν προσόδευσαν αὐτὰ κι' εἶμιναν ἀθῶα,
Ὁ ψευτοπολιτισμὸς, ἔργο τοῦ διαβόλου,
δὲν τὰ πείρμαζε μηδὲ τ' ἄγγισε διόλου.

Στοὺς ἀνθρώπους μοναχὰ τοὺς πολιτισμένους,
ζῶα δῆθεν λογικά κι' ἀνωτέρου γένους,
θαῤθρης μάνες πειὸ σκληρὲς κι' ἀπὸ τὰ θεριά
νὰ πετοῦν τὰ ἐρέφη τῶν στὰ σκουπιδιάρια!

ΟΡΝΙΘΟΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

Κύριοι καὶ κυρίες: Συγγνώμη θὰ ζητήσω
ποῦ πάλι μὲ τὶς κότες θὰ σᾶς ἀπασχολήσω.
Τὸ θέμα μου δὲν εἶναι, θεβαίως, τόσο πλούσιο
ἐν τούτοις, ὑποθέτω νὰ μὴ τὸ ἐρῆτε ἀνούσιο
πρὸ πάντων ἂν σὲ τούτους τοὺς χρόνους τοὺς χρυσοὺς
ἔχετε ζηλεμένους.. διαβολονεοσσούς.

Πίσω ἀπὸ τὸ σπῆτι μου κάτι βιρανέδες.
Ξύλινα φτωχόσπητα, λίγοι μιναρέδες.
Ἀγριοπερίστερα, γάτες καὶ τρυγόνες
ἀκακίες, λούλουδα κι' ἓνα δυὸ ὀρνιθῶνες.

Ἐκεῖ πέρα βρίσκεται κάποια σοφή κλῶσσα
κι' ἔμαθα σιγά-σιγά τὴ γλυκειὰ τῆς γλῶσσα
κι' ἔτσι σήμερ' θαρρῶ πὼς θὰ κατορθώσω
τὰ σοφὰ τὰ λόγια τῆς νὰ σᾶς μεταδώσω.

Κι' ἔλεγεν ἡ κότα μου στὰ κλωσσόπουλά της:
«νὰ γυρνοῦνε φρόνιμα πάντοτε κοντὰ της
γιατὶ χίλιοι κίνδυνοι τὰ παραμονεύουν
κι' ἄδικα κατοπινὰ λυτρωμὸ γυρεύουν.

«Νὰ προσέχουν τὰ πουλιὰ μὴ χρονολογήσουν
νὰ μὴ τρῶν' ἀμάσσητα κι' ὕστερ' ἀρρωστήσουν.
νὰ μὴν πάθουν ἱλαρά, νὰ μὴν πάθουν ψῶρα
κι' οἱ παιδίατροι ζητοῦν δέκα λίρες τώρα.

«Ὅταν λέον στὰ σχολεῖο πᾶν μὲ τὶς ποδιές τους
ν' ἀγαποῦν πολὺ-πολὺ τὶς δασκάλισσές τους,
ποῦ χωρὶς διακοπὴ προσπαθοῦν ἐκεῖνες
πετεινόμυαλα παιδιὰ νὰ μὴ γίνουν... χῆνες.

«Τὰ τετραδιάκια τους καθαρογραμμένα
νὰ μὴν εἶναι ἐρώμικα καὶ μουντζουρωμένα
τὰ γραπτά τους: Γράμματάκι' ὄχι κάτι στίγματα
ποῦ τὰ λέν ἐιρωνικά: «Ὅρνιθοσκαλίγματα».

«Κάθε ὀρνιθοκόριτσο πρὶν νὰ μεγαλώσῃ,
πρὶν μεσιτώσῃ τὸ κορμί καὶ πρὶν βάλῃ γνῶσι,
ν' ἀποφεύγῃ πάντοτε τὴν... ἐργολαβία
κι' ἐν ἀνάγκῃ νὰ ρωτᾷ τὴν κυρία Λεῖα.

«Νὰ προσέχουν μὴ μπλεχθοῦν μὲ κανένα μόρτη
καὶ δὲν εἶναι ἀκίνδυνο πάντοτε τὸ κόρτι.
Πρὶν ἀπὸ τὶς τελετές, πρὶν ἀπὸ τοὺς γάμους
πόσοι τρέχουνε κρυφὰ σὲ μαμμές καὶ μάμμους.

«Ὅταν πᾶνε στὰ χωριά κότες καὶ κοκόρια,
φρόνιμα νὰ κάθονται μέσα στὰ θαλόρια
καὶ μὲ τῶπους sans façons κι' ἐκτραχηλισμένους
νὰ μὴ μᾶς ἐκθέτουνε σὲ δικούς καὶ ξένους.

«Μέσ' στοὺς δρόμους ἤσυχα, δίχως φωνασκία
δυνατὰ νὰ μὴ γελοῦν καὶ χωρὶς αἰτία.
Ὁ καθεὶς κι' ἡ καθεμιά νὰ μὴ λησμονῇ
πὼς ἐγελᾷ μόν' ὁ μωρὸς κἂν τι μὴ γελοῖον εἶ».

»Σοβαρὰ μέσ' στὴ ζωὴ νᾶναι τὸ καθέναι.
Δέκα πάντα νὰ μετροῦν καὶ νὰ κόβουν ἕνα·
Νὰ μὴν κάνουν μερικὲς ἀπερισκεψίες
ποὺ κατόπι προξενοῦν πόνους καὶ πικρίες.

»Νὰ κρατοῦν τὸν λόγο τους καὶ τὰς ὑποσχέσεις,
μ' ἄλλους παλιοπετεινοὺς νὰ μὴν ἔχουν σχέσεις
κι' ὕστερα θὰ χάσουνε τὰ χρηστά των ἥθη».

.....
Τέτοιες δίνει συμβουλὲς τὸ σοφὸ τ' ὄρνιθι.

Υ. Γ.

Οὔτε μέσ' στὶς ἐκκλησίες, οὔτε μέσ' στοὺς περιπάτους,
ἄπρεπα νὰ μὴν κουνοῦνε κάθε στρογγυλότητά τους.
Ὅταν μπαίνουν σ' ἁμαρτία κάπου κάπου καὶ πατέρες
τί νὰ κάνουν τὰ κοκόρια ποὺ τὰ ξέρουμε γιὰ λέρες;

ΥΠΟΚΡΙΣΙΕΣ

Καλὴ γυναίκα, καλὴ μητέρα,
πέφτει στὸ στῶμα βαρεῖα μιὰ μέρα
καὶ παρὰ πάσας τὰς προσπάθειας
τῶν τσαρλατάνων καὶ Συντροφίας
δὲν τὴν γλυτώνει. Τὴν σαβανώνουν
καὶ μέσ' στὸ χῶμα τὴν παραχώνουν.

Κι' ὁ σύζυγός της

ὁ λατρευτός της

μπρὸς τῆς γυναίκας του τὸ μνήμα κλαίει
καὶ μὲ συγκίνησι μεγάλη λέει,
πὼς ποτὲ πλέον δὲν θὰ τολμήσῃ
ἄλλῃ γυναίκα ν' ἀναζητήσῃ
καὶ τὴ ζωὴ του μέχρι θανάτου
θ' ἀφιερῶσῃ στὰ δυὸ παιδιὰ του.

Τί δάκρυ, κῦμα,

μπροστὰ στὸ μνήμα,

τί μαύρης λύπης πικρὸ ποτῆρι!

Τί λόγια ἀγάπης σπαρακτικά!

Μπροστὰ στὸν πόνο τοῦ κακομοίρη
ὅλοι δακρύζουν πονετικά.

Μέσα στις πίκρες και στις όδύνες
ἔτσι περνοῦνε κάμποσοι μῆνες
ἀλλ' ὁ καυμένος πάσχει νὰ βλέπη
τὰ δυὸ παιδάκια του χωρὶς μανοῦλα
καὶ σ' ἔξη μῆνες πετᾷ τὸ κρέπι
καὶ κουκουλόνεται μὲ μιὰ στρομπούλα!

Στρομπούλ' ἀφράτη! Δροσᾶτος κρῖνος!
Κόμματος θεῖος! Κι' ὁμως ἐκεῖνος
ὁ κακομοίρης μᾶς βεβαιώνει
ὅτι δὲν ἔβγαλεν ἀπ' τὴν καρδιά του
τὴν πρώτη ποῦνε στὴ γῆ καὶ λυώνει
μὰ θυσιάζεται, γιὰ τὰ παιδιά του!

Ω! τὶ θυσίας πικρὸ ποτῆρι
τὶ λόγια ἀγάπης εὐγενικά!....
Μπροστὰ σὶδὸν πόνο τοῦ κακομοίρη
πόσοι τὸν βλέπουν.... εἰρωνικά.

.....
Γιὰ τὰ παιδιά σου, βέβαια, χρειάζεσαι πολὺ
νᾶχης γυναίκα τοῦ σπιτιοῦ, νοικοκυρὰ καλὴ,
ἀλλὰ τὴν θέλεις ἐνταυτῶ φανταχτερὴ κι' ἀφράτη,
κι' ἐνῶ τὴν βλέπεις λαίμαργα μ' ἀστραπηβόλο μάτι
μᾶς λὲς πὼς τ' ἀπεφάσισες μόνο γιὰ τὰ παιδιά σου
καὶ σὰν Ταρτοῦφος κρύβεσαι πίσ' ἀπ' τὰ δάχτυλά σου.

"Ανθρωπε τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ὑποκρισίας,
πὲς μας λοιπὸν εἰλικρινὰ καὶ μετὰ παρησίας
ὅτι κι' ἐσὺ στῆς φύσεως τοὺς νόμους ὑποκύπτεις
καὶ σ' ἀνευθύνους μὴ ζητῆς εὐθύνες νὰ ἐπιρρίπτῃς.

ΚΟΥΤΣΟΜΠΟΛΙΑ

Κι' ἔλεγε μιὰ κυρία σὲ μιὰν ἄλλη,
σὲ μιὰ συγκεντρωσοῦλα φιλική:
Ξετσιπωσιά, φιλιτάτη μου, μεγάλη
ξετόπισε παντοῦ τὴν ἠθική.

Φαντάσου πὼς στὸ χάνι μας ἐπάνω
κάθεται μιὰ κυρία... παρδαλή.
Στὰ μάτια της, στὸ γέλοιο της τὸ πλᾶνο
πιάνονται σὰν τὰ ξόανα πολλοί.

Δὲν λείπει ἀπὸ τὴν ξώπορτα ποτέ της
κι' ὅποιον τυχὸν ἰδῇ περαστικό,
τοῦ ρίχνει τὶς πειὸ πρόστυχες ματιές της
μὲ τρόπο καθαυτὸ προκλητικό.

Μιὰ πρόφασι τυχαία θὰ γυρέψῃ
νὰ πιάσῃ τὴν κουβέντα τὴν ψιλὴ
κι' εἶν' εὐχολο κανέννας νὰ μαντέψῃ
τί γίνεται κατόπι στὴν αὐλή.

Τὴν νύχτα, κατὰ λάθος πόσοι, πόσοι,
τὴν πόρτα μου χτυποῦνε δυνατά.
'Ανοίγω. Ποῦ νὰ ξέρω; Καλὴ γνῶσι!...
Γυρεύουν νὰ μὲ κάνουν χωρατά!

Δὲν βάσταξα μιὰ μέρα κι' εἶπα μόνη :
πρέπει ν' ἀποταθοῦμεν ὅπου δεῖ.—

Πᾶμε στὸν Ὅπου· Δεῖ δυὸ-τρεῖς γειτόνοι
κι' αὐτὸς μᾶς λέει πὼς θὰ πάγη καὶ θὰ δῇ.

Κι' ἐπῆγεν ἄρον ἄρον ἐκεῖ πέρα
φορώντας τὴ μεγάλη του στολή.
Συμβούλευε μιὰ νύχτα καὶ μιὰ μέρα
καὶ τελειωμὸ δὲν εἶχε ἡ συμβουλή.

Τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα ὁ χασομέρης
τᾶσιαξε μιὰ χαρὰ μὲ τὴ ζουρλή
καὶ στρώθηκε κοντὰ τῆς πανσιονέρης
καὶ τώρα ποῖος τολμάει νὰ μιλῇ.

Καὶ μόνο τοῦτο νᾶτανε, κυρία!...
Μ' ἀνοιξε καὶ μιὰ δίκη... κωμικὴ
πὼς τάχα συκοφάντησα μιὰ ἁγία
κι' ἴσως τιμωρηθῶ μὲ φυλακή.

Τώρα θὰ πᾶ νὰ βρῶ τὸν ἀβοκάτο
νὰ πῇ κι' αὐτὸς καμπόσες κουταμάρες,
μὰ ξεύρω πὼς στὸν κόσμον ἐδῶ κάτω
δοξάζουν καὶ τιμοῦν τὶς κατεργάρες.

Σ' ΕΝΑ ΓΟΥΡΟΥΝΙ

Ἐκεῖ σὲ μιὰ βιτρίνα, στὴν ἄκρη κάποιου δρόμου,
σὲ μιὰ φαρδεῖα πιατέλα, σὰν κᾶρα τοῦ Προδρόμου,
καλοκαθαρισμένη, παχειὰ καὶ ροδαλὴ
μιὰ τόση δὲ προβάλλει γουρουνοκεφαλὴ.

Ταλαίπωρο γουρουνι ποὺ ζοῦσες τὶς προάλλες
κι' ἀπῆλθες τοῦ κόσμου τὶς χάρες τὶς μεγάλες!...
Ποιὰ βάρβαρη Σαλώμη πῆρε τὸ μαυρομάνικο
καὶ σ' ἔκανε σαλάμι, παντοσέτα καὶ λουκάνικο!...

Μὲ τέσσαρα ποδάρια, φτωχὸ γουρουνι μου, ἦλθες
γι' αὐτὸ μὲ δέχως δόξα κι' ἔτσι νωρὶς ἀπῆλθες,
ἐνῶ κι' ἐσύ, σὰν ἄλλους, ἂν εἶχες μόνον δύο
θὰ γνώριζες μεγάλες τιμὲς καὶ μεγαλεῖο.

Ἄν εἶχες, βρε γουρουνι, μονάχα δυὸ ποδάρια
τί θέσι τώρα θάχες καθ' ὅλα ζηλευτὴ!
Μεγάλα πήρε—δῶσε μὲ δίσκους καὶ παγκάρια
καὶ θὰ πρωτοσιαιοῦσες σὲ κάθε τελετὴ!

Ἴσως κι' ἐσὺ μιὰ μέρα, γουρουνι μὲ δυὸ πόδια,
τοὺς ἄλλους θὰ τοὺς εἶχες γαιδούρια κι' ὑποπόδια.
Στὸν ψεύτικο τὸν κόσμο χρυσὴ ζωὴ θὰ ζοῦσες
καὶ κάθε μιὰ ζαριά σου θὰ σοῦφερνε μιὰ ντοῦσες.

Μὰ τώρα ποὺ μᾶς ἦλθες μὲ τέσσαρ' ἀντὶ δύο
τὸν κόσμο φασκελώνεις τὸν ψεύτικο καὶ χρῶ
καὶ πῖς' ἀπ' τὴ βιτρίνα, χωρὶς νὰ συσταλῇς
τὴν γουρουνιά τῶν ἄλλων, γουρουνι, διαλαλεῖς!...

ΤΖΙΤΖΙΚΑΣ ΚΑΙ ΜΕΡΜΗΓΚΑΣ

ΚΩΜΩΔΟΥΛΑ

(Δωμάτιο καλοεπιπλωμένο, πλούσιο)

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

Μέρμηγκας :

Μέσ' σ' αὐτὸ τὸ μέγαρο τ' ὁμορφωστρωμένο
κι' ἀπ' τὸ κρῦο τὸ βαρὺ καλοφυλαγμένο
σὰν ἀφέντης κάθουμε, πλούσιος, χορτάτος
κι' ὁ σιτοβολῶνας μου, μ' ὅ,τι θῆς γεμάτος.

Κάθουμαι κι' εὐφραίνουμαι καὶ μετρῶ τὸ βιό μου,
ποὺ τὸν εἶχα στὴ ζωὴ μοναχὸ σκοπὸ μου.
Δούλεψα, κουράστηκα, μὰ στὰ πρωτοβρόχια
μπήκα στὸ σπητάκι μου κι' ἔξω τότε φτώχεια!

"Ὅσοι μὲ γνωρίζουνε, μὲ γλυκοκυττάζουν,
ὅλοι τους μὲ σέβονται κι' ὅλοι μὲ θιμωρίζουν,
ὅλοι μ' ἔχουν πρότυπο τῆς φιλοπονίας
κι' ἔγραψαν πολλοὶ γιὰ μὲ στὰς "Ανθολογίας.

(Κάνει μιὰ τοῦμπα)

"Ενας εἶνε ὁ Μέρμηγκας! "Ενας ποὺ μαζεῦει
κι' ἄδικα τὴν ὥρα του δὲν καταξοδεύει.
Πάντοτε πρωτὶ-πρωτὶ πρὶν νὰ βγοῦν τ' ἀηδόνια
φόρους πέρνω ἀπ' τὰ σπαρτά, φόρους κι' ἀπ' τ' ἄλῳνιά!

(Χτυπᾷ ἡ πόρτα)

Μπᾶ! Τὴν πόρτα μου χτυποῦν. "Ας τους νὰ χτυποῦνε
κι' ἕναν τέτοιο πλούσιο δὲν ἀνησυχοῦνε.

"Ε! μ' αὐτοὶ ξαναχτυποῦν, σπάνουν τὸ κουδοῦνι μου;
Στάσου μιὰ νὰ σηκωθῶ. Ποῦνε τὸ μπαστοῦνι μου;

(ἀνοίγει)

Μπᾶ, καλῶς τὸν Τζίτζικα.—Κάτι τέτοιαν ὥρα;
Γιὰ τραγουδία ἂν ἔρχεσαι δίνε του ἀπὸ τῶρα.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Τζίτζικας : (κλαψιάρικα)

Μέρμηγκα, δὲν ἔχω σήμερα φαγί.
Τρέχω μέσ' στοὺς δρόμους ἀπὸ τὴν αὐγὴ.
Τίποτε δὲν βρῆκα γὰ περιμαζέψω
κι' ἔχω καὶ γυναῖκα καὶ παιδιὰ νὰ θρέψω.
Δάνεισέ με κάτι τι.— "Εστὼ καὶ λιγάκι...

Μέρμηγκας :

Πῶς; δὲν ἔχεις τίποτε;

Τζίτζικας :

— Μήτ' ἕνα ψωμάκι.

Μέρμηγκας :

Κι' ὅλο τὸν καλὸ καιρὸ;

Τζίτζικας :

— Τότε τραγουδοῦσα,
μ' ἄρεζεν ἡ μουσική, μ' ἄρεζεν ἡ Μοῦσα.

Μὲ τὰ τραγουδάκια μου σκόρπιζα τὸ θάρρος,
τῆς δουλειᾶς ξαλάφρωνα τὸ μεγάλο βάρος
κι' ἴσως κι' ἐσύ, Μέρμηγκα χάρις εἰς ἐμένα,
δούλεψες πειὸ πρόθυμα, πειὸ συγκεντρωμένα.

Ζούσαμε καλούτσικα πρὶν ἀπ' τὸν χειμῶνα.
Τώρα δὲν μᾶς ἔμεινε λάδι μιὰ σταγόνα.
Κρέας, τυρί, βούτυρο, μακαρόνια, ρυζὶ
γέννηκαν πανάκριβα κι' ἡ ζωὴ στοιχίζει.

Κάρβουνα δὲν ἔχομε γιὰ νὰ ζεσταθοῦμε.
Εἶπαν γιὰ μπεγιαναμέ, μὰ ποῦ νὰ τὸν βροῦμε.
"Όλα τὰ ρουχάκια μας τρύπια καὶ κουρέλια...
μπάλωμα στὸ μπάλωμα κι' εἴμαστε γιὰ γέλοια.

Δῶσε μ' ἓνα, Μέρμηγκα, παλιοπαντελόνι
κι' ἡ Τζίτζικα δὲν μπορεῖ πάντα νὰ μπαλῶνη.
Δῶσε με νὰ σὲ χαρῶ λίγο χαρτζηλίκι...

Μέρμηγκας :

Ποῦ νὰ τᾶβρω ὁ φουκαρῶς, πῆρα ἓνα τσιφλίκι,
"Αλλὰ στάσου μιὰ στιγμή... γιὰ νὰ σὲ δανείσω
πρέπει τίς παράδες μου πρῶτα ν' ἀσφαλίσω.
Κύτταξε στὴν τζέπη σου, βρῖσκεται κανένα
κόσμημα, χρεώγραφο, ρολογιοῦ καδένα;

Τζίτζικας :

Ποῦ νὰ τᾶβρω ὁ ἔρημος.- Τί ζητοῦν σ' ἐμένα.
"Εχω μόνο μιὰ καλὴ μαντολίνου πέννα.
Ταρταροῦγ' ἀληθινή. Μιὰ περιουσία,
πάρτην τώρα πάμφθινα ποῦβρες εὐκαιρία.

Μέρμηγκας :

Σύρε βρὲ ξυπόλυτέ σ' ἄλλους μπουντιαλάδες
μὲ τίς ταρταροῦγες σου νὰ ζητᾷς παράδες.
Κι' ἂν κρυώνης ἢ πεινᾷς ἐγὼ τί σοῦ φταίω;
Χόρευε νὰ ζεσταθῇς κι' ἄκου τί σοῦ λέω.

(Ὁ Μέρμηγκας πετᾷ τὸν Τζίτζικα στὸ σοκάκι
καὶ τέλος τῆς πρώτης Πράξεως)

ΤΖΙΤΖΙΚΑΣ ΚΑΙ ΜΕΡΜΗΓΚΑΣ

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΖΙΤΖΙΚΑ

ὁ ΤΖΙΤΖΙΚΑΣ : Χοντρός, καλοθρεμμένος δόκιμος.

ὁ ΜΕΡΜΗΓΚΑΣ : Ἐλεεινός, τριαθλῖος.- Βαστάει δεκανίκια

(Ἡ σκηνὴ στὸ Μπαλόνι Παζάρ, ἢ ὅπου ἄλλοῦ θέλετε)

(Σ' αὐτὴν τὴν πράξι μόνο δυὸ πρόσωπα· στὴν ἄλλη
περισσότερα).

ΣΚΗΝΗ Α'

Τζίτζικας : (μονολογεῖ σκεπτικῶς)

Δυὸ μῆνες πρὶν ὁ Μέρμηγκας μ' ἐπέταξε στὸ δρόμο
χωρὶς νὰ λάβ' ὅπ' ὄψι του τὸν ψυχικὸ μου τρόμο!...

Δυὸ μῆνες πρὶν τὴν πόρτα του χτυποῦσα καὶ ζητοῦσα
κάποια μικρὴ βοήθεια γιὰτὶ πολὺ πεινοῦσα,
κι' ὁ Μέρμηγκας ποῦ τὸν θαρρεῖ καθένας νοικοκύρη,
ὁ Μέρμηγκας ὁποῦ τρυγᾷ χωρὶς ποτὲ νὰ σπείρη,
ὁ Μέρμηγκας ποῦ χώνεται μέσα στὰ ξέν' ἀμπάρια
ποῦ κουβαλεῖ σπειρὶ σπειρὶ τοῦ κόσμου τὰ σιτάρια
Μαυραγορίτης, Τοκιστής, Ἐγωϊστής, θηρίο
μ' ἐπέταξε τὸν ἔρημο στὸ δρόμο καὶ στὸ κρύο.—

Καὶ διὰς ἐκεῖ τί σύμπτωσις.- Τὴν ὥρα ποῦ θαρροῦσα
ὅτι γιὰ πάντα στὴ ζωὴ τὰ μάτια μου σφαλοῦσα,
ἓνας σεισμὸς ἐτάραξε τὴν γῆν ἀπ' τὰ θεμέλια
καὶ Μέρμηγκας κι' ἀρχοντικὸ γενήκανε κουρέλια.

ΣΚΗΝΗ Β'

(Παρουσιάζεται ο Μέρμηγκας. — Χάλια. Τὸ κεφάλι του δεμένο μὲ μπάντες. Στηρίζεται σὲ δυὸ-τρία δεκανίκια)

Μέρμηγκας :

Πᾶ! Πᾶ! Κύριε ἐλέησον! Μ' αὐτὸς εἶχε προφήσει!..

Τζιτζικας :

Ὁ Μέρμηγκας! Στὰ Τάρταρα πούχε κατρακυλίσαι, καὶ τώρα πάλι ζωντανὸ τὸν βλέπω νὰ πηγαίνει, μὲ δεκανίκια, σὰν κουτσός, μὲ κεφαλὴ δεμένη!

Μέρμηγκας :

Μὴν τύχη βρυκολάκισες, τραγουδιστὴ ζητιάνε, κι' ἤρτες ξανὰ γιὰ δονεικά; Σ' ἄλλο κονάκι πάνε κι' ὅ,τι κι' ἂν εἶχα στόδωσα τίς ἄλλες...

Τζιτζικας :

Κατεργάση!

Ἐσὺ δὲν μὲν χαρίτωσες μήτε σπειρὶ σιτάρι, κακοῦργε.

Μέρμηγκας :

—Σὲ παρακαλῶ πολὺ μὴν προχωρεῖς, καὶ φθάνει τὰ ὅσα μοῦγραψαν μέσ' στήν «Ἐφημερίδα». Μοῦπαν Θηρίο, Τοκιστὴ κι' ἐξώλη καὶ προσώλη κι' ἐνῶ πρὶν μ' ἀγαπούσανε καὶ μ' ἐκτιμοῦσαν ὅλοι, τώρα μὲ συχαθῆκανε, δὲν θέλουν νὰ μὲ δοῦνε κι' ὅπου μὲ βροῦνε μὲ χτυποῦν καὶ μὲ τσαλαπατοῦνε. Μὰ τώρα πὲς μου κάτι τι! Σ' ἀφήκα πεθαμένο καὶ τώρα πάλι ζωντανὸ σὲ συναντῶ. Προσμένω νὰ μ' ἐξηγήσης, ἔάν θές, πῶς ἤλθες στὴ γῆ πάλι, πῶς γίνεται καὶ περπατεῖς μὲ μοναχοῦ σανδάλι κι' ἐνῶ πρὶν ἦσουν αὐτὸς λιγνός κι' ἀποσκελετωμένος τώρα γυρνᾷς σὰν ἔμπορος παχύς, καλοθρεμμένος.

Τζιτζικας :

Ἐνῶ τὸ χροῦ πάγωνε, σκληρὲ, τὰ σωθικά μου, κάποιο χερᾶκι στοργικὸ πλησίασε κοντά μου· δυὸ μάτια, μὲ συγκίνησι καὶ μ' αἶσθημα βαθύ, μοῦ δώσαν τὴν βοήθεια ποὺ μοῦχες ἀρνηθῆ.

Ἦτανε μιὰ καλόγρη, πονετικὴ καρδιά, κι' ἀπὸ τὸν Χάρο μ' ἔσωσεν ἐκείνη τὴ βραδιά. Μ' ἔβαλε μέσ' στὸν κόρφο της, μέσ' στο ζεστό της ράσο κι' ἔτσι μονάχα μπόρεσα στὸ χροῦ ν' ἀντιδράσω. Πεινοῦσα! Μ' ἔδωσε φαγί. Λιποῦσα: Λεμονάδα. Τώρα πηγαίνω στοὺς θεοὺς ν' ἀνάψω μιὰ λαμπάδα κι' ἴσως ἀργότερα μὲ δῆς καλόγερο μὲ ράσα νὰ τρώω μέλι ἄγριο καὶ λάχανα καὶ πράσα καὶ μέρα νύχτα στοὺς θεοὺς νὰ κάνω παρακλήσεις νὰ γένης καλὸς Μέρμηγκας καὶ νὰ μετανοήσης.—

Μέρμηγκας :

Δὲν λὲς πὼς τῆς καλόγρης ὁρέχτηκες τὸ σκοῦφο καὶ μᾶς πούλᾳς εὐλαΐειες, καλόγερε Ταρτοῦφο; Μὰ θὰ σὲ διώξῃ κι' ἡ γρηά...

Τζιτζικας :

— Δὲν θὰ μὲ διώξῃ Ἐκείνη γιατί τὴ λένε, μίθε το, Συμπόνοια, Καλωσύνη. Μαυροντεμένη, τσπεινή, πηγαίνει πόρτα, πόρτα, κι' ὅ,τι τὴ δώσουνε: ψωμί, σαποῦνι, λίγα χόρτα κουρέλια κι' ἀποτσιγάρα, τὰ δέχεται, τὰ παίρνει καὶ στοὺς φτωχοὺς τοὺς γέροντες τῆς εὐλαβικά τὰ φέρνει.

Ἴσως αὐτὰ τὰ λόγια μου φανῶνε σκοτεινὰ σ' ἐσένα ποὺ δὲν προσκυνᾷς παρὰ τὸν Μιμμωνᾶ, μὰ θάρη μιὰ φορὰ στιγμὴ... στιγμὴ ποὺ θὰ σὲ καίψῃ ὅταν τὸ φῶς τὸ ἀνέσπερο μέσ' τὸ μυαλό σου λάμπῃ...

Μέριμηγκας :

Παραμιλᾷς βρὲ Τζίτζικα ! Μ' αὐτὲς τὶς κουταμάρες
κανέννας δὲν ἀπέκτησε κι' οὔτε ἀποκιᾶ δεκάρες,
κι' ἄλλου νὰ πᾶς νὰ τὰ πουλᾷς. Ἄν πρέπη νὰ δουλεύω
καὶ τοὺς ζητιάνους κι' ὀκνηροὺς τῆς πόλης νὰ βολεύω
δὲν θᾶχα, βρὲ φιλότιμωπε, μήτ' ἓνα μεταλλίκι
καὶ τότε πῶς θ' ἀγόραζα κι' αὐτὸ τὸ δεκανίκι ;

Τζίτζικας :

Ἀλήθεια ! Τώρα περπατᾷς ἐδῶ μὲ δεκανίκια,
ἐνῶ πρὶν μὲ τ' ὀτομομπὶλ ἔμαζευες τὰ νοίκια.

Μέριμηγκας :

Ποὺ νοίκια καὶ ποὺ χτήματα κι' αὐγὰ μὲ τὴν καλὰθα,
ὅλα τὰ πῆραν οἱ γιατροὶ καὶ μ' ἄφησαν στὴν ψάθα !

Τζίτζικας :

Ἀλήθεια ! φαίνεσαι ἄρρωστος, ἀδύνατος χλωμός...

Μέριμηγκας :

Ὅποτε μὲ κατέστρεψεν ἐκεῖνος ὁ σεισμός,
κάτ' ἀπὸ τὰ γκρεμίσματα μὲ βγάλανε σακάτη,
μ' ἓνα κεφάλι σὰν τουρσί, μὲ μιὰ σπασμένη πλάτη,
μὲ τρία πόδια μου λειψά, μὲ τ' ἄλλα μου σπασμένα,
μὲ μάτια ποὺ δὲν βλέπανε, σχεδὸν μισοβγαλμένα,
καὶ σηκωτὸ μὲ τρέχανε μέσ' στὰ Νοσοκομεῖα,
μιὰ στὸ γνωστὸ μας Μπαλουκλῆ καὶ μιὰ στοῦ Γερεμιά,
καὶ θέσις δὲν βρισκότανε μήτ' ἄδειανὸ κρεβάτι
καὶ στοῦ χαμᾶλη στέναζα τὴν μυροβόλο πλάτη.

Κατόπι μὲ παρέλαβαν καμπόσα γιатρουδάκια
κι' ἐκεῖνα δὰ μ' ἐπότισαν τοῦ κόσμου τὰ φαρμάκια —
Μ' ἐνέσεις καὶ μὲ βίζιτες καὶ γιатρικά πανάκριβα
μοῦ φύγαν τὰ λεφτάκια μου ποὺ τόσον καιρὸ τᾶκρυβα.
Σπειρί, σπειρί τὸ μᾶζευα μὲ κόπο τὸ σιτάρι
κι' ὕστερα πάει στοὺς γιатρούς μαζί μὲ τὸ φικιάρι.

Τζίτζικας :

Τὰ παραλὲς βρὲ Μέριμηγκα...

Μέριμηγκας :

— Στῆς μάνας μου τὸ γάλα !

Οἱ γιатροὶ παίρναν τὰ μισὰ κι' οἱ σπετσαρίες τ' ἄλλα.
Σιγὰ σιγὰ τὰ χρήματα κατέβαιναν στὸν πάτο
κι' ἂν κάποτε τοὺς ἔδινα μιὰ λίρα παρακάτω,
ἀμέσως λέγαν οἱ γιатροὶ μ' ἓνα γεμάτο στόμα :

« Βάλε μιὰ λίρ' ἀκόμα ! »

Καὶ δὸς του πάλι συνταγὲς μὲ τὶς καρακατσούνες,
acqua fontana μπόλικη, φλαμοῦρια, παπαροῦνες
διαθερμίες, ρήγανη, βραστό ραδικοζούμι
ποὺ μ' ἐπρηζε καὶ μ' ἔκανε τὸ σῶμα σὰν τουλοῦμι
κι' ἀπὸ τὸ νέο τὸν γιатρὸ καθὼς κι' ἀπ' τὸν κρονόληρο
δὲν γλύτων' ἂν δὲν ἔδινα τὸ χάρτινο δεκόλιρο !

Τζίτζικας :

Ἀδίκως τοὺς κατηγορεῖς κι' ἀρχίζεις τὸν καυγᾶ
γιὰ σκένφου πὼς ἀκρίβαιναν στὴν ἀγορὰ τ' αὐγά.
Κι' ἂν ἔχουν αὐτοκίνητο, κι' ἂν θέλουνε βενζίνη
καὶ λάστιχα κι' ἓνα σωφὲρ...

Μέριμηγκας :

— Σκάσε μωρὲ σασκίνη !

Ἄπ' τὸν καιρὸ πού περπατᾷς μ' αὐτὴν τὴν ἀγιαστοῦρα
βρίσκεις ὀρθὸ νὰ παίρνουνε τόσο μεγάλη κούρα.
Μπορεῖ νὰ βγάλω κάποτε κι' ἀπὸ τὴ μύγα ξυγκι,
μ' αὐτοὶ τὸ παραξήλωσαν μ' ἓνα φτωχὸ μερμηγκι
κι' ὁπότε μὲ ξετίναξαν οἱ δόκτορες ξεσίλωτα
μούπαν πὼς ἔγινα καλὰ κι' ὅτι δὲν ἔχω τίποτα.

Τζίτζικας :

Πὼς τίποτα πού περπατεῖς μὲ δεκανίκια ἀκόμα,
ἐλεεινός, τρισάθλιος μὲ πεθαμμένου χοῶμα.

Μέρμηγκας :

Τώρα, ποιὸς εἶν' αἰσχροκερδής, ἐγωῖστής, θηρίο;
Ἐγὼ ποῦμ' ἓν' ἀγράμματο ζωῦφιο γελοῖο,
γιὰ τοῦτοι πού ἂν δὲν πάρουνε μὲ τὴν οὐρὰ τὴν λίρα,
πετοῦν στὸ δρόμο τ' ὀρφανό, τὸν ἄνεργο, τὴ χήρα;

Τζίτζικας :

Δὲν ἔχεις ἴσως ἄδικο πλὴν ὅσο κι' ἂν θυμώσης
τ' ἀνάποδα καὶ τὰ στραβὰ δὲν θὰ τὰ διορθώσης.

Μέρμηγκας :

Πὼς ὄχι! Νὰ γενῶ καλὰ καὶ βλέπεις πὼς ἀντρίκια
θὰ σπᾶσω στὴν καμπούρα τους αὐτὰ τὰ δεκανίκια!

Τζίτζικας :

Ἄφες αὐτοῖς οὐκ οἶδασι, Μερμηγκι, τί ποιοῦσι.

Μέρμηγκας :

Ἐγὼ πεινῶ κι' αὐτοί, παπᾶ, τὸ στρώνουν στὸ τσιμποῦσι!...

Τζίτζικας :

Πεινᾷς κι' ἀκόμα δὲν τὸ λές; Πᾶμε στὸ Μοναστήρι,
Ἐκεῖ θὰ βροῦμε καὶ φαγὶ θὰ βροῦμε καὶ ποτῆρι.
Ἐκεῖ χερᾶκια στοργικὰ θὰ δέσουν τὶς πληγές σου.

Μέρμηγκας :

Καὶ κούρα τί θὰ πάρουνε;

Τζίτζικας :

— Μόνο τὶς προσευχές σου.

Μέρμηγκας :

Πὼς ἐκδικεῖσαι, Τζίτζικα! Λυπούμαι γιὰ ὅσα σοῦπα...

Τζίτζικας :

Πᾶμε στὸ Μοναστήρι μας προτοῦ κρυώσ' ἡ σοῦπα.

Μέρμηγκας :

Μὲ σκλάβωσες, βρε Τζίτζικα, κι' ἂν ἤσουνα Τζίτζικα
θὰ σ' ἔπαιρνα μὰ τὸ Σταυρό, ἔστω καὶ χωρὶς προῖκα...

(Φεύγουν καὶ τέλος τῆς δευτέρας πράξεως)

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΠΡΟΣΩΠΑ :

Ὁ Μέρμηγκας. Καλοφορεμένος νέος, τύπος μπόμπσιλ.
Ὁ Τζίτζικας. Δόκιμος καλόγηρος, ὅαν καὶ πρῶτα.
4 Ψύλλοι. Μπόρσατζηδες.
Ἕνας σαρανταπόδαρος. Ἀστυνόμος.
Μιὰ Μέλισσα. Ἡγουμένησσα.

(Ἡ σκηνὴ στὸν Ἴσιο Δρόμο)

Σκηνὴ πρώτη

Τζίτζικας :

Μετὰ χαρᾶς μου, Μέρμηγκα, σὲ συναντῶ καὶ πάλι
καὶ βλέπω πῶς ἐπέρασε τὸ πρωτινὸ σου χάλι.
Ὅμως ὀφείλω νὰ σοῦ πῶ μὲ λίγα λόγια ἁπλᾶ,
ὅτι στὸ Μοναστήρι μας δὲν φέρθηκες καλᾶ.
Κι' ἀφοῦ μὲ τόσο ἄλτρονισμό, καλόγηρες ἀφράτες,
σοῦ σιῖξαν τὰ ποδάρια σου, τὰ μοῦτρα καὶ τὶς πλάτες,
σύ, βέβηλε, τὶς πλέρωσες μὲ μαύρη ἀχαριστία
καὶ—καίτι σοβαρότερο—μ' ἀνείλωτη ληστεία.

Μέρμηγκας :

— Ἐγὼ ληστεία;

Τζίτζικας :

— Μάλιστα! Τ' ἀνόσιά σου χέρια
φεύγοντας πήρανε μαζὺ καὶ κάτι καντηλέρια...

Μέρμηγκας :

Ναί, κατὰ λάθος τρύπωσα μιὰ νύχτα στὰ συρτάρια τους,
μὰ βρῆκα μόνο τραχηλιές καὶ κάτι συναξάρια τους,
κάτι κονμπιά, κάτι κλωστές, κάτι ξερὰ θυμιάματα
κι' ἄλλα μικρὰ διάφορα χωρὶς ἀξία πράγματα
καὶ, φαίνεται, μαζὺ μ' αὐτὰ θὰ κόλλησαν κι' ἐκεῖνα.

Τζίτζικας :

Ἦσαν ἀσῆμι καθαρὸ. Δυὸ καντηλέρια φίνα
κι' αὐτὰ, χωρὶς ἀναβολή, νὰ τὰ ἐπιστρέψης πρέπει
γιατί, ψηλὰ στοὺς οὐρανούς, ἓνας Θεὸς μᾶς βλέπει
καὶ τιμωρεῖ τοὺς ἀσεβεῖς...

Μέρμηγκας :

— Ἀμάρτησα, παπᾶ μου,
ἀλλ' ἄμα ἁπολογηθῶ θὰ πᾶν τὰ κρίματά μου.
Ἡ τόσο μαύρη μου ψυχὴ, λευκὴ θὰ γίνῃ πάλι
κι' ἂν — ἀνθρωπότης εἶναι αὐτὴ πού κάπου κάπου
σφάλλει —
ἀπὸ παλῆα συνήθεια σοῦ κλέψω τὸ μαντήλι σου,
πάλι θὰ μὲ γονατιστὸς καί' ἀπ' τὸ πετραχήλι σου...

Τζίτζικας :

Μερμήγκι, στὸ κεφάλι σου μελάδες ἦλθαν τόσοι
κι' ἀκόμα δὲν κατάφερες, ἐσύ, νὰ βάλῃς γινῶσι.—
Ἐκτὸς αὐτοῦ κι' ἄλλα πολλὰ μ' ἀνάφεραν γιὰ σέ.

Μέρμηγκας :

— Ν' ἀκούσω...

Τζίτζικας :

— Δὲν τοὺς ἄφησες γλυκὸ μὲς στὸν κιασὲ
κι' ὅλο τὸ τσαλαβούτισαν τὰ βρωμοποδαρά σου.

Μέριμηγκας :

Γιὰ νὰ σὲ πῶ ! Μ' ἐκούρασες μὲ τὰ παράπονά σου.
Δὲν φθάνει πούταν τὸ γλυκὸ σὰν τὸ σφικτὸ ζυμάρι,
κι' ἐκόλλησε καὶ στράβωσε τὸ κάθε μου ποδάρι,
μόν' ἔχουμε παράπονα καὶ θέλουμε καὶ ρέστα.

Τζέτζικας :

Αὐτὰ σ' ἐμένα μὴν τὰ λὲς σ' ἐκείνες πᾶνε πέστα.

Μέριμηγκας :

Αὐτὲς ποὺ ξέρουν τί θὰ πῇ Ζαχαροπλαστική,
ποὺ τὰ γλυκά τους ἦτανε σὰν τὴ σιναμικὴ
καὶ τέτοιοι πόνοι μ' ἔσφιξαν ποὺ πῆγα στοὺς δοκτόρους
καὶ τοὺς καθυπεχρέωσα μ' ἐκρήξεις διαφόρους
καὶ γένηκαν τοῦ πεταμοῦ τ' ἀτζέμικα χαλιά τους...

Τζέτζικας :

Ξέρεις ποὺ βάλθηκες πολὺ μὲ τοὺς Ἐξοχωτάτους
κι' ἴσως δὲν ἀποκλείεται νὰ φᾶς καμμιά παπέρα ;

Μέριμηγκας :

Ὅ,τι μπορούσαν τῶκαναν· δὲν μ' ἄφησαν δεκίρα
καὶ κάποιος μάλιστα γιατρὸς καὶ κυνηγὸς ἐπίσης,
ἀφοῦ μὲ κατερήμαξε μ' ἐνέσεις καὶ μὲ πλύσεις
σὰν εἶδε πὼς τελείωσαν τὰ δόλια τὰ λεφτά μου
τὴν τελευταία συνταγὴ τὴν ἔσχισε μπροστά μου
καὶ μ' ἔδωξ' εὐγενέστατα μὲ τέτοια μὲ μιὰ κλωτσιὰ
ποὺ κόλλησαν στὴ φτέρνα του τὰ λίγα μου πετσίδια.

Τζέτζικας :

Μὰ τώρα γένηκες καλὰ καὶ περπατεῖς ἀκμαῖος,
ταιντὸν-πιντόνης δὸν Ζουάν, καλοντυμένος νέος,
χωρὶς τὰ δεκανίκια σου, χωρὶς τὰ πρῶτα ροῦχα
μ' ἐκεῖνα ποὺ σ' ἐφώναζαν μέσα στὸ δρόμο : « γιούχα ! »

Γραβάτα κόκκινη μπομποτίλ, μαλλιά μὲ μπριλλιαντίνη,
ροῦχα τῆς ὥρας ἀγγλικά, παπούτσια φιγουρίνι.
Γιὰ πὲς μου ποιὸν ξεγύμνωσες ; Δὲν θὰ τὸ μαρτυρήσω.

Μέριμηγκας :

Ἄκουσε, φίλε Τζίτζικα, ποὺ μὲ νομίζεις Κροῖσο :
Ἐγὼ περνῶ μὲ κρέντιτο χωρὶς λεφτὰ στὴν τζέπη...

Τζέτζικας :

Μὰ κρέντιτο ; Πὼς νὰ τὸ πῇ κανεὶς ὅταν σὲ βλέπει...

Μέριμηγκας :

Δὲν ἀντιλέγω... βέβαια... κι' ὁ κόσμος ὁ στραβὸς
μπροστὰ στὰ λοῦσα στέκεται καὶ μένει σὰν βονβός.
Ὅ,τι τοῦ πῆς τὸ δέχεται μ' εὐγένεια μεγάλη
κι' ὅπως ἐσὺ καινοναρχᾶς ἔτσι κι' ἐκεῖνος ψάλλει.
Τώρα ρωτᾶς πὼς ἄρχισα καὶ πὼς καλοπερνῶ :
Αὐτὸ δὲν εἶναι πρόβλημα διόλου σκοτεινὸ.
Ἐκεῖνα τῶν καλογραιῶν τὰ δυὸ τὰ καντηλέρια,
ποὺ κατὰ λάθος μοῦπεσαν μιὰ μέρα μέσ' στὰ χέρια,
κρυφὰ κρυφὰ μέσ' στὸ Τσαρσί τὰ πούλησα καὶ πῆρα
δυὸ Γκοῦλδεν καὶ μιὰ Ἑγγλέζικη μισοτριμμένη λίρα.

Μ' αὐτὰ τὰ χρήματα τραβῶ γιὰ τὸ Μπαλουὺκ Παζάρι
κι' ἐκεῖ πειὰ στὰ σαράφικα φουσκώνει τὸ ζυμάρι.

Μέσ' στὸ Χρηματιστήριο δίνω καὶ παίρνω ἀέρα.
Κι' ὅταν κερδίζω τὰ χτυπῶ καὶ πᾶς παρὰ πέρα·
κι' ὁπότεν χάνω μὴ θαρρεῖς ὅτι γι' αὐτὸ θυμῶνω:
ἀμέσως τοὺς σαράφηδες μ' ἀέρα τοὺς πληρώνω.
Σήμερ' ἀνέβηκε ὁ χρυσός; Ἀρπάζω τὰ πατέλια.
Κατέβηκε; Πάρτε Χαβᾶ, τοὺς λέγω μὲ τὰ γέλοια.

Τζιτζικας:

Κι' αὐτοὶ τὴν παραδέχονται μιὰ τέτοια πληρωμή:

Μέρμηγκας:

Τί νὰ σοῦ κάνουν, ἀδελφέ. Κανγᾶς γιὰ τὸ ψωμί.
Οἱ μπορσαιζήδες ὅλοι τους μαλλώνουνε ποιὸς πρῶτα
θὰ φέρη στὸ γραφεῖο του τὴν χουσοφόρο κότα,
ποιὸς θὰ μαδήσῃ πειὸ πολὺ τὴν ἀφελῇ τὴ χήνα,
ἀλλὰ, καϋμένε Τζιτζικα, τὰ κόλπα τους ἐκεῖνα
μὲ τὸν καθένα δὲν περνοῦν κι' ἐνίοτε συμβαίνει
ἐνῶ πηγαίνουν γιὰ μαλλί, νὰ βγοῦνε κουρεμμένοι.

Μ' ἓνα δικό μου σύστημα καὶ λίγα φαλιμέντα
τοὺς μπῆκα στὰ ρουθούνια τους καὶ τώρα κομπλιμέντα,
προσκλήσεις στὰ γραφεῖα του, καφέδες πρωτὶ βραδύ.
Ὅλοι τους ἐμπιστευτικά: «Μουσιου Μηρομητιάδη,
οἱ μπάνκες σταματήσανε καὶ πράγμα δὲν πουλοῦνε,
οἱ Γερμανοὶ σιγὰ σιγὰ παντοῦ κατρακυλοῦνε,
ἔπαισαν πειὰ στὰ ράδια γιὰ νίκες ν' ἀναφέρουν
κι' ὅταν δὲν βρίσκουν μάλαμα νὰ κλέβουν καὶ νὰ φέρουν
αὐτὸ τὴν πιάτσα μας πολὺ θὰ τὴν τρομοκρατήσῃ
κι' ὅποιος βρεθῇ μὲ μάλαμα παραδες θὰ κερδίσῃ.
«Πάρτε λοιπόν! λέγω κι' ἐγώ, πάρτε δυὸ τρεῖς χιλιάδες»
Στὸν ἄλλον λέγω: «πούλησε κιουλτσὲ μὲ τὶς δικές».

Ἀπὸ τίς δυὸ τίς πράξεις μου στὴ μιὰ θὰ βγῶ χαμένος
μ' ἀπὸ τὴν ἄλλῃ τὴ μεριά χιλιάδες κερδεμένος.
Παίρνω τὰ κέρδη μου comptant, βρὲ Τζιτζικα χρυσέ,
κι' ἀφήνω τὴ ζημία μου στὸν ἄλλον βερσεσέ.
Κατάλαβες, κορόιδο, πῶς βγαίνουν οἱ παραδες
πῶς γίνονται τ' ἀπαρτεμάν, τὰ λοῦσα κι' οἱ χιλιάδες;

Τζιτζικας:

Πραγματικὰ στὸν τόπο μας, καὶ οὐ καμπόσους ἄλλους,
ὁ πόλεμος ἐπέφερε συγκλονισμοὺς μεγάλους,
ἀνέτρεψε τὴν ἠθικὴ κι' ὁ κόσμος τελευταῖα
ζητεῖ νὰ ζήσῃ μὲ ψευτιές, κλοπὲς καὶ κλοπιμαῖα.
Ἀλλὰ θαρρῶ, βρὲ Μέρμηγκα, πῶς ὅλ' αὐτὰ τὰ πλούτη
μιὰ μέρα θὰ ξανεμισθοῦν σὰν ἄκαπνὸ μπαρουτί,
κι' ὁ σερσερῆς πού σήμερ' μεταξωτὰ φορεῖ
σὲ λίγο χρόνο θὰ τὸν δῆς καὶ πάλι σερσερῇ.
Κι' ἐσύ, πού χώθηκες σ' αὐτὴν τὴν βρωμο-νταλαβέρα
θὰ δῆς καὶ τὴν ἀνάποδὴ τῆς μπερμπαντιάς, μιὰ μέρα.
Κανέ-ας δὲν προσώδισε μὲ τὰ τσαλαβουτήματα
καὶ τέτοια κόλπα πρόστυχα παράτα καὶ βλαστήματα.

Μέρμηγκας:

Ἀκουσ' ἐδῶ. Ὅταν λεφτιά στὴν τζέτη μου δὲν εἶχα,
σὰν ὠμιλοῦσα παρενθὺς μοῦ κόβανε τὸν βῆχα.
Δὲν ἤμποροῦσα μιὰ στιγμὴ τὰ μάτια νὰ σηκώσω,
χωρὶς τὴν περιφρόνησι τοῦ κόσμου ν' ἀνταμώσω.
Δὲν ἤξερα πῶς νὰ σταθῶ καὶ πῶς νὰ περπατήσω.
Ἄν ἤθελα κάποιους γνωστοὺς κι' ἐγὼ νὰ χαιρετήσω
τὸ χέρι μου στεκότανε στὴ μέση. Δὲν τολμοῦσα
γιατὶ μ' ἐκύτταζαν ψυχρὰ καὶ τότε σταματοῦσα.—
Δὲν εἶχα πειὰ φιλότιμο μέσ' στὴν καρδιά μου ἀντρίκειο.
Σ' ὅσους μὲ βρίζαν ἔλεγα: Παρνιόν, ἔχετε δίκιο.

Σάν ανοίγα τὸ στόμα μου καμμιὰ φορά : Σκασμός !
μοῦ λέγαν οἱ τριγυρινοὶ κι' ἐξάρωνα γλωμός.

Τὰ φῶτα ποὺ ἄλλους ἔφεγγαν ἦσαν γιὰ μὲ σκοτάδι,
κι' αὐτὸ γιὰτὶ τὴν ἰζέλη μου τὴν αἰσθανόμουν ἄδεια.

Τώρα μὲ τόνο ἀγέρωχο φωνάζω, κατακρίνω,
μιλῶ μ' αὐθεντικότητα γιὰ τοῦτο καὶ γιὰ κεῖνο,
ἐλεύθερα τὰ λόγια μου κυλοῦνε σάν ποτάμι
καὶ μπρὸς στοὺς ἄλλους καθὼς πρὶν δὲν τρέμω σάν καλάμι.
Μέσα στὸν κόσμο σάν βρεθῶ, σάν πρῶτα, δὲν τρανάζω
μιλῶ χωρὶς νὰ σκέπτομαι, πολλὲς φορές τοὺς ἐρίζω
κι' αὐτοὶ μὲ σέβας ἄπειρο μὲ βλέπουν καὶ μ' ἀκούουν
χωρὶς νὰ μ' ἀντικρούθουν.

"Εχω μέσ' στὰ σπλόνια τους τὴν πρωτοκαθεδρία
κι' ἐκεῖ συχνὰ ξαπλώνομαι σάν νᾶταν μπυραρία.
Βήχω, φυσῶ τὴ μύτη μου σάν τρόμπα καὶ κλαρίνο
τεντώνομαι, φτερνίζομαι, μέσ' στὰ χαλιὰ τους φτύνω
κι' ἐν τούτοις, προθυμότετοι, μοῦ λένε μερικοὶ
περάστε κι' ἀπ' τὸ σπῆτι μας νὰ φτύσετε κι' ἐκεῖ.

Σ * η ν ῆ Β'.

(Ἀπὸ μακρυνὰ φαίνονται κάτω φύλλοι :

Οἱ μπόρσατζήδες)

1ος φύλλος :

Εἶδες ἐκεῖ τὸν Μέρμηγκα ! Τὸν πρόστυχο μπαγάσα,
ποῦ μ' ἐπιπίλισε τὸν νοῦ καὶ μ' ἄδειασε τὴν κάσα.
Γιὰ δανεικὰ μοῦ ζήτησε χίλιες ὀγδόντα λίρες
καὶ πᾶν οἱ κακομοῖρες.

2ος φύλλος :

"Εμένα κι' ἀπὸ πρόχειρα κι' ἀπὸ διαφορά
χρωστᾷ τοῦ κόσμου τὸν παρᾶ
καὶ φεύγει κι' ἐξατμίζεται μέσα σ' αὐτὴν τὴν κρίσι
χωρὶς νὰ κανονίση.

3ος φύλλος :

Δὲν θὰ τὸν πιάσω μιὰ φορά ! Νὰ μὴ μὲ ποῦνε ψύλλο
ἂν πάλι πίσω στοὺς γιατροὺς σαχάτη δὲν τὸν στείλω.

4ος φύλλος :

Μὲ ξένο χοῦμα ξόδεψε γιὰ λοῦσα καὶ ποδόγυρο...

"Ολοι μαζί :

Νάτος ὁ παλιομέρμηγκας ! Μιλεῖ μ' ἓναν καλόγηρο !

(Ὁρμὸν καὶ ἐπάνω του)

1ος φύλλος :

Βρὲ σ' ἐτσάκωσα Μερμήγκι
κι' ἂν δὲν δώσης τὸν παρᾶ
θὰ σοῦ κόψω τὸ λαγύγγι
θὰ σοῦ σπάσω τὰ πλευρά !

3ος φύλλος :

— Πρὶν νὰ δώσης τώρα πίσω
τις παράδες ποῦ χρωστᾷ;
τὸ γυακὶ σου δὲν θ' ἀφήσω.

Μέρμηγκας :

— Τί παράδες μοῦ ζητᾷς ;

Βος ψύλλος :

— Τις παραδες πού μιὰ μέρα μούχες πάρη δανεικὲς
γιὰ νὰ πάρης ἅπ' τὴν πιάτσα ποπελίνες μερικές.

Μέρμηγκας :

Δὲν σ' ἐγέλασα καὶ τόπια πῆρ' ἀμεταχείριστα...

Βος ψύλλος :

— "Ε! καλὰ καὶ τὰ λεφτὰ μου ;

Μέρμηγκας :

— Δανεικὰ κι' ἀγύριστα.

"Ολοι μαζί :

Δὲν σοῦ λείπει μήτε πνεῦμα, μήτε θράσος καὶ φωνὴ
μὰ θὰ μάθης πὼς δὲν δίνουν μὲ τὴν πύχη σου πανί.

(Ὁρμοῦν κατ' ἐπάνω του, τὸν δέρνουν,
τοῦ παίρνουν ροῦχα καὶ παραδες καὶ φεύγουν)

Σ κ η ν ῆ Γ'.

Μέρμηγκας :

Μοῦ πῆραν τὰ παπέλια μου ! Μ' ἀφήσανε στὴν ψάθα,
καὶ πάλι φτωχὸς κι' ἔρημος θὰ τρώγω στὴ γαδάθα !
Μοῦ πῆραν τὰ ρουχάκια μου, μ' ἀφήσανε γυμνὸ,
μόνο μὲ τὸ πουκάμισο στοὺς δρόμους νὰ γυρνῶ.

(Ἕνας σαρανταπόδαρος)

Ὁ Ἀστυνόμος : — Ποῦ πᾶς μωρέ ;

Μέρμηγκας : — Στ' ἀνάθεμα κι' ὅπου τὸ φέρον φέρει

Ὁ Ἀστυνόμος :

"Εχεις πολλοὺς χαιρετισμοὺς ἀπὸ τὸν κομισέρη
πού θέλει, μιλᾷ Μέρμηγκα, πολὺ νὰ σὲ γνωρίση
καὶ μ' ὅλη τὴν εὐγένεια νὰ σὲ φιλορωτήση
πὼς ἔτυχε καὶ βρέθηκαν στὰ τίμιά σου χέρια
κάτι παπᾶδων πράγματα καὶ κάτι καντηλέρια
πού τελευταία πούλησες σὲ κάποιους κουγιουμτζήδες.

Μέρμηγκας :

Βρὲ Τζίτζικα τὴν ἔπαθα !

Τζίτζικας :

— Μὴ χάνεις τίς ἐλπίδες !

Ἀμέσιμπος, Τζίτζικιμπους, τρεχόρουμ Μοναστήρουμ
Ἡγουμενόρουμ φέρεμπους Μηρημάκιουμ σωτήρουμ !

Ἀστυνόμος :

Τί λέγει αὐτός ;

Μέρμηγκας :

— Ξέρω κι' ἐγώ, τὴν προσευχή του κάνει.
ἐγὼ γιὰ τὰ Λατινικὰ εἶμαι σωστὸ χαϊδάνι.

Τζίτζικας :

Προσπάθημπους, κερδίσιμπους καιρόρουμ Καλογραΐαμ
μεῖν' ἥσυχους Καλόγερους συγχώρουμ κούλπα μέαμ.
(Φεύγει τρέχοντας)

Σ κ η ν ῆ τετάρτη

Ὁ Ἀστυνόμος :

Τώρα κι' ἐμεῖς γιαβᾶς, γιαβᾶς, πᾶμε πτὸ Καρακόλι
πού μ' ἓνα χοντροῦ βούρδουλα σὲ περιμένουν ὅλοι

Μέρμηγκας :

Ἐκεῖ δὲν ἔχω ἐγὼ δουλειὰ καμιά, μὰ τὸ Στανρό!

Ὁ ἄστυνόμος :

Δὲν ξέρω! Μὲ διέταξαν τὸν Μέρμηγκα νὰ βρῶ.
Τὸν Μέρμηγκα ποὺ τριγυρνᾷ στὰ ξένα τὰ χωριάφια
καὶ μέρα νύχτα κοιθαλᾷ κριθάρια καὶ γιουλάφια
τὸν Μέρμηγκα ποὺ χώνεται σὲ χίλια νταλαβέρια
καὶ τέλος παπαδίστικα σουφρώνει καντηλέρια.
Στῆς φυλακῆς τὰ σίδερα λοιπὸν ἄς προχωρήσῃ.

Μέρμηγκας :

Λυπήσου με! Τὰ δάκρυα μοῦ τρέχουν σὰν τὴ θρόσι.
Μὲ κατατρέχει πρὸ καιροῦ μιὰ ἀλέπητ' Εἰμαρμένη
κι' ἂν ἴσως δὲν μὲ λυπηθῆς ἄλλο δὲν μ' ἀπομένει
παρὰ νὰ πάρω τὰ βουνὰ κι' ἐκεῖ νὰ ζήσω πάλι
μακρὸν ἀπ' τὴ διαφθορά, μακρὸν ἀπ' τὴν κραιπάλη.

Ἄστυνόμος :

Καλὰ τὰ λὰς ἀλλὰ κι' ἐγὼ τί λέγω δὲν ρωτᾷς;

Μέρμηγκας :

Γιὰ τὸ Θεό, πολὺ σφιγτὰ τὸ χέρι μου κραιτᾷς.

Ἄστυνόμος :

Στὴ φυλακὴ.

Μέρμηγκας :

— Βοήθεια! Μὲ κουβαλοῦν!

Ἄστυνόμος :

— Γιουρρὸ!

Μέρμηγκας :

Σῶστε μὲ βρὲ περαστικοί... Μὲ πᾶνε στὴν ψειροῦ.....

Ἄστυνόμος :

Τὰ καντηλέρια...

Σκηνὴ πέμπτη

Ἡγουμένησσα :

(Μιὰ μέλισσα)

— Μιὰ στιγμή. Τὰ καντηλέρια ἐκεῖνα
ἐγὼ τοῦ τὰ προσέφερα τὸν περασμένο μῆνα.
Κύριε Μέρμηγκα μαζί μ' αὐτὰ τὰ καντηλέρια,
σᾶς δώρησα καὶ δυὸ καλὰ πηρούνια καὶ μαχαίρια,
μὰ σεῖς τὰ λησμονήσατε καὶ τώρα σᾶς τὰ φέρνω.
Κύριε πόλισμαν, ἐγὼ γιὰ τοῦτον ὄρκο παίρνω.
Εἶναι δικός μας ἄνθρωπος. Μὴ γίνεσθε ἄνω κάτου.
Τὰ καντηλέρια ἂν τᾶδωσε, δὲν βλάπτει. Ἦσαν δικά του.

Ἄστυνόμος :

Τὸ πράγμ' ἂν ἔχη ὅπως τὸ λές, μανιτάμα Ραχιμπέ
τότε δὲν ἔχει αὐτὸς δουλειὰ στὸν Ἰκινιζῆ Σουμπέ.
(φεύγει)

Σκηνὴ ἑκτὴ

Μέρμηγκας :

(γονατιστός)

Ἀγία κόρη τοῦ Θεοῦ! Πόσῃν εὐγνωμοσύνη
αἰῶνια σὲ χρεωστῶ γι' αὐτὴν τὴν καλωσύνη.
Μὲ τὴν χειρονομία σου θιμοῦμαι τώρα ἐγὼ
ἐκεῖνον τὸν ἐπίσκοπο τοῦ Βίκτωρος Οὐγώ,
τὸν Μυριήλ ποὺ γλύτωσε ποῖε τὸν Γιάννη - Ἀγιάννη
κι' ἀπὸ κακὸν ἐνάρετο μὲ μιᾷ τὸν εἶλε κάνει.
Χαῖρε, καλὴ Ἡγουμένησσα. Ἀφήνω πειὰ τὴν Πόλι,
καὶ μὲ χαρὰ στῆς ἐξοχῆς τραβῶ τὸ περιδόλι.

Τζιτζικας :

Θάρτω κι' ἐγώ. Μ' ἀφήνετε νὰ φύγω, Ἥγουμένη;

Ἥγουμένησσα :

Ὁ χωρισμός μας, Τζιτζικα, πολὺ θὰ μὲ πικραίνει
μὰ τί νὰ γίνη! Πήγαινε στὸν ἀνοιχτὸν ἀέρα
ἀμέριμνος κι' ἐλεύθερος νὰ παίξης τὴν φλογέρα.

Μέροληγκας :

Κι' ἂν δυστυχήσης κάποτε καὶ παίξης ταμπούρᾱ
κι' ἂν τὸν χειμῶνα χρειαστῇς ψωμί, βρὲ φουκαρᾱ,
μὴ στέκεσαι μηδὲ στιγμή νὰ τουρτουρίζης ὄξω.
Ἐλά σ' ἐμένα, Τζιτζικα, καὶ πιά δὲν θὰ σὲ διώξω!

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΚΩΜΩΔΟΥΛΑΣ

ΓΑΜΟΣ ΧΩΡΙΣ ΕΦΟΔΙΑ

Ἐκεῖνος νέος ἄπειρος, ἀκόμα χθὲς παιδάριο
μὲ μιὰ μικρούτσικη δουλειὰ καὶ πειρὸ μικρὸ μισθάριο,
σὰν εἶδε μέσ' στὰ χέρια του μὲ μιᾶς καμπόσες λίρες,
ἐνόμισε πὼς ἐπλάσαν μόνο γι' αὐτὸν οἱ Μοῖρες
τὸν Κόσμο μὲ τὶς γλύκες του καὶ μὲ τὰ θέλητρά του.

Παιδείαν εἶχε; Μάλιστα. Εἶχε τὸ δίπλωμά του
ἐν τάξει καὶ μ' ὑπογραφὴς ἀπὸ γνωστὸ Γυμνάσιο.
Συχνὰ τὸ κρυφοκύτταζε σὰν κάτι τι θαυμάσιο
κι' ὅποταν τὸ ξανάχωνε στὴν τσέπη του θαρροῦσε
πὼς τὴν σοφία τῶν σοφῶν μαζί του κουβαλοῦσε.

Μόρφωσιν εἶχε; Μὴ ρωτᾷς, μὲ φέρεις σ' ἀπορία :
Ἡ μόρφωσις δὲν βρίσκεται τριγύρω στὰ θρανία.
Ἦσως στὸ σπῆτι νὰ βρεθῇ καμμιά φορά. Κι' ἀκόμη
δὲν συμφωνεῖ σ' αὐτὸ καλὰ τοῦ καθενὸς ἡ γνώμη.

Ἄν τοῦδινε ὁ πατέρας του μιὰ συμβουλή : — Τὸ ξέρω !
τὸν ἀπαντοῦσε ἀπότομα. — Τὸν ἀπεκάλει γέρο
στοὺς φίλους του, ποὺ νόμιζαν κι' αὐτοὶ πὼς ἐπειδὴ
μὲ τὶς θυσίες τοῦ μπαμπᾱ τελέψαν τὴν σπουδὴ,
ἀφήκαν πίσω τοὺς γονεῖς λεῦγες καὶ παρασάγγες
καὶ θαῦρον ὁλομόναχοι τὸν δρόμο τους, οἱ μάγγες!

Ἐκείνη: Νέα τοῦ συρμοῦ, κομψή, χαριτωμένη
 τὴν ἔβλεπες μιὰ νὰ γελᾷ μὲ τὸ παραμικρό
 κι' ὕστερα πάλι ξαφνικὰ στὸ δάκρυ βουτηγμένη.
 Κάτι τρελλοκαρώματα σὰν νάτανε μωρό.
 Παράξενο! Στὰ δράματα χαχάνιζε, γέλοῦσε
 κι' ἀντίθετα στὰ κωμικὰ πικρὰ θρηνολογοῦσε.
 Εἶχε καὶ νεῦρα κάποτε χωρὶς καμμιὰν αἰτία
 καὶ τέλος πάντων ἔδειχνε πολλὴν ἰσορροπία.

Ἄν εἶναι ἡ Κρίσις ἡ γερὴ καθ' ὅλα ταπεινὴ
 κι' οὐδέποτε ἀπαιτητικὴ δὲν θέλει νὰ φανῇ,
 σιτὴ νεαρή μας φαίνεται, θάλειλε κάθε Κρίσις,
 γιατί ἦτανε μ' ἓνα σωρὸ μεγάλες ἀπαιτήσεις.
 Ζητοῦσεν ἀπὸ τῆς ζωῆς τὸ πρόσκαιρο ταξεῖδι
 νὰ παίρνῃ μόνο τ' ἀγαθὰ κι' οὐδέποτε νὰ δίδῃ.

Εἶχε κι' αὐτὴ, καθὼς πολλές, γελοῖες ἀξιώσεις
 χωρὶς ποτέ της νὰ σκεφθῇ καὶ τὰς ὑποχρεώσεις.
 Ἦξευρε πιάνο, γαλλικὰ κι' αὐτὰ κουτσὰ στραβά:
 Merci beaucoup. Comment ça va? Si, sol, do, re, mi, fa
 καὶ παρακάτω τίποτε καὶ σκέτο βορσαδάκι
 μπαινόβγαινε ἐλεύθερα στὸ κούφιο κεφαλάκι.

Βρεθῆκαν. Συναντήθηκαν δὲν ξέρω σὲ ποιά στράτα.
 Τῆς ἄρρεσε τοῦ νέου μας ἡ παρδαλὴ γραβάτα
 τὰ κατοῦρά του τὰ μαλλιά τὰ φρεσκολαδωμένα
 καὶ τὰ παπούτσια τὰ μπόμπ στὶλ τὰ καλογυαλισμένα.

Ἐκεῖνος πάλιν ἄρρεσε τὰ κορακιστικά της
 εἰς τοὺς χοροὺς ἐκτίμησε πολὺ τὰ βήματά της
 καὶ δὲν τοῦ πέρασ' ἀπ' τὸ νοῦ ποτέ του νὰ ρωτήσῃ
 γιὰ ράψιμο, γιὰ μαγειρειό, γιὰ λάτρεα καὶ γιὰ πλύσι.
 Τί τάχα κι' ἂν δὲν ἤξερε νὰ πιάσῃ τὸ βελόνι;
 Πρέπει γιὰ νᾶν' ἐλκυστικὴ νὰ ξέρῃ νὰ μπαλώνῃ;
 Νὰ ξέρῃ πῶς σκουπίζουνε, πῶς πλένουνε τὰ πιᾶτα,
 πῶς σιδερώνουν τὸν γιακᾶ, τὰ ροῦχα, τὴν γραβάτα;

Ἐκείνη γιὰ τοῦ σινεμᾶ μιλοῦσε τίς βεντέτες,
 γιὰ μανικιούρ, γιὰ βάψιμο, γιὰ τέννις καὶ ρακέτες,
 γιὰ βυσιλόπουλα ξανθὰ ποὺ λὲν στὰ παραμύθια
 καὶ στὴν κουζίνα θᾶμπαινε νὰ ψήνῃ κολοκύθια;

Παντοῦ μαζὶ στίς ἐξοχές, στὰ κέντρα καὶ στὰ μπάνια,
 πάνω στὸν ἄμμο χτίζανε προσοδοφόρα χάνια
 καὶ τέλος δίνοντας κι' οἱ δυὸ μιὰ μουντζα στοὺς
 [γονεῖς των
 ἐχάραξαν μονάχοι των τὸν δρόμο τῆς ζωῆς των.

Ἐγλύστρησεν ὁ τένιζερὲς καὶ βρῆκε τὸ καπάκι.
Παντρεύτηκαν. Ἐφόδια; Τὰ ξέρετε λιγάκι.
 Κάναν παιδιά. Καὶ τὰ σκυλιὰ σκαρώνουν ἀπὸ κεῖνα.
 Τὸ πρῶτο τῶπαν: *Στέρησι*. Τὸ δευτέρό τους: *Πεῖνα*,
 πείνα μὲ δίχως ἔλεος, μὲ δίχως καταφύγιο.
 Τὸ τρίτο *Συλοκόπημα* καὶ τ' ἄλλο *Διαζύγιο*!...

ΒΟΥΔΔΑΣ

(Ένα δράμα στὰς Ἰνδίας)

Α΄.

Μέσα στὸ Γάγγη ποταμὸ βουτοῦσ' ἓνα παιδί
καὶ παρ' ὀλίγον ἔλειψε μιὰ μέρα νὰ πνιγῇ.

Ὁ Βούδδας τὸ λυπήθηκε. Τοῦ στέλλει δυὸ τρεῖς φίλους
καὶ τὸ παιδάκι τῶσσαν ἀπὸ τοὺς κροκοδείλους.
Ἡ μάνα του, μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἀπ' τὴ χαρὰ της,
παίρνει τὰ δακτυλίδια της, καὶ τὰ χρυσαφικά της,
παίρνει μαζὺ καὶ μιὰ ἀγκαλιὰ λωτούς, ἀλόας, ρόδα
καὶ τὰ πηγαίνει εὐλαβικά στοῦ Βούδδα τὴν παγόδα.

Β΄.

Πέρασαν χρόνια. Τὸ παιδί πῆρε τὸν κάτω δρόμο.
Ἐκλειψε κι' ἐμαχαίρωσε! Σύμφωνα μὲ τὸν νόμο
τέτοιας λογῆς ἐγκλήματα παράνομα, μεγάλα
πληρώνονται πανάκριβα... Ἐπάνω στὴν κρεμάλα!

Καὶ τὸ κακοῦργο τὸ παιδί πισθάγκωνα δεμένο,
περίμενε τὸ τέλος του τὸ καταντροπιασμένο,
πάνω στῆς μαύρης φυλακῆς τὸ θλιβερὸ κρεβάτι.
Πρωτὶ-πρωτὶ θ' ἀντίκρυζε τὴν ὄψι τοῦ Τζελλάτη!

Γ΄.

Ἡ μάνα του λυσίκομη — λύπης τρελλῆς εἰκόνα —
κουρελιασμένη ἀπ' τῆς ψυχῆς τὸν τραγικὸ ἀγῶνα,
μπροστὰ στοῦ Βούδδα — στοῦ θεοῦ — μοιρολογεῖ μὲ κλάμμα.

— «ὦ Βούδδα! Τί μ' ὠφέλησε τὸ τοτινὸ σου θάμμα!
Τί κέρδισα ποὺ τῶσσες μιὰ μέρ' ἀπ' τὰ νερὰ
καὶ νὰ τὸ ρίξεις ἔπειτα σὲ τέτοια συμφορὰ!

• Χίλιες φορές καλλίτερα δὲν ἦτο ν' ἀποθάνῃ
μικρό, μὲ τῆς ἀγνότητας τὸ τίμιο στεφάνι,
παρὰ νὰ πάῃ τὸ ἔρημο, τὸ τρισδυστιχυσμένο,
μὲ τέτοιο θάνατο αἰτιμο καὶ τέλος ντροπιασμένο;

• Κι' ἐγώ, γυναῖκα καὶ γρηά, ποὺ τῶχα τὸ παιδί
τῶν γερατειῶν μου στήριγμα καὶ μόνο μου ραβδί,
τί σ' ἔφταιξα Βούδδα-Θεέ; Μὴ τὰ καθήκοντά μου
δὲν τᾶκαμα; δὲν τ' ἄφηνα μικράκι ἀπὸ κοντά μου
καὶ μέρα νύχτ' ἀκούραστη τοῦδινὰ συμβουλές
ν' ἀκολουθᾷ πάντοτε τίς πράξεις τίς καλές.

• Μεγάλωσε. Τὸν ἔλεγα ν' ἀφήσῃ κάτι φίλους
ἀκόμ' ἀκόμα πειὸ κακοὺς κι' ἀπὸ τοὺς κροκοδείλους·
ν' ἀφήσῃ τὴν παρέα του—τοῦ Σατανᾶ τὴ σπεῖρα·
ν' ἀκούῃ τὴ μαγούλα του μὲ τῆς ζωῆς τὴν πεῖρα,
ποὺ πάντα μόνο τὸ καλὸ γυρεύει τοῦ παιδιοῦ της.
ὦ Βούδδα! Τῶβλεpes κι' ἐσὺ πῶς πάλευα, Κι' ἐν τούτοις
τίποτε δὲν κατάφερα...

— «Γιατ' ἦτανε γραφτό του
εἰς τῆς κρεμάλας τὸ σκοινὶ νὰ ἐρῇ τὸ θάνατό του,
κι' ὄχι στοῦ Γάγγη ποταμοῦ τὸ ρέμμα...

— Ποιὸς μιλεῖ!
φωναῖει σὰν ἀλλόφρονη καὶ σὰν μισοτρελλή,
καὶ στῆς Παγόδας τὸ ἱερό, μὲ τρόμο βλέπ' ἡ μάνα
ἓνα τοῦ Βούδδα λεισιτεργὸ καὶ σκυθρωπὸ Βραχμᾶνα.

Δ.

— «Βραχμάνα, μεσολάβησε!.. δὲν μένει πολὺς χρόνος...
Πὲς εἰς τὸν Βούδδα τί φρικτὸς τῆς μάννας εἶνε ὁ πόνος!
Πὲς του νὰ μάθῃ— ἂν καὶ Θεός, μπορεῖ νὰ μὴν τὸ ξέρῃ—
πόσο πονεῖ στὰ τρίαβαθα μιὰ μάνα κι' ὑποφέρει...
Δὲν φεύγω! Στῆς παγόδας σου τὴν πόρτα περιμένω.

— «Σῦρε, κυρά μου, θὰ γενῇ τῆς Μοίρας τὸ γραμμένο».

— Τῆς Μοίρας; Δὲν κατάλαβα!.. Λοιπὸν θὰ μοῦ πεθάνῃ!..
Ὁ Βούδδας ὁ πανίσχυρος θεὸς αὐτὸς τί κάνει;
Τότε λοιπὸν τί δύναμιν ἔχεις κι' ἐσὺ κι' ὁ Βούδδας
ποὺ δὲν μπορεῖτε τὴ ζωὴ μὴδὲ μιᾶς πεταλούδας
νὰ σώσετε ἀπὸ τὸ σκοινί; τότε γιατίι λιθάνι
νὰ καίμε μπρὸς στὰ πόδια σας; Τότε γιατίι νὰ κάνῃ
κάθε πιστὸς ταξίματα καὶ χίλιες προσφορές,
ἀφοῦ δὲν μᾶς συντρέχετε οὐδὲ τέτοιες συμφορές;»

Ε.

Ξημέρωσε. Μέρα ψυχρῆς καὶ θλιβερῆς ψυχάλας...
Κι' ἡ μέρα ἀκόμα δάκρυζε. Στὸν τόπο τῆς κρεμάλας
πηγαίνουν τὸν κατάδικο. Κι' αὐτὸς σὰν τὸν χαμένο,
μέσα στὸ πλῆθος τὸ ἄσπλαχνο, στὸ πλῆθος τ' ἀγριεμένο,
στὸ πλῆθος ποῦτανε γι' αὐτὸν μῖσος, θρυσιά καὶ χλεύη,
τὴ μάνα του, τὴ μάνα του τὴν ἔρημη γυρεύει,
σὰν τότε ποῦτανε παιδί καὶ πῆγαινε κοντὰ τῆς
νὰ βρῇ τὴν ζεστασιά της.

Κι' ἡ μάνα τὸ εἶδε! Τὸ παιδί, βλέπει κι' αὐτὸ τὴν μάνα
τὴν τελευταία τὴν στιγμή νὰ λέγῃ στὸν Βραχμάνα:
Γλυτῶστε τὸ παιδάκι μου! Βρῆτε κανένα τρόπο!..
Σὲ τόσο κόσμο ἂς ζῇ κι' αὐτό! Δὲν πιάνει πολὺ τόπο!..

Εἶνε μικρὸ κι' ἂν ἔκανε καὶ σφάλματα μεγάλα
κι' ἂν πρέπη κάποιος ν' ἀνεβῇ γιὰ τοῦτο στὴν κρεμάλα,
ἔμένα πάρτε τὴν γρηά. Δὲν ὠφελῶ κανένα.
Ἄς ζήσῃ τὸ παιδάκι μου κι' ἂς ζῇ χωρὶς ἔμένα
κι' ἐγὼ πηγαίνω πρόσχαρη στὸν τόπο τοῦ θανάτου...
Τὰ συγχωρήσατε λοιπὸν ὅλα τὰ σφάλματά του;
Πηγαίνω πλέον ἡσυχῇ καὶ μὲ χαρὰ πεθαίνω.

— Σῶπα, κυρά, καὶ θὰ γενῇ τῆς Μοίρας τὸ γραμμένο.

— Τῆς Μοίρας! Ἄ! Σκληρόκαρδοι! Καταραμένοι νᾶσθε
ἑσεῖς ποὺ δὲν λυπᾶσθε!

Θὰ μοῦ πεθάνῃ τὸ παιδί πλὴν ὅχι στὴν κρεμάλα!..

Κι' ἡ Μάνα — φᾶσμα τραγικὸ — μὲ εἴματα μεγάλα
ὀρμάει στὸν κατάδικο. Τὸ γέροντό της χέρι
δὲν ἔτρεμε σὰν σήκωσε τὸ τραγικὸ μαχαῖρι
πάνω στὸ στήθος τοῦ παιδιοῦ. Μὰ πρὶν τὸ κατεβάσῃ
ὁ Βούδδας τὴν κρατύνωσε. Πεθαίνει πρὶν προφθάσῃ
νὰ δῇ, μὲ μάννας σπαραγμὸ, τὸ γυιό της κρεμασμένο...

Ἄλλοίμονο! δὲν σβήνεται τῆς Μοίρας τὸ γραμμένο!..

Στὸν τάφο τους δὲν φύτευσε μήτ' ἓνα κἄν λουλοῦδι
κι' οὔτε ἔγραψε κανεὶς γι' αὐτοὺς ἓνα μικρὸ τραγοῦδι.

ΑΚΟΥΟΝΤΑΣ ΕΝΑ ΒΑΛΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΟΥΣ

Ἐμπρὸς νὰ τραγουδήσωμε, νὰ φᾶμε καὶ νὰ πιοῦμε,
προτοῦ χαθοῦν σὰν ὄνειρα τὰ νειᾶτα τὰ γλυκά!
Ἐχ' ἡ ζωὴ χαρὲς πολλές, μ' ἐκεῖνες ἅς μεθοῦμε
κι' ἡ νειότη πρέπει πάντοτε τὴ λύπη νὰ νικᾷ.

Μέσα στοῦ Βᾶλς τὸ στρόφιλλο καὶ μέσα στὸ ποτήρι
μὲ τὰ φτερά τῆς ἡδονῆς πετᾷς στοὺς οὐρανοὺς·
ὅλα δὲν εἶνε σκοτεινὰ στῆς γῆς τὸ πανυγῆρι
καὶ θρίσκεις δρόμους διάπλους καὶ δρόμους φωτεινοὺς.

Χορέψτε μὲ μελαχροινὰ καὶ μὲ ξανθὰ κορίτσια,
ποὺ τὸ καθένα μιὰ ἡδονὴ διάφορη κερνᾷ,
κι' ἂν κάνουν κι' αὐτὰ κάποτε κατσοῦφες καὶ καπρίτσια
μ' ἓνα φιλὶ στὸ μάγουλο τὸ σύννεφο ἅς περνᾷ.

Μ' ἓνα φιλί! Μὰ τὸ φιλί νὰ μὴ σταθῇ ἐδῶ πέρα...
Μπροστά σας τόσα θρίσκονται κορίτσια τρυφερά:
νοικοκυροῦλες γνωστικὲς ποὺ λαχταροῦν μιὰ μέρα
νὰ φέρουνε στὸ σπῆτι σας παντοεινὴ χαρά.

Χορέψτε πάλι πρόσχαρα χωρὶς καμμιὰ φροντίδα
κι' ἂν ἔχωμε στὰ τριόρθα καμμιὰ κρυφὴ πληγὴ.
μέσ' στῆς Πανδώρας τὸ κοντὶ στραφτοκοπᾷ ἡ Ἑλπίδα
κι' αὐτὴ ἅς μᾶς δίνη δύναμι καὶ θάρρος κι' ἀντοχή.

ΠΕΡΒΟΛΑΡΗΣ - ΖΗΛΕΙΑΡΗΣ

Περβολάρης ζηλειάρης σ' ἓναν κῆπο κρατεῖ
φυλαγμένη ἀπ' τὸν κόσμον μιὰ Μηλιὰ φουντωτή.
Μέρα-νύχτα μ' ἀγάπη τὸν καρπὸ τῆς τρυγᾷ,
τὰ κλαδιὰ τῆς χαϊδεύει κι' ἀπαλὰ τὰ λυγᾷ.

Μὴν τολμήσῃ κανένας μὲ πανοῦργο σκοπὸ
νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια στὸν γλυκὸ τῆς καρπὸ.
Θ' ἀντικρύσῃ μπροστά του τὸ θυμὸ, τὴ χολή·
Περβολάρης ζηλειάρης ἀγρυπνεῖ σὰν σκυλί.

Πλὴν μιὰ ἀξέχαστη νύχτα σκοτεινὴ, βροχερή,
διαβολάκος μὲ τόξο στὴ Μηλιὰ προχωρεῖ,
τὰ κλαδιὰ τῆς ἀρπάζει τὸν καρπὸ τῆς μαδᾷ
καὶ κατόπι χορτάτος σ' ἄλλους κήπους πηδᾷ.

Τὸ πρωτὶ Περβολάρης τὴν γλυκειὰ του Μηλιὰ
τὴν κυττάει μὲ λύπη—γκρεμισμένη φωλῆ—
Ὅλη μέρα στὸν κῆπο στεναγμὸς ἀντηχεῖ
καὶ στερνᾷ Περβολάρης παραδίνει ψυχὴ.

Τὰ πουλιὰ ποὺ πετοῦσαν
μεταξὺ τους τὸ λέγαν.
Μερικά των γελοῦσαν
μὰ τὰ πειότερα κλαίγαν.

ΤΟ ΤΣΑΡΟΥΧΙ

Ήτανε μετριόφρονα σὲ μιὰ ἄκρη καθισμένο.
κι' ὅσοι τὸ ἐλέλαν ἔλεγαν σ' αὐτὸ πειραχτικά :
—Τί φκιάνεις παληοτσάρουχο, κι' ἀπὴνια : —Περιμένω.
—Τί περιμένεις δὲν μᾶς λές ; Κι' ἐκεῖνο μυστικά
τοὺς ἔλεγε σιτὴ γλῶσσα του σιγὰ σιγὰ : —Τὴν ὥρα
ποὺ μὲ τὸ πρῶτο σάλπισμα κι' ἐγὼ θὰ πάρω φόρα.

Χρόνια καὶ χρόνια πήγαινε μὲ πρόβατα καὶ γίδια
καὶ γύρω στὰ κατσάβραχα καὶ γύρω στὲς πλαγιές.
Κανένα δὲν ἐπείραζε, μὰ καὶ τὰ μαύρα φεῖδια
στὸ διάβα του χανόντουσαν θαθεῖα μέσ' στὲς σπηλιές.
Καὶ τὸ τσαροῦχι πάντοτε περίμενε τὴν ὥρα
ὅπου τὰ γίδια ἀφήνοντας, ἄλλοθ' νὰ πάρη φόρα.

Τὴν ὥρ' αὐτὴν τὴν Ἅγια ποὺ τάραξε τὸν τόπο
τὴν σάλπισαν βροντόφωνα μὲ τ' ΟΧΙ τὸ σφοδρὸ
καὶ τὸ Τσαροῦχι ἀφήνοντας τὴ σιάνη του μὲ τρόπο
θαίνει μιὰ φοῦντα γιορτερὴ καὶ λέγει σοβαρό :
—Εἶναι καιρὸς νὰ σηκωθῶ· τὴν ἄκουσα τὴν ὥρα
καὶ πρὸς τὰ σύνορα γοργὸ παίρνει καὶ παίρνει φόρα.

Στὸν Καλαμά, στὴν Πρεμετή, στὴν Πίνδο στὴ Χειμάρρα,
γίνεται δόξης σύμβολο στὸ πόδι τοῦ Τσολιά.
Στὸ διάβα του σκορπίζεται μιὰ τρομερὴ λαχτάρα
μέσα στὲς τάξεις τῶν ἐχθρῶν. Χλωμοί, χωρὶς λαλιά,
εἰς τὸ Τσαροῦχι ἐλέποντας τὴν ὑστερονὴ τους ὥρα,
πίσω καὶ πίσω παίρνουνε μιὰ ντροπιασμένη φόρα.

Κι' ὅταν μιὰ μέρ' ἀπολυθοῦν τσολιάδες καὶ θαθμοῦχοι
καὶ μέσ' σιτὴ θήκη ξαναμπῇ τῆς Νίκης τὸ σπαθί
πάλι τὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ θὰ πάρη τὸ Τσαροῦχι
μὲ τῆς φλογέρας τοὺς ἄγνοὺς σκοποὺς ν' ἀναπαιθῇ.
Κι' ὡς παραμῦθι στὰ παιδιὰ θὰ λέγη κάποιαν ὥρα :
—Καθῆστε τώρα φρόνιμα, νὰ πῶ πῶς πῆρα φόρα !

ΣΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ

ΤΗΣ ΕΛΕΝΙΤΣΑΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

ΤΑ 7 ΚΕΡΙΑ ΤΗΣ

Σὰν σήμερα στὸν οὐρανὸ καινούργιο ἀστέρι βγῆκε,
σὰν σήμερα κι' ἓνα μωρὸ στὸν κόσμο πρωτομαῆκε,
μὲ δυὸ ματούδια ζωηρά, μὲ μιὰ μικρὴ μουρίτσα
κι' ὅποταν τὸ βαφτίσανε τὸ ἐγάλαν « Ἐλενίτσα »

Σὰν σήμερ' ἄρχισες νὰ τρῶς, νὰ ζῆς καὶ νὰ κινῆσαι,
καὶ τὰ κεριά τῆς τούρτας σου λέν πόσων χρόνων εἶσαι.
Γιὰ νὰ τὰ δοῦμε. Μέτρηστα. Ἐφτά κεριά ἀναμμένα !
Εἶσαι λοιπὸν ἑπτὰ χρόνων. Καὶ ξέρεις, τὸ καθένα
κεράκι, ποὺ τὴν τούρτα σου συμβολικὰ φωτίζει,
ἔχει μιὰ γλῶσσα σὰν κι' ἐμᾶς καὶ κάτι ψιθυρίζει.
Ἐλα μαζί ν' ἀκούσουμε τί λένε τὰ κεράκια
σιτὰ ἑπτὰ χρόνων παιδικία :

1ο) Ἄδικα νὰ μὴ ξεδεύης τὸν καιρὸ σου κάθε μέρα
στὸ σχολεῖό σου νὰ διαβάζης νὰ μὴν εἶσαι χασομέρα.
Δὲν πειράζει κι' ἐὰν χάσης μιὰ πενίτσα, δυὸ σιουνιά,
μὰ σὰν χάσης τὸν καιρὸ σου δὲν τὸν ξαναβρίσκεις πειά.

2ο) Ἄν κάνης μιὰ ζημία κι' ἂν χάσης τι κι' ἂν σπάσῃ,
μὲ τὴν ψευτιά μὴ θέλεις ποτὲ νὰ τὸ σκεπάσῃς,
κι' ἐὰν ἀκόμα ξύλο λιγάκι σὲ προσμένει,
σύ, λέγε τὴν Ἀλήθεια καὶ δὲν θὰ βγῆς χαμένη.

3ο) Μὴ σκορπᾷς ἐδῶ κι' ἐκεῖ, Μπέμπα, τὰ λεφτά σου.
Κρύβεται γιὰ νὰ μπορῇς ἀπ' τὸ στέρημά σου
μιὰ μικρὴ βοήθεια ποῦ καὶ ποῦ νὰ κάνῃς,
καὶ τὴν πίκρα ὅσο μπορεῖς λίγο νὰ γλυκάνῃς.
Οἰκονόμος σ' ὅλα σου μὰ μὲ προθυμία
δίνε ὅποτεν πρόκειται γιὰ Φιλανθρωπία.

4ο) Γιὰ φιόγκους κι' ἄλλες Κοκεταρίες,
σὺ νὰ μὴν ἔχῃς ἐπιθυμίες·
ἄλλα στολίδια νὰ σὲ τραβοῦνε
ποῦ δὲν φοβᾶσαι νὰ μαραθοῦνε.

5ο) Ἡ καλὴ δασκάλισές σου ποῦ γιὰ σένα προσπαθοῦν
ἄδικα νὰ μὴ μοχθοῦν.
Νᾶς' ἐπιμελής, ν' ἀκούῃς κάθε μιὰ τῶν συμβουλῶν,
νὰ τὶς ἀγαπᾷς πολὺ.

6ο) Νὰ μὴν τρῶς τὰ νύχια σου. Σὰν τὸ συνηθίσῃς,
θὰ σοῦ γίνῃ μὲ καιρὸ μιὰ δευτέρα φύσις.
Μετριόφρων καὶ σεμνὴ νᾶσαι σὰν βιολέττα.
Μὴ θαρρεῖς ποῦ τᾶμαθες· πάντοτε μελέτα.

7ο) Ἐλενίτσα, μὴ ξεχνᾷς ὅτι τὴ ζωὴ σου,
τὴν χρωστᾷς ὁλόκληρη στοὺς καλοὺς γονεῖς σου
κι' ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ τοὺς ἀγαπᾷς,
κι' ὅταν σὲ μαλλώνουνε, σὺ νὰ σιωπᾷς.
.....
Ὅτι σοῦπαν τὰ κεριά θέβαια τ' ἀρέσω
μὰ κι' ἐγὼ δυὸ τελικοὺς στίχους θὰ προσθέσω:
«Θέλεις κι' ἀπ' τὴ ζάχαρη νὰ γενῇς γλυκύτερη;
«Στοὺς Καλοὺς νᾶσαι Καλή, στοὺς Κακοὺς... Καλλίτερη!»

ΒΟΗΘΑΤΕ ΤΟΥΣ ΦΤΩΧΟΥΣ

Βοηθᾶτε τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς ἀδυνάτους
νᾶβρουν κάποιο φῶς κι' αὐτοὶ μέσ' στὴ σκοτεινιά
[τους!]

Ἕνας λόγος, κάποτε, κάμει στὴν ἐντέλεια
νὰ στεγνώσουν δάκρυα καὶ ν' ἀνθίσουν γέλοια!

Μὴν κωφεύεις ἄπονα στὴν κραυγὴ, στὸν γόο!
Ὅταν βλέπεις νὰ θρηνῇ ἄνθρωπον ἢ ζῶο,
μιὰ στιγμὴ τὴ λύπη του κάνε τὴν δικιά σου
καὶ κατόπιν, ἂν μπορῇς, βούλωσε τ' αὐτιά σου.

Ἕνα ψαροκέφαλο, λίγα κοκκαλάκια
δῶστε καὶ στ' ἀπόκληρα κι' ἐκθῆτα γατάκια,
κι' ἄς γιορτάσουν τὰ γατιά κι' ἄς χαροῦν κι' ἐκεῖνα
ποῦ κι' αὐτὰ καθὼς ἐμᾶς νοιώθουνε τὴν πείνα.

Ἐτυχε ν' ἀκούσετε γάτα ποῦ πεινάει,
πῶς θρηνεῖ τὸν θάνατο, πῶς μοιρολογάει;
Νοιώθει τὴν ψυχούλα της πῶς θὰ τὴν ἀφήσῃ
ἐνῶ ἐκσίν' ἡ ἔρημη λαχταρεῖ νὰ ζήσῃ!

Πίσω απ' τὸ σπῆτι μας, κάποιος βιρανές...
"Ὁλη μέρ' ἀκούονται παιδικές φωνές.
Κάτι τσιγγιανόπαιδα τρέχουνε, σκουντιοῦνται,
παίζουν μὲ τὰ χόματα καὶ τραβιοκοποιοῦνται.

Μερικὰ κουκλόπανα, κάτι παιγνιδάκια,
μιὰν ἡμέρα ρίξαμε στ' ἄταχτα παιδάκια.
"Ε! Θεὲ καὶ Κύριε! Τί γιορτὴ γιὰ κεῖνα
ποὺ δὲν εἶχανε ποτὲ μήτε μία ζῆνα.

Τ' ἀγοράκια φρόνιμα, σοβαρὲς ἢ κόρες
δίχως ξεσκουντήματα παίζουν μὲ τὶς ὥρες,
καὶ τὸ κάθε γέλοιο τους τὸ λαχταριστὸ
ἀντηχοῦς' εὐγνώμονα σὰν «Εὐχαριστῶ».

Μέσα στὸ ξεφάντωμα καὶ στὴν πανδαισία,
κάντε καὶ γιὰ τὸ Καλὸ μιὰ μικρὴ θυσία.
Βοηθῆστε τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς ἀδυνάτους
νᾶβρουν κάποιαν "Οασί μέσ' οτὴν ἐρημιὰ τους!

ΓΕΝΝΗΣΕ Η ΓΑΤΟΥΛΑ ΜΑΣ!...

Τρέμουν ἀπὸ τὴ χαρὰ τ' ἄσπρα τὰ μουστάκια της
κι' ἡ γατούλα μας φιλεῖ πέντε λιτσουνάκια της!
Γέννησε ἡ γατίτσα μας! Πόσο τὸ ποδοῦσαμε!
"Αν δὲν ἦτανε Βίασκ οὐι θὰ φωταγωγούσαμε!

Μὲ τῆς Φύσης μοναχὰ γέννησε τοὺς νόμους,
δίχως μάλιστα καὶ μαιμῆς κι' ἀρχινοσοκόμους.
Μιὰ κοχίτσα ταπεινὴ, μ' ἓνα μικρὸ τσόλι
ἐγείνε γιὰ τὸ γατὶ κλινικὴ τοῦ Βιόλη.

Γάλα τῆς ποτίσαμε καὶ λιγάκι δυόσμο.
Τὶ καλὰ ποὺ γίνονται ὅτων γατιῶν τὸν κόσμο!
Μυρωδιὰ δὲν πήραμε πότε τὰ κατιάφερε,
πότε τὰ φορτώθηκε κι' ἔπειτα μᾶς τᾶφερε!

Τὴν κυτταζόμε κι' αὐτὴ μήτε κοκκινίζει,
μόνον ἐμπιστευτικὰ κάτι μισουρίζει.
Σήκω βρὲ ψιψὴ νὰ φᾶς. Κι' ἡ χαριτωμένη
ἀπ' ἐκεῖ δὲν τὸ κουνᾷ! Τὰ μωρὰ βυzaίνει.

Τὰ μωρὰ βυzaίνει. Ναί! Ἐντολὴ μεγάλη.
Κι' ἡ γατούλ' ἀμέτρητους κόπους καταβάλλει.
Τὸ μεγάλον Ἔργο της δὲν θὰ τελειώσῃ
πρὶν νὰ θρέψῃ τὰ μωρὰ, πρὶν τὰ μεγαλώσῃ.

Προῖκα δὲν τῆς κάναμε. μήτε προξενιές.
Ἦρθε τὸν ἀντρούλη της μέσ' στὶς γειτονιές
καὶ μιὰ νύχτ' ἀγάπης, πόθου, κι' εὐτυχίας
ἐγείνε τὸ θαῦμα τῆς Δημιουργίας.

ΦΤΩΧΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

(Μετάφρασις)

I

Νύχτα. Τὸ σπῆτ' εἶνε φτωχὸ μὰ καθαρὸ. Σφυρίζει
 στὸ δρόμο βορειᾶς ἄγριος καὶ τὸ σπητάκι τρίζει.—
 Στὸ φτωχικὸ τὸ τζάκι του μιὰ φλόγα τρεμοσβύνει
 καὶ κάποια λάμψη ἀδύνατη καὶ φευγαλέα χύνει,
 πὺν ζωγραφίζει κόκκινα καὶ κάπως ἀνησύχως
 τὸ πενιχρὸ δωμάτιο. Ὁ κάτασπρος ὁ τοῖχος
 ἔχει καρφιά πὺν συγκρατοῦν ἀγκίστρια, παραγάδια,
 κουπιά, πλεμάτια καὶ λοιπὰ ψαράδικα σημάδια.

Τὸ κρεββατάκι — μιὰ φωλιὰ ψυχῶν. — Μέσ' στὴν φωλίτσα
 πέντε παιδάκια ξανθωπά, μ' ἀγγελικὴ μουρίτσα
 κοιμοῦνται. Ἐκεῖ πλησίον τῶν κάποια γυναικα τρέμει
 καὶ κλαίει καὶ προσεύχεται γονατισμένη. Γέμει
 ἡ φαντασία τῆς πτωχῆς ἀπὸ φρικώδεις τρόμους
 καὶ αἰσθάνεται τὸν ἰδρωτὸς τῆς σὰν μάρμαρο στοὺς ὤμους.
Εἶναι ἡ μητέρα. Μιὰ σκιά. Κι' εἶναι στὸ σπῆτι μόνη.
 Ἐξω, στὸ κοῦο, στὸ βορριά, στὴ θάελλα, στὸ χιόνι,
 ἡ μανιασμένη θάλασσα μὲ τοὺς πικροὺς ἀφρούς της,
 καθὼς θηρίο ἀνήμερο πετᾷ τοὺς βουχηθμούς της.

II

Ὁ ἄνδρας εἶναι σι' ἀνοιχτά. Ψαράς ἀπὸ παιδι
 τέτεια ζωὴ σκληρὴ τραβᾷ, φρικώδη καὶ ἀηδῆ.—
 Βαρειὰ δουλειά. Κανεῖς γι' αὐτὸ δὲν πρέπει ν' ἀμφιβάλῃ.
 Μὲ τὴ βροχή, μὲ τὴ χιονιά, μὲ τὴν ἀνεμοζάλη,

Τώρα πᾶν οἱ τρέλλες της, ξεχαστήκαν ὅλες
 δὲν γυρίζει καθὼς πρὶν μέσ' στίς κατοσρόλες
 συγχωρεῖ τοὺς ποντικούς οὔτε τοὺς κυττάζει
 καὶ μὲ τὰ γατάκια της κάνει τώρα χάξι.

Λαίμαργα καὶ τοῦτα. Τρῶν ὅλα μαζύ
 καὶ στιγμὴ δὲν φεύγουν ἀπὸ τὸ βυζί.
 Κι' ἡ καλὴ τῶν μάνα δίχως νὰ στριγγλίζει
 ὅλο τὰ χαϊδεύει καὶ τὰ ξεφυλλίζει.

Στέκω καὶ τὰ βλέπω σὰν μικρὸ παιδί...
 Τί θές τὸ σχολεῖο; Νά, μωρέ, Σπουδὴ!
 Σπούδαζε μ' ἀγάπη πάντοτε μεγάλη
 ὅτι σὲ γεμίζει καὶ σὲ περιβάλλει
 καὶ ἔτσι μιὰν ἡμέρα θὰ κατανοήσης
 τί σημαίνει Πλάστης, τί σημαίνει Φύσις.

Y. P.

Ξένη γάτα πέθανε κ' ἄφηνε δυὸ βρέφη.
 Τᾶφεραν στὴ γάτα μου· τὴν αὐτὴ τὰ τρέφει.
 Πέντε τὰ μωράκια της καὶ τὰ δυὸ τὰ ξένα,
 τ' ὅλον ἔγειναν ἑπτά. Χάρμα τὸ καθένα.
 Κ' ἔξαφνα μὲ τοῦ γατιοῦ τοὺς καλοὺς τοὺς τρόπους
 τοῦ Hugo θυμήθηκα τοὺς Φτωχοὺς Ἀνθρώπους.

σάν δῃ τὸν ἥλιον τὸν χλωμό νὰ γέρῃ πρὸς τὸ βράδυ,
αὐτὸς τραβᾷ τὴν βάρκα του καὶ πάγῃ στὸ σκοτάδι
καὶ στοὺς ἀφροὺς τῆς θάλασσας. Ἔχει παιδιὰ νὰ θρέψῃ
καὶ πρέπει μὲ τὴν μαύρη του τὴν μοῖρα νὰ παλαίψῃ.

Ἐκείνη ἐξ ἄλλου μόνη της τὴν νύχτα στὸ καλῦβι,
ἐργατικὴ κι' ἀκούραστη σκουπίζει, ράβει, τρίβει,
μπαλώνει τὰ παληόπανα, τὰ δίχτια τοῦ ψαριᾶ,
φροντίζει τὴν ψαρόσουπα, κυττάζει τὰ μικρὰ
κι' ὅποτε ἀποκοιμηθοῦν μέσ' στὴ θερμὴ τους κλίνη,
ἡ μάνα τους γονατιστὴ μπρὸς στίς εἰκόνες κλίνει. —

Προσεύχεται γιὰ τὸν φτωχὸ τὸν ναῦτη, ποὺ μονάχος
παλεύει μέσ' στὴν ἄβυσσο τὴν ζοφερή. — Ὁ βράχος,
ἡ θάλασσα, τὰ κύματα, τὸ χάος ποὺ τὸν πνίγει
τὸν ἀπειλοῦν κάθε στιγμή. — Καὶ γιὰ νὰ τ' ἀποφύγῃ
πόση δουλειὰ χρειάζεται! Κι' ὅταν ὠχρὸς καὶ σύννους,
βρεμμένος ὡς τὰ κόκκαλα γλυτώσει τοὺς κινδύνους,
πρέπει τὸ μέρος τοῦ ψαριοῦ νὰ βοῇ καὶ τὸ κοπάδι,
ποὺ μόλις διακρίνεται σ' ἐκεῖνο τὸ σκοτάδι!

Τὰ κύματα σὰν πράσινα φεῖδια τὸν τριγυρίζουν,
μ' ἓνα πλάφ! πλούφ! ἀπαίσιο τὴ βάρκα κλυδωνίζουν
καὶ κάτω ἀπ' τὰ σανίδια τῆς ἄβυσσος μαύρη χαίνει
ποὺ μὲ ψυχρὴν ὑπομονὴ τὸ θῦμα της προσμένει. —

Σ' αὐτὴν τὴν ὕγρην ἔρημο, μέσ' στὸ μικρὸ τὸν πλοῖο,
μόνος αὐτὸς ἀπέναντι στὸ φοβερὸ στοιχεῖο,
δὲν λογαριάζει, δὲν ψηφᾷ διόλου τὴ ζωὴ του,
μὰ συλλογιέται στοργικὰ τὴν ἀγαθὴ Φανὴ του
κι' ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος ἡ Φανὴ μὲ πόνο τὸν φωνάζει,
καί, — κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τὸν μαῦρο, στὸ χαλάζι,
στὴν φύσι ποὺ τὴν θύελλαν ἐκείνην ξαπολύει,
διασταυροῦνται οἱ σκέψεις των... Σπινθῆρες ὄντως θεῖοι!

III

Ἡ προσευχὴ παρηγοριὰ καὶ δύναμις ἐσχίτη!
Προσεύχεται μὲ συντριβή... μὰ πάντα τὴν ταράττει
κάποιος στρυφνὸς λαρυγγισμὸς τῶν γλάρων. — Ἐνδομύχως
αἰσθάνεται τὸν θάνατον μὲ τὸ φριχτὸ τοῦ ψυχὸς
καὶ κλαίει καὶ παρακαλεῖ σκιᾶς ποὺ δὲν ἀκοῦν,
σκιᾶς ποὺ τὴν τρομάζουνε καὶ τὴν πολιορκοῦν. —
Οἱ σκόπελοι, τὰ βάρανθρα καὶ οἱ ναῦτες ποὺ τοὺς δέρνει
τὸ κύμα κι' ὕστερα νεκροὺς στὴν ἄμμουδιὰ τοὺς φέρνει!

Καὶ τ' ὥρολόγι ποὺ χτυπᾷ μὲ κτύπους μονοτόνους,
ρίχνει τὰ δευτερόλεπτα, τοὺς μῆνες καὶ τοὺς χρόνους.
Τὶς ἐποχές: τὴν ἀνοιξί, τὸ θέρος, τὸν χειμῶνα
εἰς τὴν αἰωνιότητα σταγὸνα πρὸς σταγὸνα. —
Γράφουν οἱ δεῖχται τοῦ βαρεῖα τοῦ κόσμου τὸ βιβλίο
καὶ τὸ καθ' ἓνα του τίς τὰς τὸ ρυθμικὸ καὶ κρῦο,
ἀνοίγει στὸ μυστήριον τοῦ βίου τοῦ προσκαίρου
λίχνα ζωῆς μὲν ἀφ' ἑνὸς καὶ τάφους ἀφ' ἑτέρου!...

Μεσάνυχτα! Γλυκεῖα στιγμή ποὺ τρέχει ὁ ἔραστής
μέσ' στὴ θερμὴ τὴν ἀγκαλιὰ γυναίκας ποθητῆς.
Μεσάνυχτα! Γλυκεῖα στιγμή τῶν ὄρκων, τῶν γελώτων,
τῶν φιλημάτων τῶν θερμῶν, τῶν τρυφερῶν ἐρώτων,
ἀλλὰ συνάμα καὶ στιγμή κακούργα κι' ἀπαισία
ὁποῦ — τὸ Μεσονύκτιον — μ' ὄψι στυγνὴ κι' ἀγρία,
μὲ κεραυνούς, μὲ θύελλες, μὲ λαίλαπες καὶ βόγγους,
σὰν τὸν ληστὴ ποὺ καρτερᾷ τὸ θῦμα του στοὺς λόγγους,
πιάνει τὸν ναῦτη ἀπ' τὸ λαιμό, μὲ λύσσα τὸν συνθλίβει
καὶ πεθαμμένο στὴν ἀκτὴ κατόπι τὸν συντρίβει. —

Κι' ἐνῶ φριχτὸς κι' ἀμείλικτος κι' ἀχόρταγος ὁ τάφος
καταβροχθίζει λαίμαργα τὸν ναῦτη καὶ τὸ σκάφος

ὁ νοῦς τοῦ πρώτου φέρεται καὶ καρφωμένος μένει
στὸν κοῖκο τῆς ἀκρογιαλιᾶς τῇ βάρκα του ποῦ δένει,
στὸν ἥλιο τὸν παρήγορο, στήν δέσμη τῶν ἀκτίνων
ὅπου θὰ παύσουν ἐφ' ἑξῆς νὰ λάμπουνε γιὰ κεῖνον!...
Τέτοια φρικτὰ φαντάσματα ταράζουν τὴν Φανὴ
κι' εἶναι ἡ καρδιά πένθιμη σὰν νύκτα σκοτεινὴ.

IV

ὦ δυστυχεῖς κι' ἀπόκληρες γυναῖκες τῶν ψαράδων!
Μαῦρα κοπάδια πένθιμα συζύγων καὶ μιγάδων!
Εἶναι φρικτὸ νὰ σκέπτεστε μονάχες σας: Ὁ γιός μας
ὁ συγγενής, ὁ ἀνδρούλης μας, ἡ σάρκα τῆς σαρκός μας,
βρίσκονται τώρα μοναχοὶ μέσα στὸ μαῦρο κύμα
καὶ κάθε στραβοτιμονιά τοὺς φέρνει πρὸς τὸ μνήμα.

Νὰ λέγετε μὲ συντριβὴ πὼς ὁ βορριάς ἐκεῖνος,
ὅπου σὰν ἐπιτάφιος βογγᾷ τὴ νύκτα θρήνος,
ἴσως ξεσχίζει τὰ παντὰ καὶ σπάνει τὸ τιμόνι
ἐκείνων ποῦ σὰς ἀγαποῦν!... ὦ! σκέψις ποῦ σκοτώνει!...
ὦ! Νᾶσαι στήν διάθεσιν ἐκείνων τῶν στοιχείων,
εἶναι σὰν νᾶσαι καθ' αὐτὸ στὰ νύχια τῶν θηρίων.
Νὰ λέγετε μὲ στεναγμὸ δέκα φορές τὴν ὥρα:
«Ποῦ βρίσκονται; Τί γίνονται; Τί κάμουν αὐταὶ τώρα;»
Νὰ σκέπτεσθε πὼς βρίσκονται στὸ σκότος ἐκεῖ καίτοι,
χωρὶς καμμιά βοήθεια στὰ νύχια τοῦ θανάτου
κι' ἀπέναντι στὰ κύματα, στὰ πράσιν' αὐτὰ φεῖδια,
δὲν ἔχουν ἄλλο στήριγμα πλὴν μερικὰ σανίδια
κι' ἓνα πανί. Μοῖρα σκληρὴ! Τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα
κατάχλωμες κι' ἀνήσυχες κι' ἡ κόρη κι' ἡ μητέρα
κι' ἡ συζύγος καὶ ἡ ἀδελφὴ, μόλις χαρᾶξ' ἡ πούλια,
ζητοῦν ἀπὸ τὴν θάλασσα κι' ἀπ' τὰ θαλασσοπιπύλια
ἐκείνους ποῦ δὲν ἔρχονται. Μὰ τί νὰ πῇ κι' ἐκείνη
ἡ μαυρισμένη θάλασσα στήν μαύρη τὴν ὁδύνη;

Εἶναι ἡ Φανὴ πειὸ σκυθρωπὴ καὶ πειὸ συλλογισμένη
τὴν νύχτ' αὐτή.— Τὸν ἄνδρα τῆς τὸν εἶδε νὰ πηγαίνει
μονάχο χθές. Ποῦ βοηθός; Κανένας. Στὴ δουλειά του
χρειάζεται ἓναν ἄνθρωπο. Μὰ πῶς; Καὶ τὰ παιδιὰ του
μικρὰ κι' αὐτὰ. *Γυναῖκα*, λὲς ἀνάμεσα στὸν πόνο;
«*Εἶναι μικρὰ κι' ἀφήνουνε γι' αὐτὸ τὸν ἄνδρα μόνο*».
Τί πλάνη! Θάλλῃ βέβαια κατόπι κάποια μέρα,
ὅπου θὰ πᾶνε σι' ἀνοιχτὰ κι' αὐτὰ μὲ τὸν πατέρα,
καὶ τότε, *Μάνα*, δάκρυα θὰ χύνης πειὸ πικρὰ
καὶ θὰ μᾶς λὲς μὲ στεναγμούς: «*Ὡς ἦτανε μικρὰ*».

V

Παῖρον' ἡ Φανὴ τὴν κάρπα τῆς κι' ἓνα φανὸ καὶ βγαίνει.
Τραβᾷ κατὰ τὴ θάλασσα γιὰ νὰ τὸν περιμένῃ.
Μόλις χαράζει. Κι' ἄρχισε σιγὰ σιγὰ νὰ βρέχει.—
Τίποτε πειὸ λυπητερὸ ἀπ' τὴ βροχὴ δὲν ἔχει
ποῦ πέφτει τὸ ξημέρωμα.— Νομίζεις πὼς ἡ μέρα
κι' αὐτὴ συχαίνεται νὰ δῇ τί γίνετ' ἐδῶ πέρα
καὶ σκυθρωπὴ, περίλυπη γιὰ τὴν ἐμφάνισί της,
καθὼς τὸ νεογέννητο θρηνεῖ τὴν γέννησί της.

Ἡ Φανὴ τώρα προχωρεῖ τρεχάτη.— Παντοῦ σκότος.
Κανένα φῶς στὸν οὐρανὸ μηδὲ στὴ γῆ.— Ὁ κρότος
τῆς θάλασσας ἀκούεται στὸ βάθος.— Αἴφνης ὁμως
ἐκεῖ ποῦ στήν ἀκρογιαλιά τὴν ἔφερνε ὁ δρόμος,
μὴ καλὴβίτσα πενιχρὴ καὶ μισογκρεμισμένη
προβάλλει μπρὸς στὰ μάτια της.— «*Ἄ! τὴ δυστυχισμένη*
«τὴν χήρα (ἔλεεν ἡ Φανὴ) τὴν ἔχασα κομμάτι.
«Χθὲς ὁ δικός μου τὴν φτωχὴ τὴν βοήκε στὸ κορεβᾶτι.
Νὰ δῶ πὼς εἶναι».— Καὶ κτυπᾷ τὴν θύρα κι' ἀκροᾶται.
«Δὲν μ' ἀκουσεν. Ὡς φαίνεται πολὺ βαθειὰ κοιμᾶται.

Κτυπᾷ καὶ πάλι.- Τίποτε.- Κανείς δὲν ἀπαντᾷ
κι' ἐκείνη μιὰ φρυκιάσι νοιώθει βαθειά.- Πετά
μὲ τρόμο μιὰ φωνὴ βοαχνή: «Γειτόνισσα!» Μὰ πάλι
τὸ σπῆτι στέκεται βουβὸ σὰν μνήμα.- «Τί μεγάλη
φτώχεια τραβᾷ κι' αὐτὴ ἡ φτωχή» λέγ' ἡ Φανὴ μονάχη.
Κανένα φῶς δὲν φαίνεται. Μήτε κερὶ δὲν θάχει.
"Αρρωστη! Κι' ἔχει δυὸ παιδιὰ νὰ θρέψ' ἡ κακομοίρα.
Ναὶ μὲν δὲν εἶναι καὶ πολλὰ μὰ σκέψον πού εἶναι χήρα»
Κανένas δὲν ἀκούεται... Παράξενα κοιμοῦνται...
"Η πόρτα, — κι' αὐτὰ τ' ἄψυχα καμμιὰ φορὰ λυποῦνται —
ἔτριξε ξάφνω πένθιμα κι' ἀνοιξε μοναχὴ της.

VI

Μπαίν' ἡ Φανὴ καὶ κάποιο φῶς μπαίνει κι' αὐτὸ μαζὺ της
κι' ἰδοὺ φωτίζεται ἡ φτωχὴ τῆς χήρας κατοικία
ἡ ταπεινὴ κι' ὀρθάνοιχτη σὲ κάθε δυστυχία.-
"Απὸ τὴν στέγη σταῖζουνε ψυχρὰ καὶ βρομερὰ
σὰν ἀπὸ κάποιο κόσκινο τὰ βρόχινα νερά.

Στὸ βάθος ἓνα θέαμα ψυχρὸ τὴν περιμένει.
Μιὰ δυστυχὴς, λυσίκομη κι' ἀποσκελετωμένη
μένει ψυχρὴ κι' ἀκίνητη σ' ἓν' ἀχερένιο στρῶμα.
"Αλλοτε μάνα δυνατὴ καὶ νέα. Τώρα πτώμα
μελανιασμένο, τρομερό, μὲ χρῶμα τῆς γαγγραινας.
"Εκεῖνο τὸ τρισάθλιο κουρέλι πού καθένas
φτωχὸς ἀφήνει πίσω του κατόπιν σκληρῆς πάλης.
Τὰ μάτια τῆς ὀλο σκιά.- Τῆς λύπης τῆς μεγάλης
εἰκόνα, μὲ κατάπληξι κυτταῖζουν.- Καὶ τὸ στόμα
μ' ἔκφρσιν ἀπερίγραπτη κι' ὀρθάνοιχτον ἄκομα
εἰς τῆς νεκρῆς τὸ πρόσωπο σὰν μαύρη τρύπα χαίνει
κι' ἂν κι' ἐνεκρώθη πρὸ πολλοῦ, νομίζεις πὺς ἀσθμαίνει,
πὺς ψάλλει τὸ παράπονο, τὸν τρόμο, τὴν ὀδύνη

κι' ὅτι ρηγγύνει τὴν κραυγὴ τὴν τελευταία ἐκείνη
πού ρίχνει μ' ἀναστεναγμοὺς ἢ θνήσκουσ' ἀνθρωπότης
στοῦ τάφοι τὸ μυστήριο καὶ λέγει: «Ματαιότης»!...
Κοντὰ στῆς μάνας τὴν ψυχρὴ καὶ τὴ νεκρὴ καρδιά
κοιμοῦνται σὰν τὰ χερουβείμ τὰ δυὸ της τὰ παιδιὰ.

"Η μάνα, μὲ τὴν πρόνοιαν ἐκείνην ὅπου δίδει
τὸ φίλτρον, εἶχε, φαίνεται, τὸ τέλος τῆς προῖδη,
καὶ πρὶν πεθάνῃ ἀπέβαλε τὰ λίγα τῆς κουρέλια
κι' ἐσκέπασε φιλόστοργα τὰ δυὸ της τὰ μωρέλια,
γιὰ νᾶχουν κάποια ζεστασιὰ τὰ δύσμοιρα καὶ μόνη
ἐκείνη μέσ' στοῦ σκοτεινοῦ τὸ χῶμα νὰ κρυώνῃ.
Μανούλα! Ποιὸς ποτὲ μπορεῖ καλὰ νὰ ζωγραφίσῃ
τὴν ἄπειρά σου τὴν στοργή, τὸ φίλτρο πού ἔχει χύσει
ἡ Πρόνοια στὰ σπλάχνα σου! Καταραμένοι νᾶναι
ἐκεῖνοι πού τὴν Μάνα τους σκυφτοὶ δὲν προσκυνᾶνε!

VII

Κοντὰ σ' ἐκείνη τὴν νεκρὴ πόσο γλυκὰ κοιμοῦνται
ἀμέριμνα τὰ δυὸ μικρὰ καὶ δίχως νὰ φοβοῦνται.
Εἶναι μικρά.— Δὲν ἔκαμαν ποτὲ τοὺς ἁμαρτία
καὶ δὲν φοβοῦνται τίποτε.— Σ' ἐκείνην τὴν γωνία
ἡ μάνα τοὺς ἀναίσθητη, ψυχρὴ, μαρμαρωμένη,
σὰν φάντασμα ὀλοζώντανο τῆς φτώχειας πού πεθαίνει,
μὲ τὸ σβησμένο μάτι της, θαρρεῖς πὺς ἐξετάζει
ἓν' ἄγνωστο Μυστήριο.— "Η βροχὴ πάντα σιάζει
καὶ μιὰ σταγόνα τοῦ νεροῦ μέσ' σιῶν ματιῶν τὴν ἄκρη
λαμποκοπᾷ λυπητερὰ καὶ τρέμει σὰν τὸ δάκρυ.

"Αλλοίμονο! Σιτὸν μάταιο τὸν κόσμο σεῖς πού ζῆτε,
σεῖς πού τὴν τρέλλα τῆς χαρῆς ἀχόρταγα ζητεῖτε,
σεῖς ὅπου μ' ὄνειρα γλυκὰ μὰ καὶ ψευδῇ συνάμα,

ἀκούραστοι γυρεύετε τῆς ἡδονῆς τὸ νόμα,
σεῖς ποὺ κενώνετε εὐθιμα ποτήρια καὶ φιάλες,
σεῖς ποὺ ξεχνίστε ἡδονικὰ σὲ γυναικῶν ἀγκάλες,
καὶ σεῖς ποὺ κοπιάζετε καὶ σεῖς ποὺ δυστυχεῖτε
κι' οἱ μὲν κι' οἱ δὲ στὸν κόσμον αὐτὸν ποτὲ μὴ λησμονεῖτε
ὅτι καθὼς τῶν ποταμῶν καὶ λίσπες καὶ νερά
πάντοτε στὸν ὠκεανὸν θὰ τρέξουν μιὰ φορὰ,
ἔτσι κι' ἡ Μοῖρα θέλησεν ὥς τέρμα τῶν γελώτων,
ὥς τέρμα τῆς νεότητος καὶ τῶν τρελλῶν ἐρώτων,
ὥς τέρμα τῶν στερήσεων, ὥς τέρμα τῆς ὀδύνης,
ὥς τέρμα τοῦ ἔξυτελισμοῦ τῆς γυναικὸς ἐκείνης
ποὺ γιὰ νὰ θρέψη τὸ παιδί ἀτίμον διαφθορέα
σ' ἄλλους τιμίους διαφθορεῖς πονλιέται τελευταῖα,
ὥς τέρμα κάθε πλουτισμοῦ, κι' ὥς τέρμα τῆς πενίας,
ὥς τέρμα κάθε συμφορᾶς καὶ κατ' εὐδαιμονίας
κι' ὥς τέλος τοῦ προσκαίρου μας στὸν κόσμον περιπάτον
νὰ βάλῃ τὸ μυστήριον τοῦ παγεροῦ θανάτου!...

VIII

Φεύγ' ἡ Φανὴ σιγὰ σιγὰ πολὺ συλλογισμένη.
Πόσο χτυπᾷ ἡ καρδοῦλα της. — Ἀλλὰ γιατί πηγαίνει
χωρὶς νὰ δῇ πῶς ἡ νεκρὴ μητέρα μέσ' στὸ στῶμα,
τὴν εὐλογεῖ μὲ τὸ νεκρὸ καὶ τὸ βουβὸ τῆς στόμα...
Πῶς τρέμει. Μέσ' στὴν κάπα της τί κρύβει; Τί συμβαίνει
καὶ τώρα μέσ' στὸ σπῆτι της κρυφὰ σὰν κλέφτρα μπαίνει;
Στὸ κρεββατάκι τῶν μικρῶν παιδιῶν της γιατί σκύβει
καὶ κάτω ἀπ' τὴν κονβέρτα τους μὲ φόβον τί νὰ κρύβῃ;

IX

Ξημέρωσε. — Τώρα ἡ Φανὴ στὸ ἱάκι της κοντά,
κάθεται καὶ τὸ μέτωπο στὰ χέρια της κρατᾷ.
Τὸ κρῖον δὲν τὸ αἰσθάνεται καὶ τὸ κορμί της καίει.

Μονάχη της παραμιλεῖ καὶ κάπου κάπου λέει:
«Ποιὸς μ' ἐσπρωξε καὶ τῶκαμα; Τί ἤθελα νὰ μπῶ μέσα;
Ἐμεῖς ψαράδες ἄνθρωποι δὲν ἔχουμε τὰ μέσα.
Χτυπᾷ κανεῖς; Μ' ἐφάνηκε!.. Ὅλοτ' ἐπιστρέφει
τί θὰ τοῦ πῶ; δὲν τοῦφθινε πέντε παιδιὰ νὰ θρέψῃ
κι' ἔπρεπε κι' ἄλλο φόρτωμα στὴ ράχη του νὰ βάλω;
Ἐὰν μὲ δείρῃ θὰ τοῦ πῶ: «Μοῦ πρέπει, δεῖρε κι' ἄλλο!»
Ἀνοίγ' ἡ πόρτα!.. Ὅχι δά... Κανέναν! Ἄς ἀργήσῃ.
Τὸν δυστυχῇ! τί θὰ τοῦ πῶ τώρα ποὺ θὰ γυρίσῃ;
Εἶναι; δὲν εἶναι. Πειὸ καλά! Νόστιμο! Κύττα δῶ,
τὸν ἄνδρα μου στὸ πρόσωπο νὰ τρέμω νὰ τὸν δῶ!»

Σιώπησε. — Καὶ σκοτεινὴ, καταβαρυσμένη
σὰν ἔνοχος τὸ δικαστὴ μὲ φόβον περιμένει.
Τὸ μάτι της ἀκίνητο, κατάψυχρον καὶ δίχως
ζωὴν κυττᾷ γύρω του. — Τώρα μὴδὲ τὸ ψῦχος
μὴδὲ τῶν γλάρων ἡ φωνὴ ποὺ πάντα τὴν θυμώνει
μὴδ' ὁ βοριάς ὅπου τραχὺς τὸ πᾶν ἀναστατώνει,
δὲν ἤμποροῦν τὸν λήθαργον νὰ διώξουν τῆς Φανῆς
κι' ἐνατενίζει τὸ κενὸ μὲ κόρες ἀπλανεῖς.

Ἐξαφνα ἡ πόρτ' ἀνοίγεται μὲ κρότον ζωηρό.
Στὸ φτωχικὸ δωμάτιο μπαίνει φῶς ἱλαρὸ
καὶ κάποιος ψαράς σέρνοντας τὸ κάθυγρον πλεμάτι
παρουσιάζεται φαιδρὸς καὶ γελαστός.

X

— Σταμάτη!

φωνάζει ἀμέσως ἡ Φανὴ κι' ὑψώνουσα τ' ὄχρονό της
τὸ πρόσωπο σὰν ἐραστὴ φιλεῖ τὸν συζυγὸ της.
Κι' ἐκεῖνος μὲ χαμόγελο συζύγου καὶ πατέρα
δείχνωντας εἰς τὸ μέτωπο, ποὺ φώτιζεν ἡ μέρα,

τὴν ἀγαθὴν τοῦ τὴν ψυχὴν, ποὺ φώτιζε ἡ Φανὴ του,
εἶπε μὲ τὴ θαλασσινὴ καὶ δυνατὴ φωνή του:
«Γειά σου γυναῖκα!» Κι' ἔπειτα χαδεύων τὰ μαλλιά της
μ' ἀγάπην ἀνταπέδωσε σ' ἐκείνην τὰ φιλιὰ της.
Πῶς πέρασες; — «Ὁχι καλὰ. — Τὸ ψάρεμα; — Μιὰ νοῦλα.
Ἡ θάλασσα πολλὰς φορές, καλὴ μου γυναικούλα,
εἶνε καθὼς τὸν ἄνθρωπο. — Σὲ ὑπόσχεται πολλὰ
μὰ δὲν κρατεῖ τὸ λόγο της. — Μ' ἐκείνα τὰ τρελλὰ
τὰ κύματα ποὺ μ' ἔδεοναν ἀλύπητα τὰ στήθεια
σχίσθηκε τ' ὀλοκαίνουργιο πλεμάτι μου. Κι' ἀλήθεια
ὅπως φουστῶσεν ὁ βορριάς ἐχθρὰ παροργισμένα
εἶχε, νομίζεις, μέσα του δαιμόνια κρυμμένα
καὶ σοῦχωνε τὴν παγωνιά βαθειὰ μέσα στὴ σάρκα.
Γιὰ μιὰ στιγμή μου φάνηκε πῶς ἔσπανεν ἡ βάρκα.
Μ' ἄς εἶναι. Τὰ ληομόνησα. Τώρα σὲ βλέπω πάλι
κι' αἰσθάνομαι εὐχαρίστησι, γυναῖκα μου, μεγάλη.
Κι' ἐσύ πῶς πέρασες ἐχθρὰ; — «Αὐτὴ μιὰ γυναῖκα πλήττει
ὅλη τὴ νύχτα μόνη της... Φρόντισα γιὰ τὸ σπῆτι
κι' ἔσφαξα καὶ δῖχτια σου. Μ' αὐτὴν τὴν τρικυμίᾳ
εἶχα κι' ἐγώ, Σταμάτη μου, πολλὴν ἀνησυχία
καὶ φόβο. Τώρα πέρασε... — Πραγματικά, Φανὴ μου,
τέτοια φουρτούννα δυνατὴ δὲν εἶδα στὴ ζωὴ μου. —
Πράγματι δύσκολη δουλειά, Φανὴ, μὰ τί νὰ γίνῃ.

Σιγὰ σιγὰ, μὲ δισταγμὸ μεγάλο, σὰν ἐκείνοι
ποὺ κάποιο σφάλμα τρομερὸ θὰ ποῦν στὸ δικαστὴ τους
εἶπε ἡ Φανὴ στὸν ἄνδρα της μὲ φόβους ἀμετρήτους:

— «Ξέρεις, καὶ μένε, πέθανε, χθὲς βράδυ ἐκεῖν' ἡ χήρα
ποῦτανε μέσ' στὸ σπῆτι της μονόχ' ἡ κακομοίρα.
Ἦλθε τόσο πολὺ... τὴν εἶδες χθὲς τὸ βράδυ.
Πέθανε λίγο πλεὶς ὕστερα στὸ κρῦο, στὸ σκοτάδι...

Τώρα τὰ δυὸ της ὄρφανὰ δὲν ἔχουν πειὰ κανένα
καὶ μέσ' στοὺς δρόμους ἔρημα θὰ μείνουν τὰ καὶμένα.
Τὰ ξέρεις. Τὸ κορίτσι της μικρὸ... μόλις ἀρχίζει
νὰ περπατῇ. Τ' ἀγόρι της οὔτε κἂν ἀρχοῦνίζει.»

Ἐκεῖνος ἐσκυθρόπασε πολὺ. — Τὸ ζωηρὸ
τὸ πρόσωπό του στὴ στιγμὴ γένηκε σοβαρὸ.
Στὴν ὄψι του φαινότανε κάποιος μεγάλος πόνος
κι' ἀρχισε νὰ περπατῇ καὶ νὰ μιλήῃ μόνος:
— «Σκέψου, καλέ, πῶς ἔχομε πέντε παιδιὰ. Μ' αὐτὰ
τὰ δυὸ μωρέλια τῆς φτωχῆς θὰ μᾶς γινοῦν ἑφτά!
Ὅταν ἀπὸ τὴ θάλασσα ψάρι δὲν κατεβαίνει
νὰ κοιμηθοῦμε νηστικοὶ πολλὰς φορές συμβαίνει.
Τί δαίμονα θὰ κάνουμε! Πῶς θὰ τὰ καταφέρω
μ' ἑφτά παιδιὰ στὰ χέρια μου, μὰ τὸν Σταυρό, δὲν ξέρω..

• Ἀλλὰ τί συλλογίζομαι καὶ τρώγω τὴν ψυχὴ μου.
Αὐτὸ εἶνε τοῦ Θεοῦ δουλειά, Φανὴ, κι' ὄχι δική μου.
Τώρα, γιατί τὴν μάνα τους τὴν φώναξεν ἐπάνω
γιὰ νὰ στὸ πῶ, γυναῖκα μου, πρέπει σπουδὲς νὰ κάνω.
Εἶναι μυστήριον γιὰ μᾶς ἀγράμματοι ποὺ ζοῦμε
κι' οὔτε τὸ πῶς καὶ τὸ γιατί δὲν πρέπει νὰ ρωτοῦμε...
Τόσο μικρά! Μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ σ' αὐτὰ «δουλέψτε»
ἢ μέσ' στοὺς δρόμους ἔρημα σύρτε νὰ διακονέψτε;
Πᾶνε καὶ φέρτα γρήγορα, γυναῖκα, πρὶν ξυπνήσουν.
Ἔτσι μικρὰ τὸν Θάνατο δὲν πρέπει ν' ἀντικρύσουν!
Βλέπεις, Φανὴ, τὴν πόρτα μας κτυπάει λυπημένη
ἡ νεκρὴ μάνα τῶν παιδιῶν. Ἄς μὴ μᾶς περιμένει
στὰ μάταια. — Ν' ἀνοιξομε τὴν πόρτα στὰ παιδάκια
καὶ τῶν δικῶν μας τῶν παιδιῶν νὰ γίνουν ἀδελφάκια.
Ὅταν τ' ἀνακατώσουμε, Φανὴ, μὲ τὰ δικά μας
δὲν θὰ τὰ ξεχωρίζομε μιὰ μέρ' ἀπ' τὰ παιδιὰ μας.

Κι' ὅποτεν ὁ Θεὸς ἰδῇ, Φανίτσα, πὼς μαζί μας
πήραμε τὰ παντόφανα παιδιὰ στὴ φτωχικὴ μας
καλύβα, τότε καὶ γι' αὐτὰ θὰ νοιάζεται κομμάτι
καὶ τὸ δικό των μερτικό θὰ βάζῃ στὸ πλεμάτι.—

Βάλε, Φανή, τὸ ροῦχο σου καὶ τρέχα νὰ τὰ φέρῃς.
Πὼς μὲ κυτᾶς παράξενα; Φανή, κάτι θὰ ξέρῃς
καὶ δὲν τὸ λές. Μὰ γιατί κλαῖς; Φοβᾶσαι μοναχὴ σου
νὰ πᾶς στὸ σπῆτι τῆς νεκρῆς; Μαζύ σου θάρτω. Ντύσου.
Κι' ἐνῶ τῆς ἔλεγεν αὐτός: «Αἶντε, Φανή, περπάτα»
σῆκωσε αὐτὴ τὸ σκέπασμα κι' εἶπε σ' ἐκείνον: «Νάτα!»

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ ΒΟΥΤΑ

Μοῖρα σκληρὴ, λὲν οἱ γονεῖς ἐμᾶς δὲν μᾶς λυπήθηκες...
Μὰ μπρὸς στὰ νειάτα τοῦ παιδιοῦ γιατί δὲν συγκινήθηκες,
μὲν' ἔκοψες ἀλύττητα τῇ χάρι, τῇ δροσιᾷ του
καὶ τῷ στεῖλες στ' ἀλόμερα λημέρια τοῦ Θανάτου;

Ἀσπλαχνη Μοῖρα! ποῖος μπορεῖ νὰ μᾶς παρηγορήσῃ
καὶ τὸ παιδί πὺν χάσαμε νὰ τὸ ἀντικαταστήσῃ;
Ποῖος θὰ μᾶς δώσ' ὑπομονή, σ' αὐτὴν τὴν δυστυχία;
Κι' εἶπεν ἡ Μοῖρα κατηφής: «ἢ Πίστις κι' ἢ Θρησκεία.»

ΣΤΗ ΝΑΘΑΛΙΑ ΜΑΣ

(† 16/10/1944)

Μὲ τί φαρμάκι σήμερα, κορούλα μου, σοῦ γράφω!
Ζητοῦμε μέσα στὸ ἄγνωστο τὸν ἄγνωστό σου τάφο
κι' ἐνῶ μᾶς πνίγουν οἱ λυγμοί, τὰ δάκρυα καὶ τὸ αἷμα,
ρωτοῦμε κάποιον σὰν τρελλοί, μὴν εἶναι τάχα ψέμμα
πὼς ἄφησεν ἡ κόρη μας τὰ τρυφερά μας χάρδια
κι' ἐπῆγε μέσ' στ' ἀγύθιστα τοῦ Χάρου τὰ σκοτάδια.

Ἄς ἦταν ψέμμα τραγικό!... Ἄχ, ἔλα πίσω πάλι
κι' ὅλα τὰ πικρὰ δάκρυα πὺν χύσαμε, χαλάλι...
Νάθα, πὼς νὰ πιστέψουμε ποτὲ στὸ θάνατό σου,
ἀφοῦ δὲν ἐθρηνήσαμε μπροστὰ στὸ λείψανό σου...
Στὸ λείψανό σου!... Τί πικρὸς ὁ λόγος σὰν τὸν λέμε
γιὰ τὰ παιδιὰ πὺν χάνουμε, γιὰ τὰ παιδιὰ πὺν κλαῖμε.

Παιδί, γιατί δὲν πάλεψες καθόλου μὲ τὸν Χάρο,
σὰν ἦλθε τὸν Ὀκτώβριο καὶ σοῦπε: «θὰ σὲ πάρω».
Γιατί δὲν τοῦπες, κόρη μου: «ἀκόμ' ἄς μὴν πεθάνω»
«σὲ τόσο κόσμο ἀπέραντο πόση θεσοῦλα πιάνω;
«Ποιόνα πειράζω ἐκεῖ πὺν ζῶ; Ἔχε γιὰ μὲ συμπόνοια.
«Μπρὸς στὴν αἰωνιότητα τ' εἶναι καμπόσα χρόνια!...»

Ἐσὺ μαρμάρωνες ἐκεῖ κι' ἡ μάνα σου ἐδῶ πέρα,
μὲ τί λαχτάρα στοργικὴ, νὰ ξέρῃς, ἐκαρτέρα
καμμιὰ γλυκειὰ καρτούλα σου, καμμιὰν ἐπιστολή σου
ν' ἀγγέλλῃς ἢ τοὺς γάμους σου, ἢ τὴν ἐπιστροφή σου.
Κι' ὅσο περνοῦσεν ὁ καιρὸς, βουβός, χωρὶς μηνύματα,
γιατὶ δὲν γράφει λέγαμε... Μὰ γράφουνε τὰ μνήματα;

Ἑργατική, φιλόστοργη κι' εὐαίσθητη κορούλα
σεμνὸ λουλουδι τοῦ σπητιοῦ, καλὴ νοικοκυρούλα
πόσους γιὰ σέν' ἀκούσαμε λόγους καλοὺς κι' ἐπαίνους
καὶ τώρα μόνο κι' ἔρημο καὶ ξένο μέσ' στοὺς ξένους,
μιὰ νύχτα φθινοπωρινή, καταραμένη, κρύα,
κοιμήθηκες. Τί θάνατος καυμένη Ναθαλία!

Κοιμήθηκες. Δὲν ξύπνησες. Γιὰ πάντα θὰ κοιμᾶσαι.
Ἔχε τὴν γαίαν ἐλαφράν, παιδί μου, ὅπου καὶ νᾶσαι
κι' ἂν τρέχουν ἀκατάσχετα, πικρὰ τὰ δάκρυά μας,
εἶνε γιατί ἴσως θέλαμε ραβδί στὰ γηραιά μας,
μὰ σὺ μεγάλα πράγματα δὲν ἔχασες, ὦ φῶς μου,
ἀφήνοντας τὰ βάσανα καὶ τὴν ψευτιά τοῦ κόσμου!

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Γλυκειά μας Νάθα, πέρασε σὰν σήμερα ἕνας χρόνος
ἀφ' οἴτου τοῦ θανάτου σου μᾶς πλήγωσεν ὁ πόνος
κι' ἀκόμα δὲν μπορέσαμε νὰ τὸ παραδεχθούμε
πὼς τὸ καλὸ μας τὸ παιδί δὲν θὰ τὸ ξαναδοῦμε.

Τὸ κάθε τι τριγύρω μας ἐσένα μᾶς θυμίζει
κι' ὅταν τ' ἀγόρια λείπουνε τὸ μάτι μας δακρύζει,
γιατί, φιλόστοργη μικρή, γλυκειά παρηγοριά μας
ἐσὺ δὲν θὰ μᾶς ἄφηνες ποτὲ στὴν μοναξιὶ μας.

Ἐσὺ τὸ ἀηδόνι τοῦ σπιτιοῦ, παιδάκι χωρὶς ταῖρι,
ἐσὺ, μὲ τὸ φιλόστοργο καὶ πρόθυμο σου χέρι,
τὴν καθ' ἐπιθυμία μας προλάμβανες. Μὰ τώρα
ὅλα ψυχρὰ κι' ἀναίσθητα τριγύρω μας. Ἡ μπόρα
ποῦ σ' ἄρπαξε καὶ σ' ἔρριξε σὰν φθινοπώρον φύλλο
νέκρωσε κάθε μας χαρὰ, νέκρωσε κάθε ζῆλο.

Τὸν ἄδικο σου θάνατο, Ναθαλί μας, πενθοῦμε
κι' ἂν κάπου κάπου ἀθέλητα τυχαίνει νὰ γελοῦμε,
εἶναι ποὺ φανταζόμεθα πὼς ἡ ψυχὴ σου σήμερα,
ἀπηλλαγμένη ἀπ' τὰ δεσμὰ τὰ γήϊνα κι' ἐφήμερα
κοντὰ σ' ἐμᾶς πλανᾶται
κι' ἴσως κι' αὐτὴ λυπᾶται

ὅταν μᾶς βλέπει σκυθρωποὺς νὰ κλαῖμε τὸ χαμό σου.

Ἔρχεσαι, ἀνάλαφρη σκιὰ ποτὲ στὸ πατρικὸ σου
νὰ δῇς, ἀόρατη σὲ μᾶς, τί κάνουν οἱ γονεῖς σου,
ποὺ τόσο τοὺς ἐλάτρευες στὴν πρόσκαιρὴ ζωὴ σου;
νὰ δῇς πὼς τὰ βιβλία σου κι' ὅλα τὰ πράγματά σου
τὰ κρύβουμε ὅπως τ' ἄφηνες, παιδάκι μας; Στοχάσου
πὼς ἴσως καὶ σι' ἀναίσθητα κάποια ψυχούλα πάλλει
κι' ἔτσι, θαρρεῖς, προσμένουνε στὸ σπῆτι νᾶρτης πάλι.
.....

Δὲν θάρτης.. Ἐτελείωσε... Χρόνος σωστὸς ἐπέρασε,
κι' ἀπὸ τὸν χρόνο πειὸ πολὺ τὸ πένθος μᾶς ἐγέρασε.
δὲν θάρτης!.. Ζῆσε μεσ' στὸ φῶς κι' ὄχι μέσ' στὰ σκοτάδια
τῆς γῆς καὶ μεσ' στὰ ψεύτικα τοῦ κόσμου τὰ ρημάδια.
Ζῆσε ψηλὰ στοὺς οὐρανούς ὅπου τὰ πάντα ρόδινα
κι' ἴσως γιὰ τοῦτο κι' ὁ Θεὸς σὲ πῆρε ξάφνω ἀνώδυνα.

Με τραγούδια ἄς κυλά
ἡ ζωὴ μας μας τρελλά,
χαρωπὴ σὰν ποτάμι,
καὶ στὸν κόσμον αὐτὸ
τὸ μυαλὸ περιττό,
δὲν χρειάζεται δράμι.

Βάλτε, βάλτε κρασί
σὲ μιὰ κούπα χρυσή
στὴν ὑγείᾳ μας γὰ πιούμε
κι' ὁ καθείς ἄς χαρῇ
ὅπως-ὅπως μπορεῖ
ἔδω πέρα ποῦ ζοῦμε.

Κι' ἂν εἶναι ὅλα ψευδῇ
καὶ πικρὰ κι' ἀηδῇ
μέσ' στὸν κόσμον τὸν μαῦρο.
μοναχὰ μέσ' σ' αὐτὸ
τὸ ξανθὸ μου ποτὸ
λησμονιὰ μπορῶ νάβρω

Ἔχεις λύπη πολλή
ἀλλὰ τί σ' ὠφελεῖ
ὁ καῦμός καὶ τὸ κλάμμα;
Στοῦ κρασιοῦ τοὺς καπνοὺς
ἡ καρδιά σου κι' ὁ νοῦς
θὰ ξεχάσουν τὸ δράμα.

Ἔλα, παῦσε νὰ λὲς
κι' ὀλοένα νὰ κλαῖς
τὸ φτωχὸ τὸ κοράσι.
Μήπως σιάζει ποτέ,
βρε Παληάτσε κουτέ,
τὸ γυαλὶ πῶχει σπάσει;

Ποῦ τραβοῦν μοναχὲς
τόσες νέες ψυχές,
ὦ Θεέ, σὰν πεθαίνουν;
Γιατὶ τόσοι γεροὶ
νέοι πέφτουν νεκροὶ
καὶ τὰ κούφταλα μένουν;

Γιατὶ τοῦτο κι' αὐτὸ
κάθε μέρα ρωτῶ
καὶ κανεὶς δὲν μοῦ λέει
τ' εἶναι τοῦτ' ἡ πλατειὰ
καὶ μεγάλη φωτιὰ
ποῦ τὰ σπλάχνα μου καίει.

Με κρασί μοναχί
δὲν μεθῶ, χά! χά! χά!
μὰ σὰς λέγω κι' ἀρλοῦμπες
καὶ γελῶ καὶ πηδῶ
ποτ' ἐκεῖ, ποτ' ἔδω
μὲ φωνές καὶ μὲ τοῦμπες!

Κι' ἂν ματῶν ἡ καρδιά
γιὰ χαμένα παιδιὰ,
κι' ἂν μᾶς δέρνη φουρτούνα,
ὅλ' αὐτὰ τὰ κακὰ
τὰ σφαλνὰ τραγικὰ
τῆς χαρᾶς ἡ μουντσούνα.

Χά! χά! χά! πῶς γελῶ
μὲ τὸν κάθε τρελλὸ
ποῦ μοῦ σκάνει ἕναμπάτσολ.
Τί κι' ἂν ἔχεις πληγὴ
φοβερὴ στὴν ψυχὴ;
Γέλα, γέλα Παληάτσολ...

Μικρέ! Γιὰ πρώτη σου φορὰ μέσ' στὴ ζωὴ σου φέτο,
ἀφήνεις τὸν ποδόγυρο τῆς μάνας π' ἀγαπᾷς,
καὶ σὰν παιδάκι πρόθυμο καὶ μὲ χαρὰ, ὑποθέτω,
στὸ Κεντρικὸ πρωτὶ-πρωτὶ μ' ἄλλα ἀγοράκια πᾶς.

Ἐκεῖ, θὰ σ' ὥπε κι' ὁ μπαμπᾶς, πηγαίνουν τ' ἀγγελούδια
γιὰ νὰ μπορέσουν ἔπειτα νὰ γίνουν κάτι τι.
Τώρα μικροὶ μὲν μαθηταὶ καὶ τρυφερά λουλούδια,
ἀλλ' αὐριο παράγοντες καλοὶ καὶ δυνατοί.

Στὴν Πρώτη τάξι σήμερα τοῦ χρόνου στὴ Δευτέρα...
Σκαλί, σκαλάκι ἀνέβαινε τὶς τάξεις τακτικά,
κι' ἀργότερα, ἂν ἡ μάθησις φανεῖ δυσκολωτέρα,
σὺ μὴν ἀποθαρρύνεσαι κι' ἐργάζου ἐντατικά.

Ἀχ! Ναί! Τί γρήγορα περνοῦν τὰ παιδικὰ μας χρόνια
κι' ἂν φύγουν κι' ἐξαφανισθοῦν στεῖρα κι' ἀνωφελῇ,
κατόπι θ' ἀντικρῶζωμε παντοῦ τὴν καταφρόνια
κι' ὅλη μας ἡ μετάνοια δὲν θὰ μᾶς ὠφελεῖ.

Ἀπ' ὅσα λέγει ὁ δάσκαλος νὰ μὴ σοῦ φεύγῃ λέξις
ν' ἀκολουθῇς τὸ μάθημα καὶ νὰ τὸ συγκρατῇς.
Ἡ προσοχὴ νὰ σοῦ γενῇ δευτέρα φύσις, ἔξις,
κι' ἔτσι μπροστὰ σου θ' ἀνοιχθοῦν ὀρίζοντες πλατεῖς.

Ἀλλὰ μὴ θέλεις μοναχὰ τὶς γνώσεις σου ν' αὐξήσης,
γιατὶ θὰ μοιαῖξῃς λούλουδο μὲ δίχως εὐωδιά.
Μαζὶ μ' αὐτὲς χρειάζεται μιὰ τροχισμένη κρίσις
καὶ πρὸ παντὸς μιὰ τρυφερὴ κι' εὐαίσθητη καρδιά.

Πᾶνε σχολεῖο μὲ τὸ καλὸ καὶ θὰ τὰ καταφέρῃς.
Μελέτα πάντα σοβαρά, μουντζούρωνε χαρτιά,
καὶ κύτταξε στὸν Ἐλεγκχο καλοὺς βαθμοὺς νὰ φέρῃς
μὴ σοῦ τραβήξουν ὁ μπαμπᾶς κι' ἡ μάνα σου τ' αὐτιά.

ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

(Χίτλερ, Μουσολίνι, Κλάρα κ.λπ.)

Σε κάποιο συγκεντρώσεως στρατόπεδο πελώριο
—δίπλα στὸν Ἄδη—βρίσκεται, χωρὶς ἐπανωφόριο,
χωρὶς στολή κι' ἀγκυλωτοὺς σταυροὺς καὶ τὰ λοιπά,
ὁ πρώην Καγκελλάριος ὁ Χίτλερ. Σιωπᾷ.

Κοντὰ του ὁ Γκαϊμπελς κάτωχρος κι' ἄλλοι πολλοὶ Ναζήδες
φαίνονται νᾶχουν σοβάρεις σκοτοῦρες καὶ φροντίδες
κι' ὅλων αὐτῶν τὰ μέτωπα ρυτίδες ἀντακάνουν,
ποὺ τὴν βλακώδη μούρη τους ἀκόμ' ἀποβλακώνουν.

Πεὶ ὁ πέρα ὁ Ντοῦτσε σκυθρωπός, χονδρός σὰν τὸ γουροῦνι,
μέσ' στὰ χονδρὰ τὰ χέρια του κρατᾷ τὸ πηγοῦνι,
πηγοῦνι ποὺ τὸ τσάκισαν ἐσχάτως κάτι μπόρες
καὶ ψιθυρίζει μοναχός: Ὁ tempo! Ὁ tempo!

Κοντὰ σ' αὐτὸν χαδιάρικα θέση ζητεῖ νὰ κάτση
ἡ πρώην ἐρωμένη του — ἡ Κλάρα τοῦ Πετᾶτσι —
ἀλλ' ὁ Μπενίτο σκεπτικὸς ματιά δὲν τῆς χαρίζει
κι' αὐτὴ τὶς τρύπιες κάλτσες τῆς ἀρχίζει νὰ ρουντίζει.

Ἄγγελοι γύρω τους κρατοῦν ρομφαῖες μέσ' στὰ χέρια
κι' ἄλλοι πολλοὶ φυλλομετροῦν διάφορα τεφτέρια
προτοῦ τοὺς πάρουν με κλωτσιὰς μέσ' ἀπ' τὸ Κρατητήριον
καὶ τοὺς παρουσιάζουνε στὸ Μέγα Δικαστήριο.

Ὁ Μουσολίνι, μιὰ στιγμή σηκώνοντας τὸ βλέμμα,
βλέπει τὸν Καγκελλάριο μέσα στὴν ἀφροκρέμα
τῶν Ναζιστῶν, ποὺ γνώρισε ποτὲ στὸ Βερολῖνον,
κι' ἀφήνωντας τὴ θέσι του πηγαίνει πρὸς ἐκεῖνον.

Μουσολίνι:

Χερ Χίτλερ Καγκελλάριε, δὲν ἤλπιζα ποτέ μου
ὅτι θὰ σ' ἔφερναν ἐδῶ αἱ τύχαι τοῦ πολέμου.
Ὅταν ἀφῆκα τὴν ζωὴν ὑπὸ σκληρὰς συνθήκας
ἐσὺ διευμπάνιζες στὸ Βερολῖνο νίκας
ὅτι στοὺς Ρώσους ἔστηνες, μᾶς ἔλεγες παγίδες
ὅτι θὰ τοὺς κατέστρεφες ἐκεῖ σὰν τὶς ἀκρίδες,
ἀλλὰ μὲ θλίψι μου πολὺ διαπιστώνω τώρα
ὅτι δὲν ἦσουν μοναχὰ παρὰ μιὰ σκέτη ψώρα.
Μὲ τὶς παχειὲς λογᾶρες σου καὶ μὲ τὸν κομπασμό σου
μ' ἐγέλασες, μ' ἀφάνισες, μὲ πῆρες στὸ λαιμό σου.

Χίτλερ:

Γνωρίζω πὼς ἡ φρόνησις, Μπενίτο Μουσολίνι,
σᾶς εἶναι κάτι τὸ ἄγνωστο καὶ δὲν σᾶς διακρίνει.
Ἐν τούτοις, Ἐκλαμπρότατε, θὰ σᾶς ὑπενθυμίσω
πὼς πέντε φοῦντες Ἕλληνες σᾶς πῆραν ἀπὸ πίσω,
κι' ἂν δὲν ἦρχόμην πάνοπλος κι' ἀμέσως ὡς ἐκεῖ,
θὰ σᾶς γκρεμοῦσαν ἀσφαλῶς στὴν Ἀδριατική.
Δὲν φθάνει ποὺ φυλάξατε νὰ πέσουν κάτω οἱ Γάλλοι
γιὰ νὰ φωνάξουν ἔπειτα μὲ δύναμι μεγάλη:
«Ἦλθε ἡ στιγμή νὰ δεῖξωμε πὼς ἔχομε καρδιά
κι' ἀβάντι νὰ μὴ χάσωμε τὸ μεριτικό, παιδιά!...
Τώρα ποὺ κάθε κίνδυνος ἐξέλιπε τελείως
σ' ἐσᾶς, τρανοὶ πολεμισταί, βασιζομαι κυρίως
νὰ πᾶτε νὰ περάσετε βουνά, λαγκάδια κι' ἄλπεις
καὶ ν' ἀποδείξετε ὅλοι σας ὅτι δὲν εἶμαι κάλπης.»

Τώρα ποῖός ποῖον ἐγέλασε σ' αὐτὴν τὴν φασαρία
μιὰ μέρα θὰ τὸ μάθωμεν ἀπ' τὴν ἱστορία.
Ἐσὺ μὲ τὶς παλάβρες σου, τὶς λόγγες καὶ τοὺς στόλους,

μέ τους φασίστες τους οίκτρούς, φυγάδες άσυστόλους,
μπροστά στον κόσμον έστεκες αίνιγματώδης γριφος,
άλλ' άμα ξεσκεπάστηκες είδαν πώς είσαι ζιφος.

Μουσολίνι:

Ζιφος έσύ, βρέ μπογιατζή, κι' αυτοί που σέ πιστέψαν
κι' άν βρέθηκαν θεόστραβοι πολλοί που σέ λατρέψαν,
τόρα κι' εκείνοι ντρέπονται νά πουν πώς είν' Ναζήδες.
'Αδόλφος και πολεμιστής! Καλέ και που τον είδες;
Τέτοιους 'Αδόλφους μοναχά θά βρής στην 'Οπερέτα,
κι' οί μουσουργοί μας βέβαια, θά γράφουνε λιμπρέτα,
νά τραγουδήσουνε τον νοϋ και την διαίσησί σου
που φέρανε τον 'Αξονα στον πάτο της άβύσσου.

Χίτλερ:

'Εν τούτοις άν τά πράγματα βρωμίσανε κομμάτι
πάλι σ' έσένα τó χρωστώ παληόγερε, σακάτη.

Μουσολίνι:

— Σακάτης και παληόγερος! 'Εγώ, βρέ σαχλαμάρα!
Και πώς τολμάς νά μου τά λές μπροστά στη δόνα Κλάρα;

Χίτλερ:

— Μπροστά στην παλλακίδα σου θά βάλω τόρα γάντια;

Μουσολίνι:

— 'Υπ' όψιν παίρνω, μασκαρά, την τόση σου κατάντια
κι' άρκοϋμαι μόνο νά σέ πώ νά πάρης τούς κονβόδες σου
και ν' άρχινίσης μιá και δυό τούς πρώτους μπαντιανάδες σου.

Χίτλερ:

— 'Εσύ μηδέ μπαντιανατζής δέν κάνεις, τσαρλατάνο...

Μουσολίνι:

— Πρώτα την Κλάρα νά σου πη τί κάνω και δέν κάνω!

Χίτλερ:

— Δέν έχω άνάγκη νά ρωτώ την Κλάρα την πλαν εύτρα:
σάν όλο σας τó Φάτσιο κι' εκείνη θά'ναι ψεύτρα.

Μουσολίνι:

— Ψεύτης κι' άν είσαι! Γύρνεες νά βάλης νέα τάξι...

Χίτλερ:

— Πάνε ξανά στον 'Ελληνα την πίστι σου ν' αλλάξει.

Μουσολίνι:

— Βρέ, την Εϋρώπη φρούριο την έλεγες, σερσέμη,
μά και φρουρούς και φρούρια τά πήραν οί άνέμοι.
Οί Σύμμαχοι μέ τίς κλωτσιές σας πήραν τó άέρα σας
κι' από τά τρία χρώματα που είχεν ή παντιέρα σας
τόρα μονάχα τó λευκό της έμεινε.

Χίτλερ:

— Δέν ξέρω
αυτό τó πνεϋμα τó λεπτό που τ'όβρες, μωρε γέρο!

Μουσολίνι:

— Γέρος κι' άν είσαι μπογιατζή ψευδοπροφήτη!

Χίτλερ:

— Στάσου
νά δής πώς ένας μπογιατζής σου βγάξει τ' άντερά σου.

Κι' ένώ κυλιϋνται κατά γής και βοΐζουν σάν χαμάληδες,
κι' ένώ τó μάτς τ' όμηρικό διαλαλϋν τελάληδες,
κι' ένώ πηγáνει κλαίουςα νά τούς χωρίσ' ή Κλάρα,
κι' ό Γκαίμπελς τó φουστάνι της σηκώνει μέ λαχτάρα,
κι' ένώ τούς βλέπει και γελá του Σατανά ή παρέα
σιγά - σιγά από τή σκηνή κατέρχεται ή αϋλαία,

Ο ΤΟΤΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ

(Μονόλογος—Μὰ νὰ τὸν ποῦν καλὰ κι' ἀγάλι-ἀγάλι
κι' ὄχι τρελλὰ καὶ διαστικὰ σὰν κάτι παπαγάλοι,
Νὰ στέκονται στὰ κόμματα καθὼς καὶ στὶς τελεῖες,
καὶ εἰς δὲν χρειάζονται μέσ' στὶς ἀπαγγελίες).

ΤΟΤΟΣ:

Τί βάσανο μεγάλο τὸ σχολεῖο!
Πρωτὶ καὶ βράδυ μάθημα, βιβλίο!
Χαράκια, κονδυλόφοροι, τεφτέρια,
μοῦ δένουν καὶ τὰ δύο μου τὰ χέρια!

Ὅταν κι' ἐγὼ, σὰν τ' ἄλλα τὰ παιδάκια,
θελήσω νὰ γυρίσω στὰ σοκάκια,
ἀμέσως ἢ μαμᾶ μὲ φωνή,
μὲ ξαναστρώνει πάνω στὸ σκαμνί.

Κι' ἀρχίζει: «Πάλι κάνεις ἀτυξίες
καὶ θᾶχουμε τὸ βράδυ φασαρίες!
Μὴ μὲ κουνῆς! Μὴν τρέχης! Μὴν ιδρώνης!
Τὰ δάκτυλα στὴ μύτη σου μὴ χώνης!

«Στὴν κάμαρη δὲν παίζουνε οἱ ἀνθρώποι
αὐτὸ τὸ τρισκατάρατο τὸ τόπι!
Ἄκου: τι λέγω! Κάτσε! Συμμορφώσου,
ἀλλέως θὰ τὸ πῶ τὸ δάσκαλό σου!

«Μὴ τοῦτο! Μὴ καὶ τ' ἄλλο! Μὴ λερώνης!
μὴν παίξης μὲ τὰ χιόνια καὶ κρυώνεις
κι' ὅλοι οἱ γιατροὶ μας τῶρα γιὰ τὸ τίποτα
μας παίρνουν τὰ δεκόλιρα ξετσίπωτα.

«Τὶ χέρια! Τὶ σακκάκι ξεσχισμένο!
Βυρέθηκα νὰ ράβω καὶ νὰ πλένω!»
Ἄλλ' ἔχει κι' αὐτὴ δίκη νὰ θυμῶνῃ:
ἀτρύπητο δὲν ἔχω παντελόνι!

Ἄν δῆτε τὰ παπούτσια μου! Τί χάλια!
Τοῦ Μπακαλιάρου μοιάζουν τὰ στιβάλια.
Μ' ἐκεῖνα κάνω τέτοιες καραμπόλες,
ποῦ πᾶνε καὶ τὰ πρόσωπα κι' οἱ σιόλες!

Τὸ πρωῒνὸ μ' ἀρέσει τὸ ραχάτι
κι' ἀφήνω μὲ τὸ ζόρι τὸ κρεβάτι
γιατὶ ἡ μαμᾶ φωνάζει: «Σήκω! Ντύσου,
καὶ κάνε σὰν παιδί τὴν προσευχή σου!»

Κι' ἐγὼ, ποῦ τόσο θέλω νὰ χαζεύω,
σηκώνουμαι. Τὶς κάλτσες μου γυρεύω...
Ποῦ νᾶναι!-δὲν τις βρίσκω! Ποιὸς τις κρύβει!
Ποιὸς διάβολος μοῦ πῆρε τὸ μολύδι!

Τὸν Μπέμπη, τὸ μικρό μου τ' ἀδελφάκι
τὸ δένω κάθε λίγο καὶ λιγάκι.
Ἐκεῖνο μὲ τραβᾶ, μὲ κουρελιάζει
κι' ἡ μάνα ἀπ' τὸ θέλόνι δὲν ἀδειαίνει.

Παθῶ τὴν ἐργασία τοῦ τεμπέλη
κι' ἀγράφματος ἂν μείνω δὲν μὲ μέλλει.
Ἐφ' ὅσον ἔχω τὸν καλὸ μου μπαμπουλή,
εἰλικρινά, δὲν μὲ κοστίζει καὶ πολὺ.

(Μετὰ σκέψιν σοβαρά:)

Ναί, μά... Ἄν κάποτε κι' ἐγὼ μιὰ μέρα
γίνω, σὰν τὸν μπαμπᾶ μου, μπαμπουλής
κι' ἔχω καὶ γειοῦς καὶ κόρες προσφιλεῖς,
μὲ τί, παρακαλῶ, μὲ τὸν ἄερα
θὰ τρέφω καὶ θὰ ντύνω τὰ παιδιὰ μου;

(Μὲ ἀπόφασι:)

Μαμάκα! Φέρε τὰ μαθήματά μου!

ΤΟ ΚΟΦΙΝΑΚΙ ΜΕ Τ' ΑΥΓΑ

Πρωῖ-πρωῖ μιὰ χωριανὴ
ἀπ' τὸ χωριό της ξεκινεῖ
ὄλο δροσιὰ καὶ χάρι,
καὶ στὸ κοφίνι της βαστᾷ
αὐγὰ τῆς ὥρας διαλεχτὰ
καὶ πάει στὸ παζάρι.

Στὴν πρωῒνὴ τὴ σιγαλιά,
ψάλλουν χαρούμενα πουλιά
κι' αὐτὴ μαζί μ' ἐκεῖνα.
"Ὅλα σιμά της διανγῇ,
καὶ βλέπει πέρα ὅλη τὴ γῇ
μὲ ρόδα καὶ μὲ κρῖνα.

"Ἡ χωριανὴ μας περπατᾷ
κι' ὄνειρα κάνει ζηλευτά,
πὼς ἅμα ξεπουλήσῃ
τὸ κοφινάκι της αὐτό,
ἕνα μοσχάρι σιτεντό
ἄμέσως θὰ ψουνίσῃ.

Τὸ μοσχαράκι θὰ γενῇ
ἀγελαδίτσ' ἀληθινὴ
μὲ κέ-ατὰ μεγάλα!...
καὶ θᾶχῃ κέρδη πειὸ πολλὰ
ὅταν πηγαίνει καὶ πουλᾷ
ἀγελαδίσιω γάλα!

Θὰ κίνη βούτυρο, τυριά
κι' ὅταν πληθαίνουν τὰ φλουριά
θὰ πάρῃ κι' ἕνα ἀμπέλι,

μὲ τὰ σταφύλια τὰ γλυκά,
καὶ θὰ πουλᾷ στ' ἀφεντικά
κρασί μὲ τὸ βαρέλι!

"Ε! τότε πειὰ θὰ παντρευτῇ
τὸ χωριανό της τὸ Στρατῇ,
ποὺ τὴν γλυκοκινττάζει
καί, γιὰ τὸ χοῦμα μοναχά,
— τί νὰ σοῦ κάνουν τὰ φτωχά! —
τόσον καιρὸ διστάζει.

Σὲ παρεκκλήσ' ἡ λιγερή,
νύφη πὼς ἔγινε θαρρεῖ
καὶ τέτοιους πῆδους κάνει,
ποὺ τὸ ποδάρι της γλυστοῦ
πέφτει χαμαὶ καί—συμφορὰ!—
ὅλα τ' αὐγὰ της σπάνει..

Μὲ μιᾶς θολώνει ὁ οὐρανός,
γίνεται γκριζός, σκοτεινός
καὶ σὰν ποτάμι βρέχει.
Πικρὴ, παράξενη βροχὴ
μαζὶ μὲ κάποια στοναχὴ
ἀπὸ δυὸ μάτια τρέχει

.

Καὶ σὰν κι' αὐτὴν κι' ἄλλοι πολλοὶ
μὲ τὴν ἐλπίδα τὴν τρελλή
φαντάζονται καὶ ζοῦνε
κι' ὅταν χαθοῦν ἐξαφνικά
τὰ κοφινάκια μὲ τ' αὐγά,
δακρύζουν καὶ πενθοῦνε!

ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΣ

Μπορείς όποτεν σέ πατούν άπρόσεχτα στόν κάλο,
έσόν νά λές εύγενικά: Πατήστε καί τόν άλλο;

"Όταν πονή τó δόντι σου καί πᾶς άφανισμένος
σέ κάποιον οδοντογιατρό κι' αὐτός, άφηρημένος,
άντί νά βγάλῃ τó άφρωστο, σοῦ βγάλει τó γερó,
μπορεῖς νά πῆς «εύχαριστῶ» στόν έξυπνο γιατρό;

"Όταν ó καπνοπώλης σου, σοῦ δόσῃ ἓνα πακέτο
καί δῆς πού λείπει μέσα του κανένα σιγαρέτο,
στόν πωλητή τόν έντιμο μπορεῖς νά πῆς: «Συγγνώμη,
σήμερα λίγο κλέβατε, κλέψτε κανέν' άόμοη»;

"Όποτεν γιά τó σπῆτι σου πᾶς ν' άγοράσῃς μῆλα,
κι' ó πωλητής μέσ' στό χίφτι σοῦ θάλῃ τῇ σιπίλα,
μπορεῖς νά πῆς στόν έμπορο μ' εύσημοσύνη κάποια:
«άν ίσως δέν σᾶς ένοχλῇ θάλτε μου κι' άλλα σάπια»;

"Αντί καφέ, μπορεῖς νά πιῆς άχνίζοντα ροδύθια
κι' όταν σοῦ λέγει ó καφετζῆς καμπόσα παραμύθια,
νά κλίνῃς τόν αἶχένα σου, καί δίχως νά έπιμένῃς,
νά τά ρουφᾶς γι' αἰληθινó καφέ τῆς "Υερένης;

• "Ανθρωπος εἶμαι, "Ανθρωπος, Ελεγαν οἱ Λατίνοι,
κι' ό,τι άφορά τόν "Ανθρωπο ψυχρούς δέν μᾶς άφίνει.»
Μπορεῖς έσόν τά λόγια αὐτά νά τά θαρρῇς παλάθρες
καί τοῦ Φιντία νά τοῦ λές: «"Αμάν, καλέ, πού τᾶβρες»;

Μπορεῖς όταν ó ράφτης σου, σοῦ πάρῃ τήν μεζούρα,
καί κάμει τó κοστούμι σου σωστή καρικατούρα,

άλλο κουμάσι νά τοῦ πᾶς καινούργιο, πιό μεγάλο
καί νά τοῦ πῆς: «Παρακαλῶ, ράψε κι' αὐτό σάν τ' άλλο»;

"Αν εἶσαι σὺ δασκάλισσα κι' έφορος κάποιος λίγδης
έγγράμματος, σοφώτατος παστουματζῆς εκ Νίγδης,
κι' αὐτός θελήσῃ νά σοῦ πῇ πῶς πρέπει νά διδάσκῃς
μπορεῖς έσόν μ' ύπομονή ν' ακούῃς καί νά χάσκῃς;

Μπορεῖς νά κλέβῃς τοῦ φτωχοῦ τόν κόπο, τόν ιδρώτα
καί νά τοῦ λές κατάμουτρα: «'Εγὼ θά φάγω πρώτα»;
Μπορεῖς σ' ἓνα συσσίτιο νά στέλνῃς λίγα μῆλα
καί νάχῃς τήν άπαίτησι ν' αναγραφῇ στά φύλλα;

"Εάν οἱ σιτιζόμενοι μετά τῆς "Εφορείας
ξεχάσουν νά σ' έκφράσουνε θερμάς εύχαριστίας,
τότε μπορεῖς, φιλόνθρωπε, σ' αὐτοῦς πῶχεις συνδράμει
νά πῆς έν τῷ δικαίῳ σου: «νά σᾶς γενοῦν χαράμι»;

Μπορεῖς τόν κόσμο νά θωρῇς παληάτσο κι' ύποζύγιο
κι' ότι μονάχα προχωρεῖ μέ ξύλο καί μαστίγιο;
Μπορεῖς έσόν νά τραγουδᾷς Deutschland über alles
καί δυό καρπούζια νά κραιπᾷς καί' αὐτό τίς μασχάλες;

Μπορεῖς όποτεν πνίγεσαι σ' ἓνα μικρό ποτήρι
νά κάμῃς τόν κυρίαρχο καί τόν καρδοκύρη
κι' όταν δυό ψαροκάϊκα σοῦ σπάσουνε τήν μόστρα
νά θέλῃς τήν Μεσόγειο νά κάνῃς Mare nostra.

"Όποτεν τέτοια δύναμι ψυχῆς θά παρατάξῃς
μέσ' οἱούς άγῶνας τῆς ζωῆς, τότε κι' έσόν θά μοιάξῃς
ἐκείνους πού κατανικοῦν άκόμα καί λιοντάρια.
Δικό σου τότε ό,τι κι' άν θές, λεφτά, τιμές κι' έπίσης
κάτι πολὺ ανώτερο στόν κόσμο θ' άποκτήσῃς;
Θά γίνῃς ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΣ... μέ τέσσαρα ποδαρία!

ΠΑΝΔΑΙΣΙΑ

Βιτρίνες με σαλάμια, με φρούτα, με χαλβάδες,
σὰν ὠμορφες γυναῖκες εἶσθε προκλητικές!
Καὶ ποὺς μπορεῖ νὰ βλέπη λουκοῦμια, μπακλαβάδες,
ζαμπόνια, μορταδέλες κι' ἑληές ὀρεχτικές,
χωρὶς νὰ σὰς χαρίζῃ μιὰν ἄφωνη ματιά,
ὄλο γεμάτη γλάκα καὶ πόθο καὶ φωτιά!

Κοντὰ σ' ἐμένα πόσοι κι' ἄλλοι πολλοὶ ρεμβάζουν,
καὶ μ' ἀδηφάγα μάτια τὰ κάλλη σας κυττάζουν
μὰ δὲν τολμοῦν πειὸ μέσα νὰ μποῦν καὶ ν' ἀγοράσουν
κι' οὐτ' ἔρχεται κἂν τοῦτο στήν σκέψι κανενός,
γιατὶ θαρροῦν ἐκεῖνοι πὼς ἅμα πλησιάσουν,
εὐθὺς θὰ γίνουν ὅλα καὶ στάχτη καὶ καπνός!

Τί κόττες φουσκωμένες, τί κοῦρκοι θηλυκοί!...
Κι' ἐνῶ κοντὰ στὶς κόττες ἑδάκουζα κι' ἐγώ,
τὸν Μεταλλειολόγο ρωτοῦσαν μερικοὶ
ποιοὺ γένηκεν ἐν πρώτοις: Ἡ κόττα γιὰ τ' αὐτό;
κι' ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε μ' ἀπέραντη σοφία
κι' ἔδινεν ἐξηγήσεις πὺν μύριζαν Πυθία.

Σ' ἓνα κρεοπωλεῖο στηλώνομαι ξανά,
κι' ἀντίχρον μου θαυμάζω κομμάτια χοιρινά!
Ψυχὴ μου! Τί κομμάτια! Τί κόμματοι σπουδαῖοι!
Ὅλοι μπροστά των στέκουν καὶ μένουν κεχηναῖοι
καὶ δὲν σηκώνουν μάτι στοὺς ἄλλους τοὺς κομμάτους
πὺν μὲ τὰ φελαρένια περνοῦν ἀπὸ κοντά τους!

Τί πλάτες γουρουνίσιας, τί σῶμα καὶ τί κάλλη
ποὺς κορυφαῖος πρέπει τίς χάρες σας νὰ ψάλλῃ!

Τί γαλακτῶδε χρῶμα
καθὼς τοῦ Γαλαξία,
μὰ κι' ἀπ' αὐτὸν ἀκόμα
μὲ πειὸ πολλὴν ἀξία!

Φιλέτα γουρουνίσια, μπριζόλες καὶ λοιπά
κολάζετ' ἐκεῖ πέρα καὶ διάκο καὶ παπᾶ.
Σ' αὐτὸ τὸ πᾶνε κι' ἔλα καὶ μέσα στήν ἀντάρα,
θαρρῶ ν' ἀναγνωρίζω πολλοὺς χωρὶς δεκάρα
νὰ λένε κατ' ἰδίαν κύττωντας τὰ κομμάτια:
«ὅς ἦτο νὰ χορταίνῃ κανένας μὲ τὰ μάτια!»

Κι' ἓνα κεφάλι βλέπω πὺν μένει στὸ τσιγκέλι
κι' ἀπὸ τὸ μάγουλό του θαρρεῖς καὶ στάζει μέλι.
Κεφαλι γουρουνίσιο! Σὲ σκέπτομαι συχνά!
Θᾶχης παχειὰ βεβαίως μὰ θᾶχης καὶ ψαχνά
καὶ πόσες ἀμβροσίες καὶ πόσες τζελατίνες
μὲ Βῆτα καὶ μὲ Γάμμα καὶ Δέλτα βιταμίνες!

Κεφαλι γουρουνίσιο! Βεβαίως ἐκτιμῶ
τὸ τρυφερό σου βλέμμα, τὸν ἄσπρο σου λαιμό,
μὰ πρέπει νὰ τελειώσω πρὶν νὰ φύγω θέλω
μ' ὑπόκλησι μεγάλη νὰ βγαλῶ τὸ καπέλλο,
ἀφοῦ τῆς μόδας εἶναι, μέσ' στ' ἀνθρωπομελίσσια,
νὰ χαιρετοῦμε τώρα κεφαλὰ γουρουνίσια!

ΤΕΛΟΣ

 SISMANOGGIO
MEGARO

SISMANOGLIO
MEGARON

TIMATAI
ΓΡ. 250

ÇİTURİS BİRADERLER
BASİMEVİ